

Základná škola s materskou školou, Vydrník 121

**Školský vzdelávací program
pre 1. stupeň ZŠ**

Vzdelávací program

Názov programu: **Lúčik**

Stupeň vzdelávania: **primárne ISCED 1**

Dĺžka štúdia: **štyri roky**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladateľ:

Názov školy: **Základná škola s materskou školou**

Adresa: **059 14 Vydrník 121**

IČO: **37876481**

Riaditeľ školy: **Mgr. Jana Baňasová**

Kontakty: **tel.č.: 052/7785 694**

e-mail: skola@zsvydrnik.sk

Zriaďovateľ:

Názov: **Obec Vydrník**

Adresa: **Obecný úrad 05914 Vydrník**

Kontakt: **tel.č.: 052/7887152**

e-mail: obec@vydrnik.sk

.....
podpis riaditeľa

Evidencia platnosti a zmien v inovovanom ŠkVP

Popis	Dátum	Inovácia, zmena, úprava
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 1.9.2015	Podľa inovovaného ŠkVP sa v šk. roku 2015/2016 postupuje nultom a prvom ročníku.
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 01.09.2016	Podľa inovovaného ŠkVP sa v šk. roku 2016/2017 postupuje v nultom, prvom a druhom v ročníku.
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 01.09.2017	Podľa inovovaného ŠkVP sa v šk. roku 2017/2018 postupuje v nultom, prvom, druhom a treťom ročníku. Doplnené: Aplikácia tém a odporúčaní MŠVVaŠ SR do ŠkVP Zmena, úprava: Školský učebný plán Odôvodnenie navýšených vyučovacích hodín v predmetoch slovenský jazyk a literatúra a matematika.
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 01.09.2018	Podľa inovovaného ŠkVP sa v šk. roku 2018/2019 postupuje v nultom, 1. – 4. ročníku. Doplnené: Aplikácia tém a odporúčaní MŠVVaŠ SR do ŠkVP Školský učebný plán - zmena, úprava: Odôvodnenie navýšených vyučovacích hodín v predmetoch slovenský jazyk a literatúra a matematika.
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 01.09.2019	Školský učebný plán - zmena, úprava v šk. roku 2019/2020: zmena v prerozdelení disponibilných hodín - vytvorenie nových vyučovacích predmetov - tvorivé písanie v 1. ročníku a tvorivá dramatika v 2. a 3. ročníku.
	22.06.2020	Od 13. marca 2020 do 30. júna 2020 prebiehalo v škole vyučovanie mimoriadnym spôsobom v súlade s nariadeniami hlavného hygienika a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu.
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 01.09.2020	Používajú sa doterajšie platné vzdelávacie štandardy vyučovacích predmetov ŠVP pre 1.-4. ročník ZŠ vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Presun neodúčeného učiva zo šk. 2019/2020 do vyšších ročníkov.

.....
predseda RŠ

.....
riaditeľka ZŠ s MŠ

Obsah

ÚVOD.....	6
1 Vzdelávací program pre primárne vzdelávanie	7
1.1 Vlastné ciele výchovy a vzdelávania.....	7
1.2 Stupeň vzdelania a profil absolventa	8
1.3 Vlastné zameranie školy	10
1.4 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania.....	12
1.5 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní žiaka.....	143
1.6 Vzdelávacie štandardy	13
1.7 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie.....	154
1.8 Personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania.....	14
1.9 Spolupráca školy s rodičmi a inými subjektmi.....	15
1.10 Materiálno-technické a priestorové podmienky	15
1.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	17
1.12 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia žiakov	18
1.13 Vnútorý systém kontroly a zamestnancov školy	20
1.14 Metódy a formy práce – stratégie vyučovania	21
1.15 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami	22
1.16 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov.....	24
1.17 Vzdelávacie oblasti a prierezové témy	25
1.17.1 Vzdelávacie oblasti	25
1.17.2 Prierezové témy.....	29
1.18 Vzdelávacie štandardy	42
1.19 Učebný plán	43
1.19.1 Školský učebný plán pre ZŠ	44
1.19.2 Poznámky.....	45
2 Obsah vzdelávania pre 1. až 4. ročník primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy	47
2.1 Učebný plán a učebné osnovy pre 1. ročník	48
2.1.1 Slovenský jazyk a literatúra	49

2.1.2	Tvorivé písanie.....	621
2.1.3	Prvouka – 1. ročník	66
2.1.4	Náboženská výchova	743
2.1.5	Matematika	854
2.1.6	Výtvarná výchova	91
2.1.7	Hudobná výchova	97
2.1.8	Telesná a športová výchova	1032
2.2	Učebný plán a učebné osnovy pre 2. ročník.....	11918
2.2.1	Slovenský jazyk a literatúra	119
2.2.2	Tvorivá dramatika	1321
2.2.3	Prvouka.....	136
2.2.4	Náboženská výchova	145
2.2.5	Matematika.....	151
2.2.6	Výtvarná výchova	1654
2.2.7	Hudobná výchova.....	173
2.2.8	Telesná a športová výchova	1821
2.3	Učebný plán a učebné osnovy pre 3. ročník.....	195
2.3.1	Slovenský jazyk a literatúra	196
2.3.2	Tvorivá dramatika.....	209
2.3.3	Anglický jazyk	213
2.3.4	Prírodoveda	233
2.3.5	Vlastiveda	242
2.3.6	Náboženská výchova	248
2.3.7	Matematika	2532
2.3.8	Informatika.....	2632
2.3.9	Výtvarná výchova	269
2.3.10	Hudobná výchova	277
2.3.11	Pracovné vyučovanie	28786
2.3.12	Telesná a športová výchova	293
2.4	Učebný plán a učebné osnovy pre 4. ročník	309
2.4.1	Slovenský jazyk a literatúra.....	310
2.4.2	Tvorivá dramatika.....	329

2.4.3 Anglický jazyk	340
2.4.4 Prírodoveda	364
2.4.5 Vlastiveda	376
2.4.6 Náboženská výchova	383
2.4.7 Matematika	389
2.4.8 Informatika	402
2.4.9 Výtvarná výchova	417
2.4.10 Hudobná výchova	428
2.4.11 Pracovné vyučovanie	436
2.4.12 Telesná športová výchova	443

ÚVOD

Základná škola s materskou školou Vydrník je nepľnoorganizovaná. Škola má právnu subjektivitu a spolu s materskou školou tvorí jeden právny subjekt pod názvom Základná škola s materskou školou, Vydrník 121. Samostatným právnym subjektom v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Vydrník je od roku 2008. V školskom roku 2020/2021 je na škole 106 žiakov, z toho 3 žiaci študujú v zahraničí, 70 žiakov školy sa považuje za žiakov zo SZP na základe vyjadrenia CPPP a P Poprad. Z toho 58 žiakov sa následkom tohto prostredia, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné ekonomické, kultúrne a jazykové podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti stalo žiakmi so ŠVVP. Okrem 1. – 4. ročníka bežných tried, má škola zriadenú špeciálnu triedu, v ktorej sú vzdelávaní žiaci s mentálnym postihnutím a žiaci s viacnásobným postihnutím. Žiaci so ŠVVP sú vzdelávaní v bežných triedach základnej školy spoločne s ostatnými žiakmi ako začlenení žiaci. Súčasťou školy sú dve oddelenia školského klubu detí.

V obci žije veľký počet rómskych obyvateľov a našu školu navštevuje 99,1 % rómskych žiakov. Prevažná časť týchto žiakov pochádza z rodín zo sociálne znevýhodneného prostredia, alebo z rodín ktoré sú v hmotnej núdzi. Rodičia neprejavujú dostatočný záujem o spoluprácu so školou a o vzdelávanie svojich detí sa nezaujímajú. Všetka táto starostlivosť ostáva na pedagogických zamestnancoch školy. Žiakom poskytujeme pomôcky, zabezpečujeme im stravovanie formou suchých balíčkov a na vyučovanie sa majú možnosť pripravovať v dvoch oddeleniach školského klubu detí, ktoré sú na škole zriadené.

Keďže väčšina žiakov našej školy pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia, je tam prítomná nielen rečová bariéra, veľké medzery v sociálnom správaní, ale aj nedostatok manuálnych zručností. Mnoho rodičov z tohto prostredia odmieta posielat' deti do MŠ a tak prichádzajú do školy nepripravené fyzicky, mentálne, ale ani psychicky.

Vo výchovno-vzdelávacom procese pôsobíme na žiakov tak, aby sme podnecovali ich záujem o všetko nové, aby sa učili vyhľadávať a spracovávať nové informácie. Výchovno-vzdelávací proces riadime tak, aby naši žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti a úspešne postupovali do vyšších ročníkov. U väčšiny žiakov školy je rečová bariéra výrazným problémom vo výchovno-vzdelávacom procese. Dôraz kladieme na uvedomé čítanie, tvorivú komunikáciu a rozvíjanie aktívnej a pasívnej slovnej zásoby. Vyučovacie proces je vedený modernými metódami a formami. Medzi žiakmi našej školy sú mnohí s výtvarným, speváckym, recitačným či telovýchovným talentom. Pestrou záujmovou činnosťou poskytujeme možnosť rozvíjať talent týchto žiakov.

Pôsobíme na žiakov aj výchovne. Pozornosť zameriavame na správne využívanie voľného času, aby naši žiaci neboli vystavení vplyvu protispoločenských javov. Využívame to, že škola je situovaná do pekného prostredia v blízkosti peknej prírody a lesov, čím prispievame k utváraní pozitívneho vzťahu k prírode, k ochrane životného prostredia a k poznávaniu okolia školy aj obce.

1 Vzdelávací program pre primárne vzdelávanie

Štátny vzdelávací program vypracoval Štátny pedagogický ústav. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

1.1 Vlastné ciele výchovy a vzdelávania

Hlavné ciele výchovy a vzdelávania našej školy vyplývajú zo zamerania školy, na rozvoj jazykového vyučovania, slovnej zásoby, rozvoj rečových a tvorivých schopností a myslenia, slušnej komunikácie, aby sa žiaci vedeli pýtať a vyjadriť svoj názor. Pre dosiahnutie daného zámeru sme posilnili časovú dotáciu disponibilnými hodinami hlavne vo vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére všestrannú osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť našich žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, k osvojeniu si základov spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať rozvíjanie kognitívnych procesov a kompetencií našich žiakov, kritickým a tvorivým myslením prostredníctvom vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- rozvíjať komunikačné schopnosti a zručnosti, komunikovať s okolím jasne, zrozumiteľne, aby nedošlo k deformáciám v obsahu, vyjadriť svoje potreby,
- vyvážené rozvíjať u našich žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- umožniť žiakom našej školy získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť našich žiakov k aktívnemu sa zapájaniu do kultúrneho života obce Vydrník, do aktivít organizovaných obecným úradom a inými aktivistami obce, podporovať rozvoj sociálnych interakcií medzi minoritou a majoritou obce
- viesť našich žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť našich žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, nieť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať ako i chrániť a starať sa o životné prostredie.

Vývoj spoločnosti stavia výchovu a vzdelávanie do novej pozície. Túto oblasť formovania osobnosti je potrebné viac priblížiť požiadavkám praxe a pružne reagovať na zmeny.

Pre výchovu a vzdelávanie to znamená zmeniť tradičné encyklopedicko-memorovacie vzdelávanie na tvorivo-humánnu výchovu a vzdelávanie s dôrazom na komunikatívnosť, aktivitu, tvorivosť, rozvoj schopností riešiť problémy a slobodu osobnosti.

1.2 Stupeň vzdelania a profil absolventa

Primárne vzdelanie ISCED1 (prvý stupeň základnej školy) žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy. **Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.** Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho stredného vzdelávania.

Hlavným cieľom práce školy je vybaviť žiakov takými kompetenciami, ktoré by im v budúcnosti umožnili uplatniť sa na trhu práce a úspešne sa realizovať v živote. Viest' a usmerňovať ich tak, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, efektívne komunikovať a účinne riešiť problémy. Vedeli sa orientovať v demokratickej spoločnosti ako aktívni občania. Vo výchove formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.

Absolvent primárneho vzdelávania bude mať osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej, mediálnej a finančnej gramotnosti ako aj využívanie IKT. Nadobudne základy pre osvojenie si účinných techník učenia sa. Získa predpoklady pre to, aby si vážil sám seba i druhých ľudí, aby dokázal ústretovo komunikovať a spolupracovať nielen so spolužiakmi ale aj s rodičmi a okolím, mal by byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy. Má osvojené základy používania materského jazyka. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií tvorí podklad pre ďalší rozvoj v následných stupňoch vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

a/ sociálne komunikačné kompetencie /spôsobilosti/

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátne primárnemu stupňu vzdelania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať náležité argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi a ďalšími ľuďmi,
- v cudzom jazyku je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu týkajúceho sa bežného hovoreného textu,

b/ kompetencia /spôsobilosť/ v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov každodennej situácii,
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

c/ kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie využívať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT,

d) spôsobilosť učiť a učiť sa

- získať schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- na základe poskytovaných možností uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a aktívne si osvojuje poznatky
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti,

e/ kompetencie riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie,
- skúša problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným spôsobom,

f/ osobné, sociálne a občianske kompetencie/spôsobilosti/

- uvedomuje si svoje potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany vlastného zdravia,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi,
- svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

g/ kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti, primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- ovláda základné normy, pravidlá a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,

h/ starostlivosť o zdravie a rozvoj pohybových schopností

- vytvára si správne pohybové návyky v základných lokomóciách a športových hrách,
- zapája sa do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej a turistickej činnosti,
- riadi sa princípmi fair-play,
- riadi sa pravidlami správnej životosprávy,
- vytvára si návyk k celoživotnému športovaniu.

1.3 Vlastné zameranie školy

SWOT analýza školy

Silné stránky	Slabé stránky
- Umiestnenie školy v peknom prostredí - malý kolektív zamestnancov - kvalifikovanosť väčšiny pedagogických zamestnancov - možnosť pedagogického rastu - nízke počty žiakov v triedach - výučba žiakov so ZZ v špeciálnej triede - spolupráca s CPPPaP v Poprade a s ČŠPP v Poprade - integrácia žiakov so ŠVVP do bežných tried, starostlivosť o týchto žiakov - príprava žiakov na zaškolenie v MŠ - pestrá ponuka záujmových útvarov - estetické prostredie školy - vybavenie a využívanie pomôcok IKT, prístup na internet - fungujúca, pravidelne aktualizovaná web stránka školy - odborná výučba cudzieho jazyka - interaktívna tabuľa v každej z učební - možnosť prípravy na vyučovanie v ŠKD - zapájanie sa do projektov	- Nedostatok priestorovo vhodných učební - veľký počet žiakov zo SZP - zvýšený počet žiakov so ŠVVP - znížený záujem rodičov žiakov zo SZP o výchovu a vzdelávanie svojich detí - slabá spolupráca školy s rodičmi žiakov - chýbajúci vonkajší športový areál
Príležitosti	Ohrozenia

Pre žiakov: - kvalitná úroveň predprimárneho a primárneho vzdelávania v rámci ISCED 1 - rozvíjanie talentov žiakov v mimoškolských aktivitách - podpora zdravého životného štýlu športovými akciami a akciami s prezentáciou zdravého jedla Pre učiteľov: - príjemné pracovné prostredie - pedagogický a odborný rast - vybavenie učební interaktívnou technikou - získavanie financií prostredníctvom grantov a projektov - tvorba projektov - väčšia informovanosť v médiách - spolupráca s OcÚ Vydrník	- nedostatočný záujem rodičov o ďalšie vzdelávanie žiakov - narastajúci demografický vývoj - začínajúce prejavy šikanovania - negatívny vplyv sociálne slabého prostredia na správanie žiakov - namáhavá práca s deťmi zo SZP - stres a frustrácia učiteľov - nedostatok finančných prostriedkov na finančné ohodnotenie pedagogických zamestnancov z originálnych kompetencií
--	--

Veľkú časť žiakov našej školy tvoria žiaci pochádzajúci zo sociálne znevýhodneného prostredia, preto výchovno-vzdelávacia činnosť na škole je náročná a vyžaduje si dobre pripravených, kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa musia naďalej vzdelávať a nachádzať vhodné inovatívne metódy a formy práce, aby aj žiaci vyžadujúci si pri výchove a vzdelávaní osobitnú starostlivosť boli v škole úspešní.

Našu prácu sťažujú veľké medzery žiakov v sociálnom správaní, ale najmä jazyková bariéra. Veľký dôraz vo vyučovaní kladíme na uvedomelé čítanie, tvorivú komunikáciu a rozvíjanie aktívnej a pasívnej slovnej zásoby. Preto vyučujúci v jednotlivých ročníkoch vytvorili vlastné predmety a to tvorivé písanie a tvorivú dramatikú, ktorých cieľom je napomôcť k rozvoju komunikácie.

Po kognitívnej stránke je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie. Prioritou je najmä zvýšiť úroveň čitateľskej gramotnosti žiakov prostredníctvom čítania literatúry blízkej ich mentalite a kultúre a to inovatívnymi metódami výučby spisovného slovenského jazyka. V tomto školskom roku máme na škole pozíciu koordinátora rozvoja čitateľskej gramotnosti, prostredníctvom ktorého sa zrealizujú mnohé aktivity zamerané práve na zvýšenie čitateľskej gramotnosti žiakov.

Vo veľkej miere sa u žiakov zameriavame na praktické činnosti a rozvíjanie praktických zručností, ktoré žiakov motivujú k ďalšiemu vzdelávaniu. Na pracovnom vyučovaní žiaci nadobudnú praktické zručnosti v rôznych oblastiach, ktoré im umožnia ľahšie začlenenie sa medzi ostatnú populáciu. Získané zručnosti a návyky dokážu uplatniť pri ďalšom vzdelávaní, v bežnom živote a v domácnosti.

Zavedením vyučovania cudzieho jazyka (anglický jazyk), zvyšujeme úroveň a možnosti komunikácie.

Naša škola vytvára priaznivé prostredie na implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím informačných a komunikačných technológií. Na vyučovaní primerane využívame

IKT, učíme žiakov pracovať s počítačom a internetom. Máme na škole dostatok počítačov pre žiakov jednej triedy, na vyučovacích hodinách môže každý žiak pracovať na počítači sám.

Telesná a športová výchova je dôležitou zložkou pri formovaní psychohygieny, ktorá napomáha vypestovať pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci možností a schopností našich žiakov. Predmet telesná a športová výchova napomáha rozvoju a zvýšeniu pohybovej aktivity, ktorá pôsobí na rozvoj psychických funkcií (na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu, reč). Pre zvýšenie pohybovej aktivity žiaci plnia Plán prevencie proti obezite plný zaujímavých aktivít a úloh, vytvorený koordinátorom pre zdravý životný štýl.

V dnešnej dobe narastajú problémy v správaní a preto chceme v tomto smere intenzívne pôsobiť. Aj napriek tomu, že s užívaním drog sme sa na našej škole doteraz nestretli, je potrebné sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým a energetickým nápojom cez koordinátora prevencie, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času. Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať na aktivity ako besedy s odborníkmi členmi PZ SR, psychológom ČŠPPaP, zamestnancami RÚVZ ... Škola realizuje vlastný program zameraný na prevenciu „Neber drogu, zahraj sa s nami“, ktorý je zameraný na pozitívne trávenie voľného času.

Naším cieľom je aj všimáť si a podporovať talenty našich žiakov v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ich do maximálnej možnej miery prácou v záujmových útvaroch ako aj účasťou na rôznych talentových súťažiach. Naši žiaci dosahujú veľké úspechy hlavne vo výtvarných a literárnych súťažiach, preto sa snažíme i naďalej rozvíjať toto ich nadanie sústavne a v čo najplnšej miere.

V neposlednom rade je našim zameraním – starostlivosť o individuálne začlenených, zdravotne znevýhodnených a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Systém starostlivosti im zabezpečujeme prostredníctvom vzdelávania individuálnym začlenením žiakov s požadovanou starostlivosťou (ŠVVP) v bežných triedach, zaradovaním zdravotne znevýhodnených žiakov do špeciálnej triedy, zavádzaním pozície pedagogického asistenta učiteľa na výpomoc na vyučovaní a zaradením stimulačného programu do výchovno-vzdelávacieho procesu vo všetkých ročníkoch.

Počas celého primárneho vzdelávania budeme dôsledne sledovať neúspešnosť žiakov vo vzdelávaní, prostredníctvom výchovného poradcu školy zabezpečíme včasné vyšetrenie žiakov pedagogicko-psychologickou poradňou a špeciálnou pedagogickou poradňou, kde nám špeciálny pedagóg poskytne odbornú pomoc potrebnú pre efektívne vzdelávanie týchto žiakov.

1.4 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Základnú školu len s ročníkmi prvého stupňa, ročníky 1. – 4. zriaďovateľ zriadil na základe znenia zákona 245/2018 Z.z. § 30 ods.1 ak je predpoklad, že sa do nej prihlási najmenej 30 detí, ktoré majú plniť povinnú školskú dochádzku. Žiak, ktorý skončí posledný ročník takejto školy, pokračuje vo vzdelávaní v plnoorganizovanej základnej škole, u nás žiaci pokračujú vo vzdelávaní v ZŠ s MŠ Hrabušice. Pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku, sa vzdelávanie organizuje dennou, príp. celodennou formou štúdia, žiaci v popoludňajších hodinách pokračujú v činnosti v ŠKD, alebo formou individuálneho vzdelávania zákon 245/2008 Z.z. § 54 – zatiaľ žiadne z detí nie je vzdelávané touto formou.

Dĺžka štúdia žiakov špeciálnej triedy pri základnej škole s mentálnym postihnutím a žiakov s viacnásobným postihnutím je nasledovná: A variant – štyri roky. Po ukončení 4. ročníka žiaci pokračujú vo vzdelávaní v SZŠ Hrabušice.

Vyučovacia hodina v trvaní 45 minút, je organizačná forma vyučovania, pri ktorej učiteľ pracuje v presne vymedzenom čase so skupinou žiakov v učebni. Výučba v našej škole prebieha podľa stabilného rozvrhu hodín. Učiteľ pri výučbe využíva vhodné inovatívne metódy, zásady, prostriedky, aby dosiahol stanovené výchovno-vzdelávacie ciele.

Z organizačných foriem výučby využívame výučbu v triede, v špecializovaných priestoroch školy ako je počítačová učebňa a výučbu mimo tried – v prírode, v okolí školy, v obci. Podľa počtu žiakov využívame frontálnu, skupinovú a individuálnu formu výučby.

Na základe povolenia riaditeľa školy môže žiak absolvovať osobitný spôsob plnenia školskej dochádzky - v škole mimo územia SR. Podrobnosti o vzdelávaní žiaka podľa § 23 písm. b) „mimo územia SR“ stanovuje § 25 č. 245/2008 Z. z. V prípade plnenia povinnej školskej dochádzky mimo územia SR žiak má možnosť, na základe žiadosti zákonných zástupcov žiaka, vykonať komisionálne skúšky, za ročníky uvedené v žiadosti.

Vyučovacím jazyk určuje zákon 245/2008 Z. z. v § 12 ods. 1) a 2) ktorý určuje, že vyučovacím jazykom v školách a výchovným jazykom v školských zariadeniach je štátny jazyk. Vyučovacím a výchovným jazykom na našej škole je slovenský jazyk.

1.5 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní žiaka

Primárne vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy alebo ktoré získa žiak s mentálnym postihnutím úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uvádzajú skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním, ako napríklad vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, variant vzdelávacieho programu, podľa ktorého bol vzdelávaný.

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania“. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa údaje o ukončení povinnej školskej dochádzky nasledovne: „Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku“. Ak ukončil povinnú školskú dochádzku v nižšom ako poslednom ročníku aj ročník ukončenia povinnej školskej dochádzky.

Žiakom, ktorí úspešne absolvovali 4. ročník, sa od 1. septembra 2018 na vysvedčení s doložkou uvádza označenie úrovne Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR /EKR): 1.

1.6 Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania podľa zákona č. 245/2008 Z.z. § 9 ods.1. Členia sa na výkonové štandardy, ktoré určujú kritériá úrovne

zvládnutia vedomostí, zručností a schopností a na obsahové štandardy, ktoré určujú rozsah požadovaných vedomostí a zručností.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy, čo vyplýva z charakteru postihnutia žiakov. Individuálne schopnosti jednotlivých žiakov nemožno zovšeobecňovať a dosiahnuté výkony sú limitované samotným postihnutím.

1.7 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Naša škola je neplnoorganizovaná, je pre 1. stupeň základnej školy s ročníkmi 1.- 4., so zriadenou špeciálnou triedou vzdelávanej žiakov spojených ročníkov, s mentálnym postihom a viacnásobným postihnutím vzdelávaných vo variante A.

Formy organizácie výchovy a vzdelávania v rámci primárneho vzdelávania upravuje platná legislatíva [§ 54 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov].

Počty žiakov sú v triede v zmysle platnej legislatívy.

I. A 14 žiakov

I. B 11 žiakov

II. A 25 žiakov

III. A 16 žiakov

IV. A 15 žiakov (1 žiak študuje v zahraničí)

IV. B 16 žiakov (1 žiak študuje v zahraničí)

špeciálna trieda 9 žiakov (1 žiak študuje v zahraničí)

Naša špeciálna trieda je tvorená spojením viacerých ročníkov, v ktorej sa vzdelávajú žiaci s rôznym stupňom mentálneho postihnutia vo variante A.

1.8 Personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon č. 138/2019 z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Zloženie pedagogického zboru našej školy tvorí 14 pedagogických zamestnancov (9 učiteľov, 2 vychovávateľa ŠKD, 2 pedagogickí asistenti učiteľa, 1 pedagogický asistent pre deti so zdravotným znevýhodnením).

Nepedagogickí zamestnanci školy v počte 3 (1 ekonómka, 1 školník/údržbár, 1 upratovačka).

Pedagógovia našej školy zároveň pôsobia ako koordinátori pre výchovu a vzdelávanie, koordinátor drogovej prevencie, sociálno- patologických javov a závislostí, environmentálnu výchovu, zdravý životný štýl, záujmové činnosti, športové podujatia, a kultúrne a spoločenské podujatia, čitateľskú gramotnosť, finančnú gramotnosť, IKT a mediálnu výchovu, ľudské práva a práva detí.

Pedagógovia spĺňajú požiadavky pedagogicko-odbornej spôsobilosti podľa platnej legislatívy. Odbornosť vyučovania je zabezpečená na 97,04 %. V rámci celoživotného vzdelávania sa zúčastňujú mnohých vzdelávaní profesijného rozvoja, metodických stretnutí pre zvyšovanie kvalifikácie a odbornosti ako aj webinárov.

Poradnými orgánmi riaditeľa sú pedagogická rada a metodické združenie. Členmi pedagogickej rady sú všetci pedagogickí zamestnanci školy, ktorí organizujú výchovno-vzdelávací proces, plánujú ho a takisto ho vyhodnocujú. Tiež riadia svoj osobnostný a vzdelanostný sebarozvoj, najmä mladší učitelia sa vzdelávajú a spolupracujú so staršími. Tým všetci pedagogickí zamestnanci spoluutvárajú kooperatívne pracovné prostredie.

Významnou je aj práca výchovného poradcu na našej škole, ktorého úlohou je sprostredkovať žiakom a ich zákonným zástupcom pedagogické, psychologické, sociálne, psychoterapeutické a iné služby, ktoré výchovný poradca koordinuje s triednymi učiteľmi. Úzko spolupracuje s odbornými zamestnancami poradenských zariadení. Psychologickú starostlivosť zabezpečuje škole Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Poprade a Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v Poprade.

1.9 Spolupráca školy s rodičmi a inými subjektmi

Cieľom spolupráce školy s rodičmi je zapájanie rodičov do života školy, snaha vzbudiť záujem rodičov o prácu ich detí v škole, prekonať bariéru medzi rodičmi a učiteľmi. Ku formám, ktoré smerujú k dosiahnutiu týchto cieľov, patria už niekoľko rokov osvedčené akcie a podujatia:

- slávnostné otvorenie školského roka
- deň otvorených dverí
- zápis detí do 1. ročníka
- deň matiek
- aktivity pre projekt Červené stužky

Rada školy zasadá 4 x ročne a má 11 členov. 4 členovia zastupujú rodičov, 2 členovia zastupujú pedagogických zamestnancov, 1 člen zastupuje nepedagogických zamestnancov a 4 členovia zastupujú zriaďovateľa, Obec Vydrník. Je zostavená podľa zákona a riadi sa svojím štatútom. Spolupráca s Radou školy je na veľmi dobrej úrovni.

Škola spolupracuje aj s inými organizáciami ako napríklad s Obecným úradom vo Vydrníku, s MPC Prešov, Školský úrad vo Veľkom Slavkove (odborný zamestnanec Mgr. A. Madzinová). Pri podujatiach zameraných na podporu prevencie drogových závislostí, na zníženie kriminality mládeže alebo na dopravnú výchovu spolupracujeme s Policajným zborom SR v Poprade, s RÚVZ Poprad – oddelenie Hygieny, s Červeným krížom Poprad, s CPPPaP a ČŠPP Poprad, s Úradom sociálnych vecí a rodiny Poprad.

1.10 Materiálno-technické a priestorové podmienky

Dôležitou podmienkou pre uskutočňovanie Štátneho vzdelávacieho programu v rámci Školského vzdelávacieho programu je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších zariadeniach školy zriadených podľa platnej legislatívy.

Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

Škola je dvojpodlažná, s jedným hlavným vchodom a jedným zadným - únikovým východom. V budove je 7 klasických tried, telocvičňa/rozcvičovňa, odborná učebňa IKT (15 počítačov,

tlačiareň), zborovňa, priestory pre vedenie školy a ekonomický úsek, miestnosť pre prevádzkových zamestnancov, sociálne zariadenia, kuchynka, kabinet, sklady, registratúrne stredisko, chodby a šatne pre žiakov, kotolňa.

Využívanie odborných učební nám umožňuje skvalitniť a zefektívniť vyučovací proces, pričom sa priebežne snažíme tieto učebne dopĺňať ďalšími informačnými technológiami a učebnými pomôckami

Triedy sú vybavené novými lavicami, stoličkami a moderným nábytkom, klasickými i interaktívnymi tabuľami a audiotechnikou. Interiér je doplnený nástenkami s výtvarnými prácami žiakov (pravidelne sa obnovujú) a informačnými tabuľami, ktoré sú zamerané na prevenciu proti drogovej závislosti, ako aj možnosti aktívneho využitia voľného času žiakov na škole. Ďalšie informujú o možnostiach zapojenia sa do environmentálnych aktivít, do zberových súťaží, rôznych olympiád a nástenná tabuľa, kde sa zaznamenávajú atletické rekordy žiakov školy. Steny chodieb sú zdobené diplomami a oceneniami úspechov našich žiakov vo výtvarných a recitačných súťažiach Každý školský rok v rámci skvalitnenia výchovno-vzdelávacieho procesu dopĺňame kabinety o moderné vyučovacie pomôcky.

Pedagogickí zamestnanci majú k dispozícii priestrannú zborovňu, kde má každý zamestnanec svoj pracovný priestor. Každý učiteľ má k dispozícii jeden prenosný pracovný počítač, s možnosťou pripojenia na internet, ktorý využíva na prípravu na vyučovanie.

O čistotu priestorov sa stará upratovačka školy. Vyučujúci vedú žiakov k tomu, aby udržiavali poriadok a čistotu vo všetkých priestoroch školy. Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na: upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb.

Neoddeliteľnou súčasťou práce školy je zapojenie a účasť v dlhodobých projektoch zameraných na všetky oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu. V školskom roku 2020/2021 je škola zapojená do týchto regionálnych a európskych medzinárodných projektov:

Dlhodobé projekty

1. Projekt: Čítaním k poznaniu

I keď bol projekt oficiálne ukončený 30.05.2014, udržateľnosť projektu je 5 rokov, t. j. do novembra roku 2019. Aj v tomto školskom roku pedagogickí zamestnanci pokračovali vo využívaní vytvorených výukových materiálov a učebných zdrojov.

Cieľom projektu je inovovať vzdelávanie s dôrazom na rozvoj čitateľskej gramotnosti, vytvoriť predpoklady na učenie sa ostatných predmetov a uplatnenie sa na trhu práce.

2. Projekt: Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva

Projekt je v trvaní, priniesol vybudovanie a vytvorenie funkčného elektronického vzdelávacieho systému a uvedenie elektronických služieb do prevádzky. Jeho súčasťou bude aj zriadenie a vybavenie digitálnych tried, prispôsobenie digitálneho vzdelávacieho obsahu pre modernú formu výučby.

3. Projekt: FinQ

Realizácia pilotného overovania programu FinQ Nadácie Slovenskej sporiteľne pre zlepšenie finančnej kultúry. Jeho cieľom je najmä rozvoj kritického myslenia v kontexte financií a celkovej finančnej kultúry žiakov základných a stredných škôl na Slovenku, aby žiaci dokázali prijímať správne rozhodnutia aj vo finančnej oblasti. V školskom roku 2020/2021

bude prebiehať naplánovaná pilotná fáza realizáciou druhej etapy vstupným testovaním žiakov a samotným pilotným overovaním vo vybraných triedach na základných a stredných školách. V školskom roku 2019/2020 prebehla prvá fáza realizáciou vzdelávania pedagógov.

4. Projekt: Testovanie pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníkov ZŠ

Realizácia projektu prebieha od septembra 2018. Cieľom projektu je informovať rodičov o stave pohybových predpokladov dieťaťa v porovnaní s deťmi, ktoré boli otestované v rámci celého populačného ročníka v SR. Zároveň poradiť/nasmerovať deti na športy, kde môžu uplatniť vrodené predpoklady. Pre správny (zdravý) vývoj dieťaťa je rozhodujúca všestranná pohybová príprava v detskom veku a pravidelnosť pohybu.

Krátkodobé projekty

- **Svetový deň výživy** – v rámci tematického týždňa sme organizovali aktivity na podporu a prezentáciu zdravej výživy.
- **Záložka do knihy** - Česko – slovenský projekt zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti spojený so žiackou tvorivosťou. Projekt podporil priateľstvo a spoluprácu medzi zahraničnými školami, spolupráca so Základnou školou s materskou školou Slepčany.
- **Červené stužky** – zapojenie sa do kampane pri príležitosti Svetového dňa boja proti AIDS. Červené stužky, sú symbolom boja proti AIDS, vážnej chorobe. Žiaci boli oboznámení s ochorením, ktoré postihuje množstvo ľudí na svete. V spolupráci s rodičmi sme vytvorili pavučinu priateľstva, ktorou sme vyjadrili spolupatričnosť s ľuďmi chorými na toto vážne ochorenie.
- **Chvíle, s ktorými sa neplytvá** - projekt organizovaný spoločnosťou Whirlpool Corporation na zníženie plytvania potravinami vďaka výrobe inovatívnych spotrebičov.

Medzinárodný deň materinského jazyka – projekt pre zrealizovanie rozličných aktivít na propagáciu daného dňa, v materinskom jazyku.

1.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

V škole sa vykonáva :

- ☐ pravidelné poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci na začiatku školského roka, žiaci sú oboznámení s vnútorným poriadkom školy, poriadkom pre ŠKD, poriadkom počítačovej učebne a telocvične,
- ☐ školenie zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci,
- ☐ školenie zamestnancov o požiarnej ochrane,
- ☐ sú vykonávané kontroly BOZP a PO bezpečnostným technikom, (zamestnaným školou na dohodu), a zaznamenané v evidencii školení,
- ☐ v triedach sa dodržiava štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek žiakov.

V prvom až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac šesť vyučovacích hodín s prestávkami na hygienu, oddych a jedlo. Bezpečnosť počas prestávok zabezpečuje dozor vykonávajúci pedagóg podľa schváleného rozvrhu dozorov.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje podľa § 2 ods. 18 písm. b) a c) vyhlášky č. 322/2008 Z. z..

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, vychádzok do prírody, didaktických hier v prírode a plaveckých výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Škola zaisťuje bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem nasledovne:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- miesto pre ošetrovanie úrazu a ku krátkodobému pobytu zraneného, resp. chorého žiaka,
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárnicky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- zabezpečený vhodný pitný a stravovací režim,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

Škola zamestnáva na dohodu bezpečnostného technika, ktorý vedie presnú evidenciu zrealizovaných školení a revízií.

Zabezpečenie Pracovnej zdravotnej služby (PZS) - vypracovanie dokumentácie Posúdenia zdravotného rizika a zaradenie zamestnancov do I. alebo II. kategórie prác z hľadiska zdravotných rizík pracovných priestorov školy a materskej školy.

Zamestnanci majú možnosť všetky skutočnosti, ktoré ohrozujú ich bezpečnosť alebo bezpečnosť žiakov zaznamenávať do knihy závad a nebezpečných situácií.

1.12 Vnútny systém kontroly a hodnotenia žiakov

Cieľom **hodnotenia žiakov v škole** bude poskytnúť žiakom a rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež slovné povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Dôležité je, aby bolo ohodnotené prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami žiaka.

Pri hodnotení budeme dbať na to, aby sme nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných, aby žiaci so špeciálno-pedagogickými potrebami mali zohľadnený možný vplyv zdravotného znevýhodnenia na ich školský výkon a aby sa oddelilo hodnotenie spôsobilostí žiaka od hodnotenia jeho správania.

Pri posudzovaní žiaka budeme klásť dôraz okrem iného na jeho rečový prejav (odpovede), písomný prejav (písomné práce a písomné skúšky), zručnosti, úroveň práce s knihou, úroveň vedenia písomností, úroveň tvorby a prezentácie projektov, samostatnú pracovnú aktivitu na

vyučovacích hodinách, dodržiavanie školského poriadku, plnenie si povinností ako člena triedneho kolektívu. Osobitnú pozornosť bude škola naďalej venovať disciplíne každého žiaka v triede, v budove i mimo školy.

Neoddeliteľnou súčasťou tohto snaženia je sledovanie, ako žiaci používajú učebné pomôcky, ako narábajú s majetkom v triede a v budove. Všetko úsilie školy pri hodnotení žiaka sa bude vykonávať v prepojení vedomostí, zručností, spôsobilostí, vychovanosti a schopnosti čo najúspešnejšie ukončiť školu.

Budeme dbať na to, aby hodnotenie motivovalo žiakov k lepším výsledkom. Okrem hodnotenia známku v 1. – 4. ročníku, budeme využívať priebežné slovné hodnotenie vo všetkých ročníkoch, ktoré rodičom žiakov viac ozrejmi dosiahnuté vzdelávacie výsledky. Zameriame sa na kladné hodnotenie, pochvaly a vyzdvihnutie úspechov v práci, na konci mesiaca v každej z tried vyhlásime „študenta mesiaca“ (na základe študijných výsledkov, aktivity, správania sa, ochoty pomôcť spolužiakom, pripravenosti na vyučovanie). Pri hodnotení sa budeme riadiť podľa Metodického pokynu 22/2011 a v súlade vytvoreným vnútorným metodickým pokynom č. 2/2020 na hodnotenie prospechu a správania žiakov základnej školy.

Pri hodnotení začlenených žiakov budeme postupovať podľa pokynov na hodnotenie žiakov so zdravotným znevýhodnením - Príloha č. 2 k metodickému pokynu č. 22/2011. Budeme brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania.

Hodnotenie žiakov vo všetkých ročníkoch špeciálnej triedy sa bude riadiť podľa Metodického pokynu č.19/2015 a v súlade vytvoreným vnútorným metodickým pokynom č. 2/2020 na hodnotenie prospechu a správania žiakov s mentálnym postihom - variant A.

1.13 Vnútorný systém kontroly a zamestnancov školy

Hodnotenie zamestnancov je neoddeliteľnou súčasťou práce školy, úspešné plnenie výchovno-vzdelávacích úloh ako aj celkové napredovanie školy. Východiskom pre stanovenie kritérií hodnotenia pedagogických zamestnancov Základnej školy s materskou školou Vydrník je §70 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, Pracovný poriadok pre pedagogických zamestnancov Základnej školy s materskou školou Vydrník.

Medzi hlavné úlohy vnútroškolskej kontroly patrí zabezpečovanie realizácie ŠkVP, kontrola stavu a úrovne vedomostí žiakov, kontrola dodržiavania pracovnoprávných predpisov.

Pri realizácii kontroly sa zameriavame na:

- realizáciu a dodržiavanie učebných plánov a osnov ŠkVP pre jednotlivé predmety v ročníkoch v súlade s cieľmi školy,
- uplatňovanie pedagogických inovácií vo výchovno-vzdelávacom procese,
- priama hospitačná činnosť,
- pozorovanie a individuálne rozhovory s učiteľmi,
- vedenie pedagogickej dokumentácie,

- výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy...),
- sledovanie progresu žiakov vo vyučovacích výsledkoch pod vedením učiteľa,
- hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, mimoškolskej činnosti a pod.,
- vzájomné hodnotenie učiteľov/vzájomné hospitácie, otvorené vyučovacie hodiny,
- správny výber metód, foriem a prostriedkov, ktoré rozvíjajú všetky zložky osobnosti žiaka vzhľadom k jeho mentálnej úrovni.

Hodnotenie školy

Hlavným cieľom hodnotenia našej školy je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o škole a výchovno-vzdelávacom procese.

Spôsoby zisťovania úrovne a stavu školy: rozhovory a prieskum, dotazníky pre rodičov, žiakov a učiteľov.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- starostlivosť o žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, hodnotenie podmienok výchovy a vzdelávania,
- dosiahnuté výchovno-vzdelávacie výsledky žiakov,
- posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú stanovené v ŠkVP,
- posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú stanovené v ŠkVP - špeciálna trieda,
- spokojnosť rodičov s úrovňou výchovy a vzdelávania,
- sledovanie celkovej klímy na škole,
- spokojnosť s vedením školy.

Celoživotné vzdelávanie

Cieľom modernizácie výchovno-vzdelávacieho procesu je prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie pedagogických zamestnancov so zámerom vytvárať moderné vyučovacie prostredie. Vhodný výber vzdelávania, ktoré je súčasťou celoživotného vzdelávania, zabezpečuje pre našich pedagógov u pedagogických zamestnancov sústavný proces nadobúdania potrebných vedomostí, zručností a spôsobilostí pre doplnenie profesijných kompetencií na výkon pedagogickej praxe.

Škola v súlade s príslušnými legislatívnymi opatreniami zapája a podporuje vzdelávanie svojich pedagogických zamestnancov. Za týmto účelom riaditeľ školy vydáva ročný plán vzdelávania pedagogických zamestnancov. Ročný plán vzdelávania možno počas jeho platnosti dopĺňať a meniť v súlade s aktuálnymi možnosťami a potrebami školy. Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov je sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti. Vzdelávanie zamestnancov upravuje zákon 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Absolvovaním jednotlivých druhov vzdelávania pedagogický alebo odborný zamestnanec splní požiadavky na zaradenie do príslušného kariérového stupňa alebo kariérovej pozície, a súčasne aktualizuje alebo inovuje svoje profesijné kompetencie.

1.14 Metódy a formy práce – stratégie vyučovania

Vyučovacie metódy sú didaktickým a výchovným nástrojom, cestou, spôsobom, ktorým môžeme meniť a formovať osobnosť žiaka. Výber metód je potrebné zosúladiť s obsahom učiva, s vekovými a individuálnymi osobitosťami žiakov, s úrovňou ich vedomostí, s aktivitou na vyučovaní. Za výber vyučovacích metód a foriem práce vo vyučovaní svojich predmetov bude zodpovedať pedagogický zamestnanec. Na dosiahnutie kľúčových spôsobilostí žiakov vyplývajúcich zo školského vzdelávacieho programu a súčasne v súlade so zámermi školy, pedagógovia budú využívať nielen klasické formy vyučovania v triede, ale aj v počítačovej učebni, návštevy, exkurzie, diskusie a stretnutia s okolím, športové aktivity a súťaže, výchovné aktivity, prípravu a prezentáciu výstupov súvisiace so vzdelávaním slovenského a cudzieho jazyka a ostatných odborných predmetov, tvorbu projektov a ich prezentáciu. Metódy práce ako postupy práce učiteľa s obsahom smerom ku žiakom odporúčame používať a podporujeme: výučbu pomocou dostupnej didaktickej techniky s využitím edukačných programov, samostatnú organizovanú prácu žiakov, prácu s materiálmi, spracovanie informácií, spájanie teoretických vedomostí s praktickým životom, prácu s názornými pomôckami, uplatňovanie medzipredmetových a medzizložkových vzťahov.

Uplatňujeme metódy, ktoré sú pre žiakov zaujímavé, aktivizujúce, zohľadňujú zníženú poznávaciu, psychomotorickú výkonnosť a unaviteľnosť žiakov.

Výber a využitie metód ovplyvňuje obsah učiva, žiak (vek, skúsenosti, mentálna úroveň, osobnosť), učiteľ, výchovno-vzdelávacie zásady, organizačná forma vyučovania, materiálne vybavenie školy, psychohygienické požiadavky atď.

Nami najčastejšie uplatňované metódy sprostredkovania informácií vo výchovno-vzdelávacom procese:

- metóda viacnásobného opakovania informácie,
- metóda nadmerného zvýraznenia informácie,
- metóda nadmerného zvýraznenia informácie inštrukčnými médiami,
- metóda zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácie,
- metóda intenzívnej spätnej väzby,
- metóda pozitívneho posilňovania,
- metódu multimedialnej komunikácie,
- metóda intenzívnej motivácie,
- metóda individuálneho prístupu,
- metóda sprostredkovania pohybom (rúk, mimikou a pod.),

V edukačnom procese sa snažíme čo najviac využívať názorné a praktické metódy. Využívame priamu manipuláciu s predmetmi, vytváranie nového produktu, interaktívne metódy, ako je tvorivá dramatika, zážitkové učenie, projektové vyučovanie a didaktické hry. Pristupujeme k žiakovi individuálne, pre lepšiu názornosť žiakovi (ak sa dá) preberaný jav vizualizujeme s využitím dostupnej PC techniky a rozmanitých didaktických pomôcok, aby žiak porozumel zadaniu.

Vyučovacie metódy členené podľa etáp vyučovacieho procesu

Aktivizačné a motivačné metódy

Vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, motivácia hádankou, riekankou, didaktickou hrou, kresbou, vzorovou ukážkou, problém ako motivácia,

Priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie, pozitívne hodnotenie čiastkových splnených úloh a kritika.

Metódu rozhovoru, sokratovskú a heuristickú využívať vtedy, ak sa opiera o vedomosti žiakov.

Expozičné metódy

Metódy priameho prenosu poznatkov:

- monologické slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, výklad),
- dialogické slovné metódy (rozhovor, beseda, dramatizácia);

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov:

- demonštračné metódy, pozorovanie, manipulácia s predmetmi;

Metódy samostatnej práce a autodidaxie (samoučenia):

- samostatná práca s knihou,
- samostatné štúdium;

Metódy mimovoľného učenia:

- preberanie názorov, postojov a záujmov, napodobňovanie činností,
- metódy spomaleného postupu – pri prechode na ťažšie učivo zaradíme cvičenia navyše tam, kde má dieťa problémy;

Fixačné metódy

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí: ústne opakovanie, metóda otázok a odpovedí.

Metódy precvičovania a zdokonaľovania: využívanie rôznych typov jazykových cvičení.

Diagnosticke a klasifikačné metódy

Klasické diagnostické metódy: ústne, písomné a praktické skúšanie.

Malé formy vedecko-výskumných diagnostických metód: metóda pozorovania žiaka - v určitých situáciách, rozbor žiackych prác.

Organizačná forma vyučovania je vonkajšie usporiadanie procesu vyučovania a podmienok za ktorých sa realizuje obsah. Najčastejšie sa uplatňujú:

- hromadné formy vyučovania - vyučovacia hodina v triede, vychádzka, besedy;
- zmiešané formy vyučovania - individuálna práca (s jednotlivcom), skupinové vyučovanie;
- diferencované formy vyučovania - ide najmä o kvalitatívnu diferenciáciu obsahu na vzdelávacie varianty; učivo sa diferencuje pre vzdelávací variant A.

Najfrekvencovanejšou organizačnou formou vyučovania je *vyučovacia hodina v triede*.

1.15 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Škola vytvára priestor pre rozvíjanie osobnosti každého žiaka. V spolupráci s výchovným poradcom a pedagogickými asistentmi učiteľa vytvárame vhodné podmienky pre výchovu a vzdelávanie žiakov, ktoré sa svojím potenciálom líšia od bežnej detskej populácie.

a/ Žiaci so zdravotným znevýhodnením

Na škole sa vzdelávajú žiaci s mentálnym postihnutím a žiaci s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym (sluchový postih, telesný postih). Väčšina žiakov je vzdelávaná v špeciálnej triede, traja žiaci so ŠVVP sa vzdelávajú v bežnej triede ako začlenení, s IVVP, pri ich vzdelávaní spolupracujeme so ČŠPP v Poprade.

Začleneniu žiaka predchádza príprava a vytvorenie podmienok pre jeho ďalšie vzdelávanie i celkový rozvoj osobnosti – príprava vyučujúcich v spolupráci s psychológom a špeciálnym

pedagógom CPPP a P ako aj ČŠPP, príprava triedy a umiestnenie žiaka, príprava kolektívu žiakov, zabezpečenie potrebných učebníc, špeciálnych pomôcok, učebného materiálu, vypracovanie dokumentácie žiaka, individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, podľa potreby aj úprava učebného plánu.

b/ Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia /SZP/

Sociálne znevýhodnené prostredie je v našom prípade znevýhodnenie chudobou, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jedinca. Škola má vysoké percento týchto žiakov. Ich vzdelávanie je veľmi náročné, nakoľko podpora zo strany rodiny je minimálna.

Na našej škole sú títo žiaci, ktorí následkom SZP majú ŠVPU vzdelávaní v bežných triedach ako začlenení žiaci. Pri ich vzdelávaní výchovný poradca školy v spojení s rodičmi úzko spolupracujeme s CPPP a P a ČŠPP v Poprade.

Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Pre lepšie zvládnutie výchovno-vzdelávacieho procesu pre týchto žiakov zabezpečíme:

- pred vstupom do školy testovanie školskej zrelosti pedagogicko-psychologickou poradňou na základe posúdenia komisie pri zápise detí do 1. ročníka,
- individuálny prístup k žiakovi, keďže počty žiakov v triedach na našej škole nie sú vysoké a umožňujú to využívať,
- realizovanie celodenného výchovného systému prostredníctvom aktivít v rámci ŠKD, kde budú môcť žiaci zmysluplne tráviť voľný čas a bude im poskytnutá odborná pomoc pri príprave na vyučovanie,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňovanie sociálneho prostredia a potreby detí zo SZP,
- realizáciu programov orientovaných na zlepšenie spolupráce rodičov so školou,
- podporiť vzdelávacie programy na podporu výchovy proti predsudkom.

Individuálny výchovno-vzdelávací program, ako aj individuálny plán je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami individuálne začleneného v bežnej triede, podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho sociálne znevýhodneného prostredia na výchovno-vzdelávací proces,
- modifikáciu jeho učebných plánov a učebných osnov,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie doplnkových učebných pomôcok
- špeciálneho pedagóga, psychológa a iných špecialistov.

Individuálny výchovno-vzdelávací program a plán vypracúva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne inými odbornými pracovníkmi podľa potreby. IVP sa v priebehu školského roka môže meniť, dopĺňať a upravovať podľa aktuálnych špeciálnych

výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Zmeny sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi zákonný zástupca žiaka.

c/ Špeciálno-pedagogická podpora

Obsah vzdelávania žiakov so ŠVVP (ŠVPU) pre začlenených žiakov v bežných triedach je rovnaký ako obsah vzdelávacích oblastí príslušných predmetov pre štátny vzdelávací program žiakov základných škôl, doplnený o oblasť špeciálno-pedagogickej podpory, do ktorej sú zaradené **špecifické vyučovacie predmety** individuálna logopedická intervencia (ILI), rozvíjanie špecifických funkcií (RŠF) a terapeuticko-korekčné cvičenia (TKC), tieto predmety sa nehodnotia známku. **Špecifický vyučovací predmet** (ďalej ŠVP) nemôže byť zabezpečený v rámci (na úkor) iných vyučovacích predmetov.

V tomto školskom roku pokračujeme vo vyučovaní nových predmetov vytvorených v rámci podpory výuky stimulačného programu vo všetkých ročníkoch. Vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v prvom ročníku predmet Tvorivé písanie, v druhom, treťom a štvrtom ročníku Tvorivá dramatika. V špeciálnej triede vo všetkých ročníkoch – rozvíjanie reči hrou.

V ojedinelých prípadoch, ak **žiak so ŠVVP nepotrebuje niektorý zo špecifických vyučovacích predmetov** RŠF, ILI, TKC, vtedy **CPPPaP písomne toto vyjadrenie uvedie v správe zo špeciálnopedagogického vyšetrenia.**

Naši žiaci boli diagnostikovaní centrom pedagogicko-psychologického poradenstva (CPPPaP) v Poprade. Na základe výsledkov vyšetrení časť žiakov pochádzajúcich zo SZP sa následkom tohto prostredia stala žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP). Títo žiaci sú vzdelávaní v bežných triedach základnej školy spoločne s ostatnými žiakmi, podľa stimulačného programu vypracovaného psychológmi (CPPPaP) v Poprade. U niektorých žiakov však vzdelávanie prebieha v niektorých predmetoch ročníka podľa individuálneho vzdelávacieho programu (IVP), ktorý vypracúva triedny učiteľ v spolupráci s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva (CPPPaP) v Poprade. Pre vyučovanie týchto žiakov v bežných triedach základnej školy nie je potrebná u vyučujúceho kvalifikácia špeciálneho pedagóga, je však potrebná spolupráca s poradenskými zariadeniami u nás zabezpečená výchovným poradcom.

Spolupráca s rodičmi: pred začlenením žiaka, príp. preradením do špeciálnej triedy sa všetky podmienky prekonzultujú s rodičmi, rešpektujú sa ich návrhy a požiadavky, dohodnú sa pravidlá a spolupráca, podľa potreby majú poskytnutú odbornú pomoc.

V určitých časových intervaloch sa výsledky žiaka prehodnocujú a dohodnú sa ďalšie postupy.

1.16 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program (ďalej aj „ŠkVP“) je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie na danej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a príslušným štátnym vzdelávacím programom. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom

pláne s využitím voliteľných (disponibilných) hodín¹. Školským vzdelávacím programom môže byť aj medzinárodný program, ktorý sa uskutočňuje po písomnom súhlase Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky alebo schválený experimentálne overený inovačný program.

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na verejne prístupnom mieste.

Pri tvorbe ŠkVP škola vychádza zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov v ŠVP, pričom využíva nasledujúce možnosti podľa svojich konkrétnych potrieb:

Platné vzdelávacie štandardy pre príslušné vyučovacie predmety škole môžu slúžiť ako učebné osnovy povinných vyučovacích predmetov, ktorých časovú dotáciu v učebnom pláne ponechá alebo navýši bez rozšírenia obsahu.

Učebné osnovy sa musia vypracovať k rozširujúcemu obsahu učiva z povinných vyučovacích predmetov ŠVP a k novovytvoreným predmetom v učebnom pláne.

1.17 Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

1.17.1 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Tab. 1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠkVP pre 1. stupeň základnej školy

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ANGLICKÝ JAZYK
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA
	TVORIVÉ PÍSANIE
	TVORIVÁ DRAMATIKA
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	ZMYSLOVÁ VÝCHOVA A ZÁKLADY
	MATEMATICKÝCH PREDSTÁV
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA ²

¹ Škola musí využiť všetky voliteľné (disponibilné) hodiny.

² Prvouka sa skladá z prírodovednej a spoločenskovednej zložky, a preto je súčasťou dvoch vzdelávacích oblastí – Človek a príroda a Človek a spoločnosť.

	PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA
	VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	HUDOBNO-POHYBOVÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA
	TELESNÁ VÝCHOVA

Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety **slovenský jazyk a literatúra, prvý cudzí jazyk**. Do tejto vzdelávacej oblasti boli v školskom roku 2019/2020 zaradené novovytvorené predmety, predmet Tvorivé písanie v prvom ročníku, v druhom, treťom a štvrtom ročníku predmet Tvorivá dramatika. Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

Matematika a práca s informáciami

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom

aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámia s možnosťami kreslenia, trénovania počítačania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplyvujúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky³ prostredníctvom jej prírodovednej časti.

Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

³ Prvouka je zahrnutá do dvoch vzdelávacích oblastí, pretože sa skladá z dvoch zložiek – prírodovednej a spoločenskovednej. Spoznávanie prírodného a spoločenského prostredia má niektoré osobité črty a uskutočňuje sa špecifickými poznávacími procesmi, preto zložky ostali formálne oddelené. Špecifikácia obidvoch zložiek sa nachádza v úvode do predmetu prvouka vo vzdelávacích štandardoch.

Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinnej voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo. Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiám a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a

dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využiteľných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

1.17.2 Prierezové témy

Prierezové témy pre 1.ročník

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
NAB	Čo dokážem Pôst Kostol	Optimálne usmerňoval vlastné správanie
	Prosba a vďaka	Osvojil si, využíval a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie

	Vidieť srdcom	a vzájomnej spolupráce
	Prosba a vďaka	
PRV	Moja rodina	Nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce
MAT	Sčítanie a odčítanie do 20, Slovné úlohy	Získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií

Dopravná výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
TV	Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni
PRV	V našej škole – Orientácia v priestore	Osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli
		Pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla
		Uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky

Mediálna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
PRV	Moja rodina	Uvedomil si význam a vplyv médií vo svojom živote a spoločnosti
		Pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania a vplyvu médií
		Nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií

Multikultúrna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
VV	Výtvarné činnosti, dejiny umenia	Spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
HV	Vokálno – intonačné činnosti – Kováč kuje mechy duje	Rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu
SJL	Rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností	Vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine
		Rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu

Environmentálna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
NAB	Svet v ktorom žijem	Osvojil si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie
	Dar života	Rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody
PRV	Voda – Význam vody pre život	Správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskomnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie

Ochrana života a zdravia:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
PRV	Voda – Význam vody pre život	Rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie
		Osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane
		Pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života
TV	Základné lokomócie	Vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci
	Cvičenia v prírode	Rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach

Tvorba projektu a prezenčné schopnosti:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
SJL	Rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností	Vedel prezentovať výsledok svojej práce na patričnej úrovni primerane veku
		Vedel sa podriaďiť skupine
		Vedel hľadať vhodné riešenie dohovorom a argumentovaním

Prierezové témy pre 2. ročník

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
NAB	Človek ako Boží obraz	Porozumel sebe a iným
	Moje ruky pre druhého	Uprednostňoval priateľské vzťahy v triede
	Vidieť srdcom	Osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce
PRV	Človek a spoločnosť	Nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce Rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život

		a sebvzdelávanie
SJL	Prosba a poďakovanie	Formoval si postoje k slušnému správaniu sa Rozvíjal pozitívny vzťah ku komunikácii s druhými, správne vystupovanie Chápal význam kamarátstva a priateľstva, ktoré pomáhajú rozvíjať interpersonálne vzťahy, empatiu, komunikačné zručnosti
MAT	Sčítanie a odčítanie do 100, Slovné úlohy	Získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií

Dopravná výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
TV	Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni
PRV	V našej škole – Orientácia v priestore	Osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli
		Pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla
		Uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky

Mediálna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
PRV	Človek a príroda	Uvedomil si význam a vplyv médií vo svojom živote a spoločnosti
		Pochopil ako médiá ovplyvňujú každodenný život, uvedomoval si ich pozitívny vplyv, ako aj ich nebezpečenstvá a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania a vplyvu médií,
SJL	Svet je pestrý ako dúha Viacslabičné slová	Nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií Uvedomoval si s ktorými médiami prichádza každodenne do kontaktu

Multikultúrna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
VV	Výtvarné činnosti, dejiny umenia	Spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry
	Komu vykáme,	Rozvíjal schopnosť spoznávať a tolerovať odlišnosti iných

SJL	komu tykáme	národnostných, etnických, náboženských, sociálnych skupín a spolupracoval s príslušníkmi odlišných sociokultúrnych skupín
PRV	Človek a spoločnosť	Rozvíjal kladný vzťah k vianočným, veľkonočným tradíciám

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
HV	Vokálno – intonačné činnosti	Rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu
SJL	Rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností	Vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine
		Rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu

Environmentálna a globálna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
NAB	Boh nám zveril zem a my ju chránime	Osvojil si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie
VV		Chápal význam vody pre človeka ochrana prírody, separovanie odpadu
PRV	Človek a príroda	Chápal potrebu ochrany životného prostredia vo svojom okolí – chrániť rastliny, zvieratá Zvyšovanie povedomia detí o globálnych témach. Rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu.

Ochrana života a zdravia:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
PRV	Človek a príroda	Rozvíjal starostlivosť o svoje zdravie a budoval si úctu voči vlastnému telu Pestuje si pozitívny vzťah k športu, vyjadruje svoj postoj k jednotlivým aktivitám a športom - vie vymenovať zdravé a nezdravé jedlá - dodržiava správnu životosprávu vie, že konzumácia ovocia a zeleniny je pre zdravie veľmi dôležitá Rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie
		Osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane

		Pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života
TV	Základné lokomócie	Vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci
	Cvičenia v prírode	Rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach
VV		Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl Pochopil dôležitosť svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí

Tvorba projektu a prezenčné schopnosti:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
SJL	Rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností	Vedel prezentovať výsledok svojej práce na patričnej úrovni primerane veku
		Vedel sa podriaďiť skupine
		Vedel hľadať vhodné riešenie dohovorom a argumentovaním

Prierezové témy pre 3. ročník

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
SJL	Rozprávanie (O čom snívam, po čom túžim)	Porozumel sebe a iným
NAB	Veľká sila ukrytá v malom	
NAB	Dávaj pozor, aby si to nerozbil	Optimálne usmerňoval vlastné správanie
NAB	Pravidlá budovania vzťahov	Uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej
SJL	Rozprávanie príbehu	Osvojil si, využíval a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce
NAB	Vidieť, poznať konať, čo je dôležité	
VLA	Krajina, v ktorej žijem	Nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce
NAB	Uzdravenie slepého	
NAB	Na ceste zmierenia	Získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií
NAB	Ježiš mi odpúšťa	Rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov
NAB	Ježiš uzdravuje	Uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nie rizikového správania vo svojom živote

Dopravná výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
NAB	Desatoro	Pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni
VLA	Cesta do školy	Osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného presunu z domu do školy a naopak
Jednodňový výcvik Dopravná výchova		Osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli), Pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla

Mediálna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
INF	Informácie okolo nás	Osvojil zodpovedný prístup pri používaní médií na komunikáciu vytváranie vlastných mediálnych produktov
INF	Informácie okolo nás	Nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií
SJL	Inzerát, Reklama	Pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania a vplyvu médií
NAB	Desatoro	

Multikultúrna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
NAB	Host'om u Zacheja Židovská Pascha	Spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry
SJL - Č	Rozmanitosť Film o černošskej neveste	Akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
VLA	Život v minulosti a dnes Miestna krajina	Rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu
NAB	Kresťanská Veľká Noc	

SJL - Č	Ľudová slovesnosť	Vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine
HV	Vok-inton. činnosti Ľud. hry a piesne	Rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu

Environmentálna a globálna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
PDA	Úvod do prírodovedy Rastliny a huby	Osvojil si kladný vzťah k prírode a žil v zhode s prírodou Osvojil si základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie
VLA	Jeseň Zima Jar Leto Život v minulosti a dnes	Rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody Zvýšenie povedomia žiakov o environmentálnych, ekonomických a globálnych procesoch vo svete a na Slovensku.

Ochrana života a zdravia:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
NAB	Desatoro Ježiš uzdravuje	Pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života
TV	Základné pohybové zručnosti	Vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci
	Cvičenia v prírode	Rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach

Tvorba projektu a prezenčné schopnosti:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
SJL VLA PDA		Vedel hľadať vhodné riešenie dohovorom a argumentovaním

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
VLA	Zima	Uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu
NAB	Desatoro	Získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v otázkach medziľudských vzťahov

Prierezové témy pre 4.ročník

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
SJL	Diskusia, názor	Osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce. Prejavil vlastný názor primeraným spôsobom a primerane riešil konfliktné situácie
PDA	Ako funguje ľudské telo	Nadobudol prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce
VLA	Pamiatky UNESCO	Nadobudol prezentačné zručnosti
MAT	Sčítanie a odčítanie do 10000, Slovné úlohy	Získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií

Dopravná výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
TSV	Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	Pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni
VLA	Od Tatier k Dunaju	Osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli)
		Pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke
		Uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky

Mediálna výchova:

<u>Predmet</u>	<u>Tematický celok</u>	<u>Cieľ, aby žiak:</u>
SJL	<u>Plagát</u>	Uvedomil si význam a vplyv médií vo svojom živote a spoločnosti
	<u>Interview</u>	Pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania a vplyvu médií
		Nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií

Multikultúrna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
SJL	Podst. mená Vlastné svetadielov mená	Spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry Akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
VLA	Od Tatier k Dunaju	Rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu
SJL	Rozvoj komunikačných a vyjadrovacích schopností	Vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine
		Rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu

Environmentálna výchova a globálna výchova:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
PDA	Pátrame po stopách prírod. spoločenstiev	Rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody. Poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia
VLA	Slovensko na mape Od Dunaja po Hornád	Osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode. Správal sa šetrne k prírodným zdrojom.

Ochrana života a zdravia:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
PDA	Ľudské telo	Rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie
		Osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane
		Pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života
TSV	Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry	Vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci
		Rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach

Tvorba projektu a prezenčné schopnosti:

Predmet	Tematický celok	Cieľ, aby žiak:
SJL	Umelecký a vecný text	Vedel prezentovať výsledok svojej práce na patričnej úrovni primerane veku
	Diskusia, názor	Vedel sa podriaďovať skupine
		Vedel hľadať vhodné riešenie dohovorom a argumentovaním

Finančná gramotnosť

Vzdelávať a využívať poznatky z oblasti finančnej gramotnosti s cieľom hospodárne zaobchádzať s učebnými materiálmi, pomôckami a metodickými materiálmi. Pomenovať správne hodnoty a návyky z oblasti finančnej gramotnosti, jednoduchými činnosťami pochopiť hodnotu a vplyv peňazí na úroveň života, získať vedomosti, ale aj manuálne zručnosti pomáhajúce zvýšiť životnú úroveň i zručnosť rozumného hospodárenia s peniazmi. Realizovať besedu na tému: Ja a peniaze. Vytvoriť nástenku na potrebu peňazí pre život človeka

Na implementáciu finančnej gramotnosti je možné realizovať blokové vyučovanie i samostatné aktivity v rámci učebných predmetov. Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni je možné realizovať od začiatku povinnej školskej dochádzky, teda už v prvom ročníku. Oblasť (predmety), do ktorých je možné finančnú gramotnosť priamo začleniť:

Jazyk a komunikácia: Prosba – želanie, Tvorba otázok – žiadosť o informáciu, Rozhovor, Reklama, Diskusia – názor, Vyjadrenie vlastnej túžby, Inzerát, Porekadlo, Príslovie, Ľudové rozprávky, Poštový peňažný poukaz

Príroda a spoločnosť: Rodina, Obec, Slovensko

Človek a príroda: Zdroje vody, Dôsledky znečistenia rôznych vodných zdrojov, Zdroje elektrickej energie, Význam elektrickej energie pre človeka,

Človek a spoločnosť: Geografia - Slovensko - V každom regióne sa môžete zamerať na bohatstvo a chudobu, rozdiely medzi regiónmi, environmentálne problémy.

Človek a hodnoty: Etická výchova – Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch (chrániť si veci svoje i iných) Iniciatíva vo vzťahu k iným (riešenie problémov – navádzanie na klamstvo, podvádžanie, kradnutie, ohováranie, ...), Reálne a zobrazené vzory, Rozvoj tvorivosti a iniciatívy, Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov, Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti, Pomoc, darovanie, delenie sa, Ekonomické hodnoty a etika, Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre, Pozitívne vzory v každodennom živote, Masmediálne vplyvy, Dobré meno a pravda ako etické hodnoty, Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine, Vzťah k chorým, starým, postihnutým ľuďom.

Matematika a práca s informáciami: Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie, Násobenie a delenie v obore násobilky, Počtové výkony s prirodzenými číslami, Počtové výkony s desatinnými číslami, Percentá (vrátane jednoduchého úročenia). Informatická výchova – Informácie okolo nás (prezentovanie výsledkov vlastnej práce), Komunikácia prostredníctvom IKT (ochrana osobných údajov, vyhľadávanie informácií), Informačná spoločnosť – počítačová kriminalita, legálnosť programov, autorské práva.

Človek a svet práce: Pracovné vyučovanie – Papier a kartón, Elektrický obvod, Zdroje elektrickej energie.

Umenie a kultúra: Výtvarná výchova – Reliéf (mince), Podnety rôznych oblastí poznávania sveta.

Čitateľská gramotnosť

Vo všetkých vzdelávacích oblastiach zamerať pozornosť na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti žiakov. Vedomosti žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia rozvíjať prostredníctvom interakcie čitateľskej gramotnosti a augmentatívnej a alternatívnej komunikácie. Rozvíjanie realizovať prostredníctvom čitateľských aktivít, ako sú čítanie literatúry pre deti a mládež, besedy o spisovateľoch spojené s čítaním konkrétnych diel

autorov, spoločné čítanie rozprávok aktivitami ako je napr. „Číta celá škola“, čítanie masmediálnych informácií.

Jazykovú kultúru žiakov podporovať a rozvíjať dramatizáciou krátkych literárnych diel a celoškolským prednesom poézie a prózy. Hlavným poslaním rozvoja čitateľskej gramotnosti je teda porozumenie čítaného textu a vzbudenie záujmu o čítanie a tým o získavanie nových informácií z printových i elektronických médií.

Aktivity zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov v našej škole

Prvky čitateľskej gramotnosti implementovať do tematických výchovno-vzdelávacích plánov všetkých vyučovacích predmetov.

Formovať kladný vzťah žiakov ku knihe a literatúre, organizovať žiacke súťaže v čitateľských zručnostiach.

Vo vyučovaní SJL dôsledne uplatňovať komunikatívno-poznávací princíp. Zvýšiť funkčnú gramotnosť žiakov. Venovať systematickú pozornosť dôslednému osvojeniu si štátneho jazyka. Zvýšenú pozornosť venovať čítaniu s porozumením

V školskej knižnici realizovať rôzne formy voľno-časových aktivít zameraných na podporu čitateľskej a informačnej gramotnosti žiakov, učiteľov i rodičovskej verejnosti.

S cieľom zvyšovať úroveň vyučovania slovenského jazyka a materinského jazyka venovať zvýšenú pozornosť na vlastnú tvorbu a rozvíjanie jazykového prejavu, prácu s informáciami a schopnosti argumentovať.

V rámci rozvíjania čitateľskej gramotnosti využívať podujatia verejných knižníc.

Na posilňovanie čitateľskej gramotnosti využívať školskú knižnicu a organizovať besedy o prečítaných knihách.

Na rozvoj komunikatívnych schopností a čitateľskej gramotnosti žiakov využívať všetky dostupné, klasické aj moderné vyučovacie metódy.

Dbieť o zvyšovanie jazykovej kultúry žiakov na všetkých vyučovacích hodinách (t. j. nielen na vyučovacej hodine slovenského jazyka a literatúry).

Podporovať voľnočasové aktivity detí a žiakov zamerané na jazykovú kultúru (recitačné a literárne súťaže).

Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra v 3. a 4. ročníku (podľa iŠVP) zvýšiť časovú dotáciu o 1 vyučovaciu hodinu. Táto vyučovacia hodina bude zameraná na rozvoj čitateľskej gramotnosti.

Špecifické úlohy

Zapojiť sa do medzinárodného projektu pri príležitosti medzinárodného dňa knižníc „Záložka do knihy spája školy“ (celoškolská aktivita zameraná na rozvoj čitateľskej gramotnosti).

Zorganizovať akciu dramatizácie príbehov na hodinách slovenského jazyka a literatúry.

Zorganizovať akciu k Svetovému dňu divadla pre deti a mládež spojenú s návštevou divadelného predstavenia.

Pripraviť žiakov na recitačnú súťaž v Hranovnici a súťaž „Šaliarsky Matko“.

Ľudské práva a práva detí

V problematike ľudských práv a Celoštátnou stratégiou ochrany a podpory ľudských práv SR apelovať na osobnostný rozvoj žiakov v oblasti multikultúrnej výchovy, edukovať ich v duchu humanizmu, rozširovať rozhľad v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, práv osôb so zdravotným postihnutím, vyzdvihnúť rovnosť muža a ženy. Taktiež viesť žiakov k eliminácii všetkých foriem diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a rasizmu v oblasti problematiky migrácie.

Podnecovať autoreguláciu žiakov v demokratického občana, ktorý uvedomelo predchádza akejkoľvek forme násilia.

Náležitú pozornosť venovať témam súvisiacim s multikultúrnou výchovou, výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, práv osôb so zdravotným postihnutím, rovnosti muža a ženy, predchádzania všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie, extrémizmu a rasizmu a v oblasti problematiky migrácie.

Problematiku ľudských práv a práv detí aplikovať žiakovi so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami individuálne multisenzorickým spôsobom.

Bezpečnosť a prevencia

Zabezpečenie primárnej prevencie drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov na ZŠ s MŠ Vydrník je uskutočňované a realizované koordinátorom bezpečnosti a prevencie v spolupráci s vedením školy, ostatnými vyučujúcimi, pracovníkmi CPPPaP a iných odborných inštitúcií zaoberajúcimi sa prácou mládeže v oblasti prevencie.

Súčasťou školskej primárnej prevencie je vytváranie vhodných podmienok v rámci edukačného procesu smerujúcich k rozvoju osobnosti, zdravému životnému štýlu, podpore aktivít zameraných na predchádzanie užívania drog a rizík s tým spojených, ukázať žiakom nebezpečenstvo užívania drog a možnosti riešenia vlastných problémov v rodine a škole. Problematika bezpečnosti a prevencie je implementovaná do edukačného procesu školy integrujúca všetky druhy a stupne postihnutia žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami.

Škola má vypracovaný vlastný program prevencie šikanovania v súlade s Metodickým usmernením č. 7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach.

V súvislosti s plánom práce koordinátora sa priebežne monitoruje správanie žiakov a jeho zmeny, v prípadoch podozrenia na porušovanie ich zdravého osobnostného vývinu je hlavnou úlohou zabezpečiť ich ochranu a bezodkladne riešiť vzniknutý problém v súčinnosti s vedením školy a zákonnými zástupcami dieťaťa a žiaka.

V súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. 12. 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii ako aj s Dohovorom Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním detí škola zabezpečí v rámci edukačného procesu veku primeraným spôsobom informovanosť o rizikách sexuálneho zneužívania a vykorisťovania detí, ako aj o rizikách detskej pornografie a obchodovania s deťmi.

Na základe plnenia vybraných úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím zabezpečí škola prístupnosť a dostupnosť informácií deťom o právach dieťaťa so zameraním na problematiku prevencie násilia páchaného na deťoch a veku primerane o možnostiach pomoci, vrátane stimulácie kritických postojov detí k nevhodným mediálnym obsahom.

V súlade s úlohami Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2015 – 2018 realizovať besedy s vyškolenými odbornými zamestnancami z CPPPaP o rizikách práce v zahraničí a o prevencii pred neľudským zaobchádzaním, obchodovaním s ľuďmi a otrockou prácou.

V súlade s článkom 28 Dohovoru o právach dieťaťa prijímať efektívne opatrenia na povzbudenie pravidelnej dochádzky do školy a na obmedzenie počtu tých žiakov, ktorí školskú dochádzku neukončia.

V oblasti prevencie extrémizmu, antisemitizmu, xenofóbie a ostatných foriem intolerancie v školskom prostredí využívať metodické materiály uverejnené na: www.minedu.sk, www.statpedu.sk a www.vudpap.sk.

V súlade s Európskym politickým rámcom Zdravie 2020 venovať pozornosť výchove k zdraviu v zmysle holistického prístupu k zdraviu a zdravému životnému štýlu.

V súlade s Národným programom prevencie HIV/AIDS sa zapájať do celoslovenskej školskej kampane Červené stužky – www.cervenestuzky.sk.

Súčasťou programu prevencie šikanovania je:

- a) aktívne zapájať žiakov do aktivít a programov, ktoré podporujú výchovu ku zdraviu a zdravý životný štýl,
- b) realizovať aktivity a programy na podporu telesného a duševného zdravia,
- c) zapájať žiakov do pohybových aktivít,
- d) zvýšenú pozornosť venovať prevencii užívania alkoholu a tabaku a odvykaniu od nich,
- e) poskytovať informácie žiakom o škodlivých a vedľajších účinkoch nelegálnych a dopingových látok,
- f) zapájať sa do Európskeho týždňa športu, iniciatívy Európskej komisie na podporu športu a pohybovej aktivity.

Prevenciu drogových závislostí a prevenciu rizikového správania žiakov realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu pod gesciou regionálneho centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

1.18 Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu – ročníka, stupňa. Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Vzdelávacie štandardy je nevyhnutné chápať ako základné východisko k mnohostranne chápanej výučbe, preto výučbu nemožno redukovať len na ich mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedomovanie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov.

Stanovené štandardy si učitelia môžu viac špecifikovať s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávacie štandardy treba chápať v tom zmysle, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovat', ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

1.19 Učebný plán

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠVP podľa ročníkov. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) hodín⁴, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledujúcimi spôsobmi: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP alebo vytvorí nový vyučovací predmet, kurz a pod., ktorému prideli časovú dotáciu. Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, škola si však môže v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých učebných predmetov.

⁴ Škola musí využiť všetky voliteľné (disponibilné) hodiny.

1.19.1 Školský učebný plán pre ZŠ – primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským v školskom roku 2020/2021

vzdelávacia oblasť	vyučovací predmet	ročník primárne vzdelávanie					
		0.	1.	2.	3.	4.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		9	8+1	7	7	31+1
	anglický jazyk				3	3	6
	rozvíjanie komunikačných schopností						
	rozvíjanie grafomotorických zručností a výtvarná výchova						
Matematika a práca s informáciami	matematika		4+1	4+1	4	4	16+2
	zmyslová výchova a základy matematických predstáv						
	informatika				1	1	2
Človek a príroda	prvouka		1	2			3
	prírodoveda				1	2	3
	fyzika						
	chémia						
	biológia						
Človek a spoločnosť	vlastiveda				1	2	3
	dejepis						
	geografia						
	občianska náuka						
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo		1	1	1	1	4
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie				1	1	2
	pracovná výchova						
	technika						
Umenie a kultúra	hudobná výchova		1	1	1	1	4
	hudobno-pohybová výchova						
	výtvarná výchova		2	2	1+1	1	6+1
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova		2	2	2	2	8
	telesná výchova						
	základ		20	20	23	25	88+4
Disponibilné hodiny							
Jazyk a	Tvorivé písanie		1				+1

komunikácia	Tvorivá dramatika			1	1	1	+3
Povinná časť + voliteľné predmety			20+2	20+3	23+2	25+1	108+8
spolu			22	23	25	26	96

1.19.2 Poznámky

1. Voliteľné (disponibilné) hodiny použila škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu.

a) Voliteľné (disponibilné) hodiny škola využila na rozšírenie a prehĺbenie obsahu vyučovacích predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu:

V 1. ročníku (2) v predmete matematika o 1 vyučovaciu hodinu.

V 2. ročníku (3) v predmete slovenský jazyk a literatúra o 1 vyučovaciu hodinu a v predmete matematika o 1 vyučovaciu hodinu.

V 3. ročníku (2) v predmete výtvarná výchova o 1 vyučovaciu hodinu.

V špeciálnej triede :

V 2. - 3.ročníku (4) v predmete vecné učenie o 1 vyučovaciu hodinu, v predmete výtvarná výchova o 1 vyučovaciu hodinu, v predmete telesná a športová výchova o 1 vyučovaciu hodinu.

Vo 4. ročníku (4) v predmete slovenský jazyk a literatúra o 1 vyučovaciu hodinu, v predmete výtvarná výchova o 1 vyučovaciu hodinu, v predmete telesná a športová výchova o 1 vyučovaciu hodinu.

b) Voliteľné (disponibilné) hodiny škola využila na rozšírenie o vyučovacie predmety, pre ktoré sama pripravila obsah. Dané predmety nahrádzajú špecifické vyučovacie predmety v rámci výučby stimulačných programov pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Sú to vyučovacie predmety tvorivé rozvíjanie reči, tvorivé písanie, tvorivá dramatika, rozvoj reči hrou s časovou dotáciou 1 vyučovacia hodina v jednotlivých ročníkoch.

V 1. ročníku predmetom tvorivé písanie o 1 vyučovaciu hodinu.

V 2. ročníku predmetom tvorivá dramatika o 1 vyučovaciu hodinu.

V 3. ročníku predmetom tvorivá dramatika o 1 vyučovaciu hodinu.

Vo 4. ročníku (1) predmetom tvorivá dramatika o 1 vyučovaciu hodinu.

V špeciálnej triede :

V 2. – 4. ročníku predmetom rozvíjanie reči hrou o 1 vyučovaciu hodinu.

2. Na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využila škola voliteľné (disponibilné) hodiny v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu vo všetkých ročníkoch špeciálnej triedy.
3. V primárnom vzdelávaní boli žiakom ponúknuté podľa možností našej školy v predmete prvý cudzí jazyk tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, nemecký jazyk.
4. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.
5. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 108 hodín na 1. stupni. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.
6. Podľa tohto učebného plánu školy sa vzdelávajú aj žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia a žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 4. 4.2019 pod číslom 2019/4559:1-A1010 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2019.“

2 Obsah vzdelávania pre 1. až 4. ročník primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy

2. 1 Učebný plán a učebné osnovy pre 1. ročník

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Počet hodín
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9
	Tvorivé písanie	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5 (4 + 1)
Človek a príroda	Prvouka	1
Človek a hodnoty	náboženská výchova	1
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1
	výtvarná výchova	2
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2
Hodiny spolu		22

2.1.1 Slovenský jazyk a literatúra

ÚVOD

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

Charakteristika predmetu

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálnе postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

Základným cieľom výučby slovenského jazyka a literatúry v 1. ročníku je osvojenie si kódu grafického zápisu reči, naučiť žiakov písať

a čítať. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme pre tento ročník formulovať nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci sa oboznamujú s grafickým zápisom reči a postupne si osvojujú schopnosť čítať a písať. Väčší dôraz sa kladie nielen na schopnosť prepísať a odpísať texty, ale aj na samostatné tvorivé písanie. Produktívne činnosti súvisiace s písaním zaraďujeme postupne s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov. Žiaci sa oboznamujú len s obmedzeným množstvom gramatických a pravopisných pravidiel, napr. žiak rozlišuje vety podľa začiatku a ukončenia, vety prečíta so správnou intonáciou. V slohovej zložke dbáme na to, aby žiaci ústne komunikovali, primerane si rozvíjali slovnú zásobu a

maximálne využívali zaužívané konvencie.

Čítanie a literárna výchova – žiaci si osvojujú schopnosť čítať, neskôr čítať s porozumením. Pri čítaní literárnych textov si postupne uvedomujú ich estetické hodnoty. V prvom ročníku systematicky podporujeme rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: žiaci si rozširujú aktívnu slovnú zásobu, primerane používajú komunikačné konvencie. Zdokonaľujú svoj ústny prejav rozprávaním krátkych príbehov. Okrem obsahovej stránky ústnych prejavov vyžadujeme od nich aj správnu výslovnosť.

Počúvanie: žiaci si uvedomujú, že počúvanie je neoddeliteľnou súčasťou vzájomnej komunikácie. Počúvajú svojho komunikačného partnera (žiaka, učiteľa, inú osobu) a získané informácie využívajú v následnej komunikácii.

Čítanie: zručnosť čítať žiaci nadobúdajú postupne. Základnou požiadavkou je dosiahnutie určitej úrovne kvality techniky čítania. Postupne na základe individuálnych schopností žiakov vyžadujeme aj čítanie s porozumením.

Písanie: základnou požiadavkou získania primeranej zručnosti písania žiakov je zapamätať si všetky tvary tlačенých aj písaných písmen, odpísať a prepísať text.

Obsah učiva v 1. ročníku členíme do troch období: *prípravné, šlabikárové a čítankové*.

Vzdelávací štandard

Čítanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci prípravného obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: ✓ rozprávať podľa obrázka, ✓ jednoducho a súvisle hovoriť k téme zadanej učiteľom,	komunikácia
✓ sluchovo rozlišovať hlásky v slove, ✓ zrakovo rozlišovať písmená,	hláska písmeno
✓ spájať hlásky do slabík,	slabika
✓ hovoriť slovo po slabikách, ✓ určovať počet slabík v slove,	slovo
✓ tvoriť vetu podľa grafickej schémy, ✓ určovať počet slov vo vete,	veta
✓ čítať veľké tlačené písmená podľa predlohy.	veľké tlačené písmená

Písanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ písať tvary veľkých tlačенých písmen,	tvary veľkých tlačенých písmen
✓ písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov.	prípravné cviky

Rozprávanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ správne artikulovať a vyslovovať všetky hlásky,	výslovnosť slovenských hlások
✓ predstaviť sa rodným menom a priezviskom.	predstavenie sa

Počúvanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ počúvať a porozumieť informácii od učiteľa, spolužiaka...,	prijímanie informácií
✓ pracovať podľa inštrukcie učiteľa.	

Čítanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci šlabikarového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: ✓ čítať všetky písmená, ✓ rozlišovať hlásky, ✓ vyslovovať krátku a dlhú hlásku, ✓ rozlišovať písmená: tlačené, písané, malé a veľké,	písmená hlásky dĺžka hlásky tlačené, písané, veľké a malé písmená abecedy

✓ určovať hlásky v slabike, ✓ spájať hlásky do slabiky,	slabika (analýza a syntéza)
✓ čítať slabiky (otvorenú, zatvorenú, so spoluhláskovou skupinou a s viacnásobnou spoluhláskovou skupinou),	
✓ čítať slová po slabikách, ✓ určovať počet slabík a hlások v slove, ✓ určovať pozíciu hlásky v slove (na začiatku, uprostred, na konci), ✓ čítať slová zložené z otvorených slabík, ✓ čítať slová zložené z otvorených a zatvorených slabík, ✓ čítať slová zo zatvorených slabík, ✓ čítať slová so slabikotvorným r – ř, l – ľ, ✓ čítať slová a vysvetľovať ich význam,	slovo
✓ čítať vety, ✓ určovať prvé slovo vety podľa veľkého začiatočného písmena, ✓ rozlišovať druhy viet podľa interpunkčného znamienka,	veta druhy viet interpunkčné znamienka
✓ správne vyslovovať hlásky s dĺžňom, mäkčeňom, vokáňom, dvoma bodkami,	rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky
✓ čítať text zľava doprava.	orientácia v texte

Písanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ písať všetky tvary písaných písmen samostatne, v slabikách, slovách, vetách, pri prepise, odpise aj samostatnom písaní podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č.1 písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č.1	tvary veľkých a malých písaných písmen podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č.1
✓ odpísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text podľa písanej predlohy písaní podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č.1	odpis písmen, slabík, slov, viet a textu písaní podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č.1
✓ prepísať písaným písmom slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy písaní podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č.1	prepis písmen, slabík, slov, viet a textu písaní podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č.1
✓ na základe počutého písať písmená, slabiky, slová, vety, text písaným písmom písaní podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č.1	písanie písmen, slabík, slov, viet a textu podľa diktovania písaní podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č.1

Rozprávanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy,	vyžiadanie informácie
✓ súvislo rozprávať o nejakej udalosti, ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa, spolužiaka, ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu.	rozprávanie o udalosti

Počúvanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, ✓ porozumieť, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí.	počúvanie a porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka

Čítanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci čítankového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: ✓ čítať básň, hádanku zapísanú tlačeným alebo písaným písmom, ✓ odlíšiť poéziu od prozaického textu (nepoužívajú pojem poézia, próza), ✓ odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v básni alebo hádanke,	básň hádanke
✓ prečítať s porozumením prozaický text, ✓ odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte, ✓ porozprávať dej prečítaného príbehu (rozprávky), ✓ určiť nadpis a autora textu,	text rozprávka, príbeh nadpis, autor
✓ správne čítať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie	druhy viet a želacie vety,
✓ prerozprávať jednoduchý dej umeleckého textu, ✓ správne odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám obsiahnutým priamo v texte, ✓ predniesť básň alebo kratší prozaický text,	rozprávanie dej v umeleckom texte umelecký prednes

✓ odlíšiť reč postáv v dramatizovanom texte, ✓ prečítať text danej postavy v dramatickom diele, ✓ používať pri dramatizácii textu neverbálne prvky komunikácie, ✓ určiť postavy v dramatickom texte, ✓ primeraným spôsobom opísať ich vlastnosti, ✓ identifikovať ilustráciu v texte, ✓ poznať funkciu ilustrácie, ✓ prostredníctvom ilustrácie dopĺňať text, ✓ priradiť vhodnú ilustráciu k textu, ✓ priradiť k ilustrácii vhodnú časť textu,	dramatizácia umeleckého textu dej zdramatizovaného textu postavy zdramatizovaného textu a ich vlastnosti ilustrácia a jej funkcia
---	---

Písanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
odpísať krátky text podľa predlohy písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1	odpis písaného textu písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1
prepísať tlačенý text písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1	prepis tlačéného textu písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1
písať vety a krátke texty podľa diktovania text písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1	písanie podľa diktovania písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1
samostatne zapísať vlastnú myšlienku písaným písmom v rozsahu jednej vety text písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1	samostatné písomné vyjadrovanie myšlienok písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1
používať pravopis písania veľkého písmena na začiatku vlastných podstatných mien osôb text písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1	písanie vlastných podstatných mien osôb písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1
napísať správne svoje rodné meno aj priezvisko písaným písmom text písaným písmom podľa vzorov znakov a tvarov písmen písanej abecedy v prílohe č. 1	
✓ samostatne zapísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety,	

✓ písať prvé slovo vety s veľkým písmenom, ✓ správne písať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích, zvolacích, želaných a rozkazovacích viet (pri odpise a prepise textu), ✓ písať správne interpunkčné znamienka na konci viet v diktáte.	veta – veľké písmená na začiatku viet interpunkčné znamienka na konci viet
--	--

Rozprávanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ poznať základné pravidlá slušného správania a aplikovať ich v reálnom živote, ✓ pozdraviť, osloviť dospelých aj spolužiakov, ✓ zvítať, rozlúčiť sa, poprosiť, poďakovať, zaželať niekomu niečo, ✓ ospravedlniť, vyjadriť súhlas, nesúhlas, ✓ zablahoželať, privítať niekoho, rozlúčiť sa, poprosiť, ✓ požiadať niekoho o niečo.	základy spoločenského správania komunikácia

Počúvanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, ✓ rozumieť tomu, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí.	počúvanie (porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka)

Kritéria kontroly a hodnotenia diktátov

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 1. ročníku ZŠ

počet: 1

Zameranie: opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

0 – 1 chyba = 1

2 – 4 chyby = 2

5 – 7 chýb = 3

8 – 11 chýb = 4

11 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

1. ročník 10 – 15 plnovýznamových slov

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné s o vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Učebné zdroje:

HUPSOV šlabikár LIPKA pre 1.ročník základných škôl (1.časť, 2.časť), Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD., Mgr. Lívia Muntágová, Margita Nemčíková

Pracovný zošit k HUPSOVMU šlabikáru LIPKA pre 1.ročník základných škôl, Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD., Mgr. Lívia Muntágová, Margita Nemčíková

Písanie pre 1.ročník základných škôl LIPKA (sada predpisových zošitov), Mgr. Zuzana Hirschnerová, PhD., Mgr. Lívia Muntágová, Margita Nemčíková

Využívanie počítačových programov Alf, Workspace, Flow!Works

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2.1.2 Tvorivé písanie

Charakteristika predmetu:

Tvorivé vyučovanie pôsobí na rozvoj tvorivého myslenia, tvorivého písania, vnímania a čítania, rozvíja fantáziu, umožňuje prežívať pocity z tvorivého procesu podporujúce sebavedomie žiaka, sebarealizáciu a s tým spojené i sociálne učenie a sociálne oceňovanie. Tvorivou komunikáciou, prežívaním vlastných tvorivých postupov, sa žiak vychováva ku flexibilitě, k objavovaniu nových súvislostí, k originalnosti, k nezávislosti myslenia, k experimentovaniu, k iniciatíve. Vďaka tvorivému písaniu sa žiaci môžu zbaviť strachu a zábran pri vlastnom ústnom prejave, získavajú istotu a sebadôveru, neboja sa vyjadriť svoj vlastný názor, strácajú zábrany prezentovať pred spolužiakmi výsledky svojich tvorivých pokusov.

Ciele predmetu:

- rozvíjať počúvanie, komunikáciu, čítanie a písanie s porozumením;
- podporovať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie;
- formulovať a riešiť problémy;
- podporiť sebadôveru každého žiaka;
- rozvíjať vnímanie a postupné osvojovanie si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku, k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;

- nadobudnúť vzťah k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjanie emocionálnych a estetických cítení;
- zvyšovanie jazykovej kultúry verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov;
- poskytovať bohaté skúsenosti s komunikačnou a vzdelávacou funkciou písanej reči;
- osvojiť si návyky správnej výslovnosti;
- prehľbovať si zručnosť jednoduchého a súvislého vyjadrovania sa;
- viesť žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti ústnej aj písomnej komunikácie ;
- pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na úrovni žiaka 1. roč. ;
- vyjadrovať sa neverbálne a pochopiť neverbálnu komunikáciu ;
- naučiť žiaka verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor ;
- podporiť tvorivosť u všetkých žiakov

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Tematický okruh	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Rozprávač	- počúvanie hudby a popis svojich pocitov pri počúvaní - dokončiť rozprávanie alebo neukončenú rozprávku	- rozvíjať slovnú zásobu - rozvíjať svoju fantáziu, tvorivosť

Život na papieri	- kreslené hádanky - opis izby z pohľadu zvierat'a - vytvorenie si svojej izby z jedinej farby papiera - môj sen - tvorba vlastnej obrazovej knižky	- uvoľňovať jemnú motoriku ruky - zvládnuť prípravné cviky pomocou pracovných listov - osvojiť si zásady správneho písania
Malý spisovateľ	- tvorenie veršov - vymýšľanie hádaniek - vymýšľanie rozprávok a dramatizácia s bábkami - tvorenie básni a viet na predmet, ktorý si žiak vyberie - tvorenie príbehu z vopred určených slov - básničky na pokračovanie - prostredníctvom obrázkov vymyslieť príbeh	- chápať a vysvetľovať význam niektorých slov - nahrádzať ich vo vetách slovami s podobným významom vytvoriť vlastný text na ľubovoľnú a danú tému - rozvíjať fantáziu a tvorivosť dieťaťa
Nie je oko ako oko	- vedieť sa vcítiť do situácie, keď nič nepočujeme, len	- tvoriť slová na určené písmená

	vidíme - bežným spôsobom prejať vlastný hnev, porozprávať sa o tom - s druhými - hovoriť o sebe pred ostatnými	- priradiť slová k obrázkom, , vedieť prepísať písaný a tlačný text - dodržiavať správne zásady pri písaní a čistotu písomného prejavu
Na stope slovám	- tvorenie slov z poslednej hlásky /slabiky/ - dopĺňanie slov do viet - dopĺňanie slov do textu - vety zo slov začínajúcich na rovnaké písmeno - písanie slov na dané písmeno - Šifrovaná abeceda- tvorba šifrovanej abecedy a čítanie odkazov	- spájať slová do viet - určovať správne poradie slov vo vete - zmeniť dané slovo vo vete bez zmeny zmyslu vety - dbať na úhl'adnosť a správnosť písomného prejavu

Metódy a formy práce

Využívať metódy voľného výberu riešenia úloh žiakmi, motivovať ich k aktívnemu učeniu, podporovať sebahodnotenie žiakov, aby poznali svoje prednosti i chyby aktivizovať žiakov situáciami, úlohami a problémami, využívať a rozvíjať tvorivé myslenie, využívať metódy a formy práce, ktoré nedovoľujú tvoriť stereotypy.

– didaktická hra, dramatizácia, kreatívne úlohy, motivačné otázky, práca s kartičkami, riešenie problémov, brainstorming, relaxačné cvičenia, samostatná práca, frontálna, individuálna práca, práca v skupinách, vo dvojiciach, v komunite.

Učebné zdroje

Predtlač správneho tvaru písmen, detské časopisy, odborná literatúra, didaktické prostriedky, svojpomocne zhotovené pomôcky a pracovné listy, knihy na doplnkové čítanie, encyklopédie, webové stránky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

Hodnotenie

Podklady pre hodnotenie žiaka:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosť na vyučovanie,
- skúšky: a) písomné – kontrolné (štvrt'ročná, polročná, trištvrt'ročná, výstupná)
b) súbor prác žiaka – projekty, pojmové mapy, vlastná literárna tvorba
c) ústne odpovede

Pri hodnotení predmetu budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov základnej školy.

2.1.3 Prvouka

ÚVOD

Vzdelávací štandard prvouky nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard prvouky ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia v prvouke. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovat'.

Keďže predmet je vytvorený z obsahov dvoch vzdelávacích oblastí – prírodovednej a spoločenskovednej, výkonový štandard je rozdelený do dvoch častí, ktoré korešpondujú s danými vzdelávacími oblasťami. Spoznávanie prírodného prostredia je viazané s iným typom poznávacích procesov v porovnaní so spoznávaním spoločenského prostredia, preto zostali vzdelávacie oblasti v tomto dokumente formálne oddelené. Vytvorením spoločného predmetu pre dve vzdelávacie oblasti však naznačujeme možnosť vytvárať také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch spomínaných vzdelávacích oblastiach.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojový základ pre dva nadväzujúce predmety – prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátne z hľadiska vekuprimeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,
- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,
- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

-	<i>vzdelávacia oblasť Človek a príroda</i>	
---	--	--

Rastliny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozpoznať základné časti rastlín, ✓ identifikovať základné časti rastlín (příhľava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šíповá, pagaštan konský¹), ✓ identifikovať päť podobností a päť odlišností v tvaroch, veľkosti, farbe základných častí rôznych rastlín, ✓ na základe vlastného pozorovania triediť rastliny na byliny, kry a stromy, ✓ deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté, ✓ opísať funkcie jednotlivých častí rastlín (napríklad: koreňom rastlina čerpá z pôdy vodu a živiny), ✓ vysvetliť princíp opelenia, ✓ že plod je časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu, ✓ že plody obsahujú semená, z ktorých vyrastú nové rastliny.	základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod byliny, kry, stromy životné prejavy rastlín – rast, vývin, rozmnožovanie

¹ Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov, uvedených vo vzdelávacom štandarde.

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uviesť tri spoločné a tri rozličné znaky, ktorými sa živočíchy a rastliny vzájomne podobajú, ✓ vysvetliť, ako sú živočíchy tvarom tela a spôsobom života prispôsobené prostrediu, v ktorom žijú (ako príklad použije: mačka domáca, dážďovka zemná, krt obyčajný, lastovička obyčajná, kapor obyčajný, voš detská), ✓ na príkladoch uviesť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi, ✓ že živočíchy získavajú potravu rôznym spôsobom, ✓ vysvetliť vzťah dravec a korisť, ✓ vysvetliť význam maskovania živočíchov v prostredí, ✓ identifikovať časť tela, ktorá zabezpečuje živočíchom pohyb, ✓ triediť živočíchy podľa toho, čím a ako sa pohybujú a tieto informácie dať do súvislosti s tým, kde a ako živočíchy žijú.	životné prejavy živočíchov suchozemské a vodné živočíchy dravec, korisť končatiny

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ identifikovať päť základných zmyslov človeka a im prislúchajúce zmyslové orgány, ✓ vysvetliť význam zmyslových orgánov pre život človeka, ✓ vysvetliť zásady starostlivosti o zrak a sluch, ✓ vytvoriť závery o funkcii ušnice pri zachytávaní zvuku, ✓ že orgány hmatu sú rozmiestnené po celom tele v koži a sú zodpovedné za jej citlivosť.	zmysly: zrak, sluch, hmat, čuch, chuť, poruchy zraku

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť rozdiel medzi živými a neživými súčasťami prírody, ✓ triediť na základe znakov, identifikovaných vlastným pozorovaním, prírodné objekty na živé, neživé a odumreté, ✓ vysvetliť, na čo všetko používa človek vodu a čo by sa stalo, ak by	životné prejavy organizmov: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie vodné zdroje (potok, rieka, jazero, more, podzemná voda), význam vody pre život svetelné zdroje, tieň, priesvitný, priehľadný, nepriesvitný materiál

jej mal nedostatok,

- ✓ vysvetliť, aký význam má voda v pôde a ako sa to týka človeka,
- ✓ že voda sa vyskytuje v rôznych formách (niektoré vymenuje, napr. ľad, vodná para, sneh, dážď, námraza, rosa),
- ✓ vymenovať tri typy vodných zdrojov,
- ✓ na základe skúmania vytvoriť závery o priesvitnosti a priehľadnosti rôznych materiálov (prostredí),
- ✓ že hlavným zdrojom svetla je Slnko,
- ✓ vysvetliť, kedy sa vytvára a kedy sa nevytvára tieň, kedy sa vytvára dlhší tieň a kedy sa vytvára kratší tieň, kedy sa vytvára viac tieňov,
- ✓ vymenovať ďalšie zdroje svetla: plameň, blesk, žiarovka a iné elektrické zariadenia, ktoré vytvára človek,
- ✓ navrhnúť vlastný spôsob merania časového úseku,
- ✓ zostrojiť presýpacie hodiny,
- ✓ vysvetliť vzťah rýchlosti presypania presýpacích hodín a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín,
- ✓ zostrojiť kyvadlo,
- ✓ vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania kyvadla a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla.

meranie času, presýpacie hodiny, kyvadlo

- **vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v budove školy (trieda, jedáleň, WC a i.), ✓ definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy, ✓ pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy (budovy a i.), ✓ povedať zjednodušenú adresu školy a adresu svojho bydliska, ✓ rozlíšiť pojmy predtým, včera, dnes, potom a zajtra, ✓ identifikovať dni v týždni, ✓ čo škodí zdraviu, ✓ určiť členov rodiny vo vzťahu k sebe.	moja trieda, škola, bezpečnosť v škole, v triede, orientácia v priestore kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu škola, školský dvor, objekty v okolí školy, adresa školy, adresa môjho bydliska dni v týždni, začiatok, koniec, predtým, včera, dnes, potom, zajtra umývanie rúk, čistota tela, návšteva a správanie sa u lekára, v lekárni funkcia členov rodiny, prejav úcty k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny

Poznámka:

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Učebné zdroje:

Prvouka pre 1.ročník základnej školy, Mgr. Rút Dobišová Adame, Mgr. Oľga Kováčiková

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.1.4 Náboženská výchova

1. Ročníková téma: CESTA LÁSKY

Dítěta charakterizuje túžba po prijatí, ktorá je umocnená vstupom do nového prostredia školy.

Základná potreba byť prijímaný a milovaný ho stimuluje k spoznávaniu okolitého sveta, nad ktorým dieťa dokáže žasnúť. Dieťa v úžase objavuje krásu a jedinečnosť seba a sveta. Úžas vedie dieťa k vnútornej radosi. Vychovávať k úžasu, k schopnosti čudovať sa nad vecami, prebúda v dieťati schopnosť transcendentovať viditeľný svet do duchovnej sféry.

Ročníková téma zameraná na cestu lásky umožňuje dieťaťu spoznávať starostlivého Boha, ktorý miluje ľudí. Pre jeho správnu predstavu Boha ako aj vzťah k nemu sú dôležité všetky ľudské vzťahy. Práve cez ne sa dieťa učí prijímať Božiu lásku a odpovedať na ňu.

Ročníkový cieľ: Spoznávať lásku milujúceho Boha Otca k svetu a človeku. Vytvárať si pozitívny vzťah k Bohu, ľuďom a svetu. Osvojiť si vonkajšie prejavy lásky.

1. téma: SOM NA SVETE Z LÁSKY

dotácia hodín: 4 hod. pre školy s jednohodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: jedinečnosť, schopnosti, rodina, svet, dobro, zlo

Obsahový štandard

Meno a jedinečnosť

Čo dokážem? (ruky, nohy, zrak, sluch, ...) Patrím do rodiny

Svet v ktorom žijem

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Popísať a zhodnotiť vlastnosti, ktorými sa líši od ostatných. Na základe pozorovania vzťahov v okolí uviesť príklad potreby lásky. Na príklade rozlíšiť využívanie svojich schopností na konanie dobra alebo zla.

Afektívny cieľ : Uvedomiť si vlastnú jedinečnosť. Oceniť lásku rodičov k deťom. Uvedomiť si prejav lásky Boha k človeku v jeho stvorenstve.

Psychomotorický cieľ: Osvojiť si návyk verbálneho poďakovania za prejavy lásky. Identifikovať sa s človekom (vzorom), ktorý koná dobro. Formovať návyk rozlišovania dobra a zla v konkrétnych situáciách. Prakticky uplatniť návyky starostlivosti o prírodu.

Výkonový štandard

Žiak vie

- uvedomovať si vlastnú jedinečnosť
- vyjadriť radosť zo života
- rozlišovať prejavy lásky na základe pozorovania
- sa správne prežehnať
- slovne vyjadriť poďakovanie (voči rodičom, učiteľom, kamarátom)
- formulovať spontánnu modlitbu poďakovania
- z konkrétneho príbehu vymenovať postavy, ktoré konajú dobro
- na príklade rozlíšiť dobro od zla
- odpovedať na otázku z príbehu
- vymenovať najmenej tri dobré a tri zlé činnosti, ktoré môže človek vykonať rukami, nohami, ústami, očami, ušami (opozitá)
- formulovať odprosenie
- citlivo vnímať krásu prírody, jej čaro a jedinečnosť, byť pozorný k svetu, ktorý Boh daroval človeku
- sa starať o prírodu (staráť sa o záhradku, nezhadzovať odpadky, hrať lístie, atď.),

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- nadväzuje a vedie v skupine dialóg a rozhovor
- prejavuje odvahu vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému

- chápe obsah a zmysel počutého textu a vie naň reagovať
- existenciálne:**

Žiak

- intuitívne vníma bytostnú potrebu lásky
 - objavuje hranice dobra a zla
 - objavuje svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia
- občianske:**

Žiak

- poznáva a ochraňuje svoje najbližšie životné prostredie
- kultúrne:**

Žiak

- prejavuje úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
 - objavuje hodnotu rodiny
- sociálne a interpersonálne:**

Žiak

- prejavuje záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- uvedomuje si a uplatňuje vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- prispôsobuje svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny

2. téma: RODINA – OHNISKO LÁSKY

dotácia hodín: 2 hod. pre školy s jednohodinovou dotáciou / 4 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: rodina, komunikácia, modlitba, Otče náš

Obsahový štandard

Komunikácia v rodine

Modlitba v rodine – rozhovor rodiny s Bohom (modlitba Otče náš)

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie. S pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Otče náš.

Afektívny cieľ : Uvedomiť si dôležitosť komunikácie medzi Bohom a ľuďmi a medzi ľuďmi navzájom. Vnímať svoje miesto v ľudskej rodine.

Psychomotorický cieľ : Osvojiť si v praxi správny spôsob komunikácie s ľuďmi (pozdraviť pri stretnutí alebo lúčení, poprosiť, poďakovať, ospravedlniť sa). S pomocou učiteľa písomne sformulovať ďakovnú modlitbu (za rodičov, za rodinu).

Výkonový štandard

Žiak vie

- jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie
- vymenovať aspoň tri vlastnosti rodiny
- s pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Otče náš
- definovať modlitbu ako rozhovor s Bohom
- písomne vyjadriť modlitbu vďaky (za rodičov, rodinu), modlitbu prosby

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu
- používa “ja” odkaz
- dokáže kultivovane poprosiť

existenciálne:

Žiak

- vie modlitbu Otče náš a jednoduchým spôsobom prepojí časti tejto modlitby so svojim životom

kultúrne:

Žiak

- vníma dôležitosť a hodnotu rodiny
sociálne a interpersonálne:

Žiak

- pozná úlohy rodiny – úlohu jednotlivých členov rodiny

3 téma: DAR LÁSKY

dotácia hodín: 3 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: srdce, dar, zvestovanie, narodenie Ježiša

Obsahový štandard

Legenda o kamennom srdci (sv. Mikuláš) Zvestovanie. Návšteva Alžbety.

Zmysel a hodnota daru. Narodenie Ježiša Krista.

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Počúvať s porozumením legendu o sv. Mikulášovi, biblický príbeh zvestovania a narodenia Ježiša a prepojiť texty so svojim životom. S pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Zdravas Mária.

Afektívny cieľ: Intuitívne vnímať v legende symbol srdce. Rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a dávania. Vnímať atmosféru adventného a vianočného času.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť radosť a vďačnosť z daru. Pripraviť darček preobdarovanie.

Výkonový štandard

Žiak vie

- opísať dobrotu sv. Mikuláša
- intuitívne vnímať v legende symbol srdce ako obraz vnútornej skutočnosti človeka
- s pomocou učiteľa reprodukovať biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša
- podľa obrázkov opísať udalosti Zvestovania
- reprodukovať s pomocou učiteľa modlitbu Zdravas Mária
- opísať narodenie Ježiša ako dar Boha človeku
- nakresliť aspoň dva symboly Vianoc
- vyjadriť vonkajším postojom úctu k Bohu (poklona)
- pripraviť darček pre obdarovanie

Rozvoj kompetencií: komunikačné:

Žiak

- aktívne a so záujmom počúva
- slovné prejaví radosť a vďačnosť z obdarovania

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je tolerantný a ústretový

kultúrne:

Žiak

- intuitívne vníma obrazy, symboly
- intuitívne vníma posolstvo legendy a biblického textu
- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnú náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- berie do úvahy potreby iných

existenciálne:

Žiak

- vníma potrebu dávania a prijímania
- objavuje svoj duchovný rozmer
- prežíva atmosféru Vianoc a spája ju zo skutočnosťou Božieho daru pre ľudí

4. téma: MOC ŽIVOTA A LÁSKY

dotácia hodín: 4 hod. pre školy s jednogodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: život, smrť, spánok, prebudenie, vzkriesenie, zmŕtvychvstanie, nedeľa

Obsahový štandard

Šípková Ruženka (uvádzanie do metaforického spôsobu vyjadrovania: metafora spánku a prebudení v rozprávke)

Vzkriesenie Jairovej dcéry

Veľká noc – smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša. Nedeľa – deň oslavy Ježišovho zmŕtvychvstania

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Počúvať text rozprávky s porozumením a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom. Opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry a konanie Ježiša ako výzvu

k dôvere. Opísať Ježišovo zmŕtvychvstanie ako víťazstvo života nad smrťou.

Afektívny cieľ: Intuitívne vnímať metaforickú reč rozprávky. Pozorovať zmeny v prírode v jarnej dobe a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov. Dôverovať Ježišovi, ktorý premohol smrť.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť vzťah a úctu k životu v prírode. Dôstojným prežehnaním prejaviť úctu ku krížu. Rozvíjať postoj empatie k trpiacim.

Výkonový štandard

Žiak vie

- vnímať metaforickú reč rozprávky o Šípkovej Ruženke a pokúsiť sa ju prepojiť s vlastným životom
- opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry
- vnímať premeny v prírode v jarnej dobe a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov
- jednoduchým spôsobom vysvetliť veľkonočné sviatky ako slávnosť, v ktorej kresťania slávia Ježišovo víťazstvo života nad smrťou
- s pomocou učiteľa a obrazov vymenovať a vysvetliť veľkonočné symboly
- nakresliť veľkonočný symbol vyjadrujúci víťazstvo života nad smrťou
- jednoducho vysvetliť zmysel slávania nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- je otvorený pre metaforické vyjadrovanie
- intuitívne rozumie neverbálnej komunikácii a symbolickému úkonu prežehnania
- svojimi slovami reprodukuje biblické posolstvo o vzkriesení Jairovej dcéry a Ježišovej smrti a zmŕtvychvstání

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

kultúrne:

Žiak

- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnu náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu

existenciálne:

Žiak

- objavuje hranice života a smrti v ľudskom živote
- je otvorený pre kresťanskú nádej, že posledné slovo patrí životu
- posolstvo biblických textov spája s konkrétnymi situáciami vo svojom živote
- objavuje kresťanský zmysel slávania sviatkov

5. téma: SPOLOČENSTVO LÁSKY

dotácia hodín: 3 hod. pre školy s jednohodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: pomoc, dobro, zlo, odvaha, Duch Svätý, Cirkev

Obsahový štandard

Zoslanie Ducha Svätého. Cirkev. Legenda o sv. Jurajovi.

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Opísať udalosť zoslania Ducha Svätého. Jednoduchým spôsobom vysvetliť zmysel cirkvi ako Božej rodiny. Opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi.

Afektívny cieľ: Prostredníctvom biblickej udalosti vnímať pomoc, ktorú Boh posiela ľuďom. Pozorovať prejavy života vo farnosti. Intuitívne vnímať boj dobra a zla v symbolickej reči legendy o sv. Jurajovi. Rozvíjať vo svojom živote postoj prehodnocovania pozitívnych a negatívnych skutočností.

Psychomotorický cieľ: Praktizovať oslavu Trojjediného Boha prostredníctvom modlitby Sláva Otcu. Formovať návyk pozornosti voči druhým ľuďom. Formovať návyk bezpečného správania sa v rizikových situáciách (odmietnutie zla, postavenie sa proti šikanovaniu, vedieť povedať nie na negatívne ponuky).

Výkonový štandard

Žiak vie

- ☐ na základe prerozprávania učiteľa reprodukovať udalosti zoslania Ducha Svätého
- ☐ vysvetliť jednoduchým spôsobom zmysel cirkvi ako Božej rodiny
- ☐ reprodukovať modlitbu Sláva Otcu
- ☐ opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom
- ☐ osvojovať si sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi.

Rozvoj kompetencií:

kultúrne:

Žiak

- ☐ intuitívne vníma symbolickú reč legendy

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- ☐ rozvíja postoj prehodnocovania negatívnych skutočností (dobro – zlo, napr. branie si vecí navzájom, posudzovanie a ponížovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti intelektu a prejavov - spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie..., klamanie a žalovanie...)
- ☐ spontánne a samostatne hodnotí vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé
- ☐ v rozsahu svojej detskej skúsenosti je pozorný voči morálnym konfliktom, je otvorený pre dobro

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- ☐ hľadá možnosti ako vychádzať v ústrety iným ľuďom (v rodine, v triede, v kruhu kamarátov...) a realizuje ich

existenciálne:

Žiak

- ☐ je otvorený pre diferencované vnímanie sveta
- ☐ je otvorený pre dar života, ktorý môže spoznávať a rozvíjať v spoločenstve cirkvi

Zdroje:

Cesta lásky

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.1.5 Matematika

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard učebného predmetu matematika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s propedeutickými postupmi prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 20) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard,
- identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich,
- orientovať sa v tabuľkách,
- identifikovať, pomenovať, geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde,
- používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa,
- rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie,
- upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prirodzené čísla 1 – 20 a 0

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ určiť počet prvkov v skupine (počítaním po jednom, po dvoch, na prvý pohľad) a vyjadriť ho prirodzeným číslom, ✓ vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov, ✓ porovnať počet prvkov v dvoch skupinách (počítaním i na prvý pohľad), ✓ napísať a prečítať číslo, ✓ rozložiť číslo na jednotky a desiatky, ✓ zložiť číslo z jednotiek a desiatok, ✓ použiť základné i radové číselky v číselnom obore do 20, ✓ orientovať sa v číselnom rade, ✓ vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, ✓ zobrazíť číslo na číselnej osi, ✓ doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, ✓ vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, ✓ usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, ✓ porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov $>$, $<$, $=$, ✓ vyriešiť jednoduché nerovnice, ✓ vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie.	skupina, počet predmetov (prvkov) v skupine, číslo pár párny a nepárny počet predmetov viac, menej, rovnako prirodzené čísla 1 – 20 a 0 jednotky, desiatky rozklad čísla na jednotky a desiatky prvý, druhý, tretí, ..., dvadsiaty číselný rad pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, predposledný, posledný, nasledujúci, predchádzajúci vzostupný číselný rad (od najmenšieho čísla po najväčšie číslo) zostupný číselný rad (od najväčšieho čísla po najmenšie číslo) číselná os relačné znaky $>$, $<$, $=$ nerovnice (na propedeutickej úrovni) slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10, ✓ použiť znaky +, −, =, ✓ vytvoriť príklady na sčítanie a odčítanie k danej situácii (matematizácia reálnej situácie), ✓ vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10, ✓ sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10 na úrovni manipulácie, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10, ✓ vyriešiť jednoduché rovnice.	sčítanie, odčítanie znaky +, −, = sčítanie a odčítanie na modeloch (dynamický model, statický model) sčítanie a odčítanie pomocou znázornenia sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet, keď sú dané dva sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom rovnice (na propedeutickej úrovni)

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť, pomenovať a nakresliť krivú, otvorenú i uzavretú čiaru, ✓ rozlíšiť, pomenovať, narysovať rovnú čiaru, ✓ rozlíšiť, pomenovať, nakresliť rovinné geometrické útvary, ✓ rozlíšiť a pomenovať priestorové geometrické útvary, ✓ umiestniť (dokresliť) rovinné a priestorové geometrické útvary podľa pokynov, ✓ určiť polohu geometrických útvarov v priestore, ✓ porovnať a usporiadať (vzostupne, zostupne) predmety podľa dĺžky (výšky, šírky, ...), ✓ odmerať dĺžku (výšku, šírku, ...) daného predmetu pomocou neštandardných jednotiek dĺžky, ✓ nájsť a vyznačiť cestu v jednoduchom bludisku, labyrinte, ✓ na základe symbolov $\uparrow \rightarrow \downarrow \leftarrow$ nakresliť (narysovať) v štvorcovej sieti obrázok, ✓ pomocou symbolov $\uparrow \rightarrow \downarrow \leftarrow$ popísať obrázok v štvorcovej sieti, ✓ v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) osovo súmerný obrázok.	rovinné geometrické útvary: krivá čiara, rovná čiara, otvorená a uzavretá čiara, kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik kreslenie, rysovanie priestorové geometrické útvary: kocka, valec, guľa vpravo, vľavo, hore, dole, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu pojmy pre porovnávanie: dlhší, kratší, vyšší, nižší, širší, užší, najdlhší, najkratší, najnižší, neštandardné jednotky dĺžky (stopa, palec, dlaň, lakeť, iný predmet – napr. spinka) bludisko, labyrint symboly na orientáciu v štvorcovej sieti: $\uparrow \rightarrow \downarrow \leftarrow$ kreslenie a rysovanie obrázkov v štvorcovej sieti zhodné zobrazenie – osová súmernosť (na propedeutickej úrovni)

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

iaak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ roztriediť predmety, objekty, čísla podľa toho, či danú vlastnosť majú alebo nemajú, ✓ roztriediť predmety, objekty a čísla podľa jedného alebo viacerých znakov, ✓ určiť vlastnosť, podľa ktorej boli predmety, objekty, čísla roztriedené, ✓ určiť vlastné kritérium triedenia, ✓ rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, ✓ sformulovať pravdivý alebo nepravdivý výrok, ✓ vytvoriť negáciu jednoduchého výroku, ✓ rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky, ✓ porovnať dva objekty podľa danej vlastnosti, ✓ identifikovať jednoduché pravidlo vytvorenia danej postupnosti, ✓ doplniť do postupnosti niekoľko chýbajúcich znakov, symbolov, čísel, obrázkov, ✓ nájsť niekoľko rôznych spôsobov usporiadania predmetov, znakov, symbolov, ✓ vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, ✓ orientovať sa v jednoduchej tabuľke, identifikovať riadok, stĺpec, údaj, ✓ doplniť údaje do jednoduchej tabuľky, ✓ určiť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny, ✓ znázorniť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny.	predmety, objekty, čísla, ktoré danú vlastnosť majú a ktoré danú vlastnosť nemajú triedenie podľa farby, tvaru, veľkosti, materiálu, dichotomické triedenie (výsledkom triedenia sú dve skupiny) podľa dvoch vlastností, dichotomické triedenie bez určenia vlastnosti, trichotomické triedenie (výsledkom triedenia sú tri skupiny) podľa troch vlastností, trichotomické triedenie bez určenia vlastnosti pravda, nepravda pravdivosť, nepravdivosť veta, tvrdenie kvantifikované výroky: všetky, nie všetky, všetci, nie všetci, žiaden, každý, niekto, nikto, nič porovnávanie podľa veľkosti, dĺžky, výšky, veku, rýchlosti, množstva, počtu objektov v skupinách a pod. postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov nepriamo sformulované úlohy tabuľka, riadok, stĺpec, údaj hodiny (čas)
--	--

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu v predmete Matematika v 1.ročníku bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

- osvojiť si správne písanie čísl
- zlepšiť orientáciu v číselnom rade a vedieť zapísať číslo na číselnej osi
- upevniť algoritmus vytvárania prirodzených čísel v obore do 20
- upevniť algoritmus sčítania a odčítania v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10
- pomenovať, nakresliť rovinné geometrické útvary

Učebné zdroje:

Matematika pre 1.ročník ZŠ, (1.a 2.časť), PaedDr. Brigita Lehoťanová, PhD.

Využívanie počítačových programov Alf, Workspace

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.1.6 Výtvarná výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu

až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: - tvoriť škvrny, - rozlíšiť v škvrne významovo čitateľný tvar, - vyhľadať v textúre čiar tvary podľa svojich predstáv, - pomenovať objavené tvary, - pomenovať tóny základných farieb, - rozlíšiť svetlé a tmavé farebné tóny, - rozlíšiť priamku od krivky,	- škvrna (vytvorená napr. odtláčaním farby (dekalk), rozlievaním, zapúšťaním do mokrého podkladu, rozfúkavaním) - náhodný tvar, jeho dopĺňanie na významový, - zobrazujúci tvar (podľa predstavivosti žiaka) - náhodné čiary alebo vary (dokresľovanie alebo domal'ovanie škvrny, odtlačku farby, čarbanice, pokrčeného papiera krkváže a pod.) - obrys (výtvarné zobrazenie obrysov tvarov predmetov, figúr) základné tóny farieb, druhotné (vymiešané) tóny, teplé a studené farby

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- výtvarne zobraziť svoje predstavy a fantáziu na zadanú tému, - nakresliť predmety na základe hmatového vnemu, - pomenovať charakter rôznych povrchov podľa hmatového vnemu,	- fantazijné kreslenie - fantazijné maľovanie - fantazijné modelovanie - tvar a hmat (napr. ohmatávanie tvarov predmetov skrytých pod dekou, alebo kreslenie so zaviazanými očami ...) - povrch predmetu

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- použiť rôzne kresliarske (maliarske) nástroje, - vyjadriť výtvarné stopy (nástroja, materiálu, gesta) prostredníctvom hravej akcie, - vytvoriť objekt zo zvolených materiálov,	- frkanie, liatie, odtláčanie, kvapkanie, roztieranie, rozfúkavanie farebnej hmoty - stopa kresliaceho (maliarskeho) nástroja (využitie vlastností rôznych nástrojov) - stopa gesta (rôzne druhy stôp/čiar/táhov) - odpadový materiál - objekt - ukážky: akčná maľba

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ namaľovať svoju predstavu inšpirovanú pravekým umením,	praveké jaskynné maľby (motívy) materiál, nástroje, podklad v tvorbe pravekých ľudí hra na pravekého umelca - tvorba artefaktu limitovaného motívom a technikou

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ výtvarne vyjadriť rôzne výrazy tváre,	výraz portrétu (maľba, socha, fotografia) – v priestoroch galérie, alternatívne vo virtuálnej galérii na internete akčné napodobnenie výrazu portrétu (grimasa, performancia ...) výtvarná interpretácia výrazu (kresba, maľba ...)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ zobraziť architektúru podľa vlastnej fantázie, ☐ porozprávať o zobrazenej architektúre,	rozprávková architektúra (maľba, kresba, modelovanie, objekt – skladanie, lepenie, strihanie...) fantastické motívy v architektúre architektúra v rozprávkach (animácie, ilustrácie, filmy)

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ doplniť fotografický podklad podľa vlastnej fantázie,	fotografia (napríklad z časopisu) zásah do kompozície fotografie, jej doplnenie, prekreslenie, premaľovanie kolorovanie, dokončovanie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- porozprávať o akcii v uvedenej ukážke filmu, - výtvarne interpretovať vybranú akciu z filmovej ukážky,	krátka ukážka z vybraného filmu, (groteska) pohyblivý obraz – akcia vo filme (videu) výtvarné spracovanie akcie/pohybu

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- nakresliť dizajn podľa svojej fantázie, - porozprávať o nakreslenom,	nezvyčajný, fantastický nábytok, alebo nábytok s nezvyčajnými funkciami (napr. hojdanie, skákanie, kotúľanie, preklápanie, skladanie a rozkladanie – aplikované na typ stoličky, posteľe, skrine, lampy a pod.) alt. nezvyčajný odevný doplnok alt. fantastický stroj

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
- výtvarne reagovať na písmená abecedy.	oživené písmená tvary písmen (tlačených, písaných, veľkých, malých) figuratívna kompozícia z tvarov písmen

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.1.7 Hudobná výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdzajú sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského

experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

CIELE PREDMETU

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže ✓ použiť hlas na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa, ✓ rytmizovať reč, ✓ melodizovať reč 5.-3. a 5.-6.-5.-3. stupňom (so-mi; so-la-so-mi), ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať na tele,	Hlasová činnosť vokálne činnosti v rámci rozsahu d1-h1, rytmizovanie reči: detské ľudové a autorské piesne, popevky, riekanky, rečňovanky, dialogické hry, hlasové a dychové cvičenia, hry s dychom a hlasom 2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrt'ové rytmické hodnoty, pomocné rytmické prostriedky (rytmické slabiky ta, ti-ti a ich kombinácie, ručné znaky na vyjadrenie rytmu) pomocné intonačné prostriedky: ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika Inštrumentálne činnosti správne použitie Orffových nástrojov (paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá, xylofón, zvonkohra, metalofón); hra na tele, hra na objektoch, hra na zvukových hračkách a ďalších

elementárnych nástrojoch ✓ hrať rytmické modely, ✓ hrať melodické modely, ✓ aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, ✓ sluchom rozlíšiť rozličné kvality zvuku a tónu, ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, ✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme,	2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrt'ové rytmické hodnoty modely 5.-3. a 5.-6.-5.-3. (so-mi, so-la-so-mi) ostinátne rytmicko-melodické sprievody rytmická a melodická improvizácia Percepčné činnosti – aktívne počúvanie zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav žiaka, hudobný prejav triedy (skupiny) zvuk, tón: výška, sila, dĺžka, farba, tempo, metrum, dynamika, hry so zvukom; kontrasty: nízky – vysoký hlasný – tichý dlhý – krátky, rýchly – pomalý, metaforické vyjadrenie farby tónu: lesklý - temný, chladný – teplý, kovový – drevitý a pod. spev, sólo, zbor, hra na sólovom hudobnom nástroji, hra orchestra, husle, klavír
---	--

✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, ✓ uplatniť vhodný pohyb v hudobno–pohybových hrách so spevom, ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky, ✓ ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ stvárať riekanku či pieseň hudobno–dramatickými prostriedkami. ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, rytmické modely ta, ti-ti a kombinácie, melodické modely so-mi, la-so- mi ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy.	Hudobno-pohybové činnosti hudobno–pohybové hry so spevom, tanečná chôdza, tanečný beh, pochod, prísunový krok dopredu, dozadu a do strán, pohyb, gesto, mimika, tlieskanie, plieskanie, dupanie pomocný prostriedok percepčných činností (počúvanie hudby) Hudobno-dramatické činnosti príbehy, rozprávky, básne; integrácia s predmetom slovenský jazyk a literatúra Hudobno-vizuálna činnosti grafická notácia; grafická partitúra; integrácia s výtvarnou výchovou
---	--

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.1.8 Telesná a športová výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom je priradený obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Pri plánovaní vzdelávacej činnosti je cieľom učiteľa vytvárať pre žiakov podnetné prostredie, ktoré im umožní osvojiť si nové pohybové zručnosti a tie budú predpokladom pre vykonávanie pohybovej aktivity i mimo školského prostredia. V prípade účinného osvojenia si týchto zručností existuje reálna možnosť vytvorenia si trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, ktorá je kľúčom k zdravému životnému štýlu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova

poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %).

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,

- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Zdravie a zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. stupňa základnej školy vie/dokáže: ✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu, ✓ rozlišovať zdravú a nezdravú výživu, ✓ rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka, ✓ vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka, ✓ rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu, ✓ dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej	 zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime) význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom

činnosti,	hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad
✓ aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení,	organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení,
✓ opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí,	prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci
✓ popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách,	zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela
✓ aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa,	pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin,	poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť
✓ individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných	odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov:

testov,	skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah–sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh
✓ odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne,	meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien
✓ rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži,	poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov)
✓ využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,	pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Základné pohybové zručnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe,	základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad
✓ používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom,	rad (dvojrad, 3–rad ap.), zástup (dvojstup, 3-stup ap.) kruh, polkruh jednotlivec, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív na značky, čiara, priestor, ihrisko
✓ vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním	cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore

pohybovej činnosti, ✓ pomenovať základné pohybové zručnosti, ✓ zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou, ✓ pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí, ✓ zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov,	úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod. bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru hod loptičkou, hod plnou loptou skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta, pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle) stojka na lopatkách, stojka na hlave cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expander ap.) cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy)
---	---

✓ vykonať ukážku z úpolových cvičení,	preskoky a skoky na švihadle, skoky na pružnom mostíku a trampolíne úpolové cvičenia a hry zamerané na: • odpory • pretláčanie • preťahovanie
---------------------------------------	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Manipulačné, prípravné a športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,	základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť
✓ pomenovať základné herné činnosti jednotlivca,	ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka a pod.)
✓ vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe,	gól, bod, prihrávka, hod, streľba, dribling
✓ aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,	hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie,

pravidlá fair-play ✓ zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, ✓ uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre, ✓ zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe, ✓ využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda),	pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných), prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého)
---	--

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Hudobno-pohybové a tanečné činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky, ✓ pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe,	základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč), rovnovážne výdrže – pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový) tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísunný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba,
--	---

pohybová skladba	
✓ vykonať ukážku rytmických cvičení, ✓ zladit' pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, ✓ zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe, ✓ vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov, ✓ uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách, ✓ improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,	rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka) tanečná improvizácia pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy

tanečná improvizácia na základe naučených motívov, väzieb pantomíma	tanečných krokov,
---	-------------------

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela, ✓ opísať základné spôsoby dýchania, ✓ vykonať jednoduché strečingové cvičenia, ✓ charakterizovať cvičenia z psychomotoriky, ✓ vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam,	relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.) cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie) aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách natáhovacie (strečingové) cvičenia kompenzačné (vyrovnávajúce) cvičenia cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť) rozvoj rovnovážových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r. (balansovanie na fit lopte, cvičenia na balančných pomôckach – bosu, go-go šliapadlo a

pod.) balansovanie s predmetmi (žonglovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.) cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela – pohybových možností jeho jednotlivých častí ✓ aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,	cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety) psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.)
--	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít, ✓ zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít, ✓ uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách,	základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe korčuľovanie (in-line a na ľade) – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch lyžovanie – lyže zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach, základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty,

súťažiach, v škole i vo voľnom čase, ✓ bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach, ✓ prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti, vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.	
---	--

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

výstupy, padanie, zjazdy (po spádnicí), brzdenie jazdy, jazda šikmo svahom, prívrat (oboma lyžami, jednou lyžou, v pokoji a v pohybe), odvrat, oblúky

cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka

chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí

jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

2.2 Učebný plán a učebné osnovy pre 2. ročník

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Počet hodín
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	8 + 1
	Tvorivá dramatika	1
Matematika a práca s informáciami	matematika	4 + 1
Človek a príroda	prvouka	2
Človek a hodnoty	náboženská výchova	1
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1
	výtvarná výchova	2
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2
Hodiny spolu		23

2.2.1. Slovenský jazyk a literatúra

Úvod

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

2. ročník ZŠ

Špecifickým cieľom výučby spisovného jazyka v druhom ročníku je osvojenie si prvotných princípov jazykového systému. Žiaci sa začínajú oboznamovať s gramatickými a jazykovými pravidlami. Výrazne sa zdokonaľujú v technike čítania a písania, ako aj v čítaní s porozumením. Oboznamujú sa so samostatnou tvorbou textu. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci si začínajú osvojovať teoretické vedomosti o jazykových pravidlách a systéme jazyka. Uplatňujú jazykové pravidlá v písomnom prejave, nielen pri odpise a prepise, ale tiež pri veku primeranej jazykovej analýze textu. Dbajú na rozvoj komunikačných kompetencií a kladú dôraz na hovorenú reč.

Čítanie a literárna výchova - žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, zapamätajú si určené literárne pojmy, vnímajú estetickú stránku literárneho diela. Na primeranej úrovni uskutočňujú obsahovú analýzu textu, čítajú s porozumením, identifikujú informácie uvedené priamo v texte.

V druhom ročníku systematicky podporujeme u žiakov rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: – zautomatizovanie primeraného používania komunikačných konvencií. Zdokonaľovanie spôsobilostí samostatného rozprávania a rozprávania podľa predlohy. Žiaci postupne nadobúdajú skúsenosti pri ústnej prezentácii výsledkov svojej práce a pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedú reprodukovať počuté informácie. Od žiakov vyžadujeme porozumenie inštrukciám učiteľa pri riešení úloh.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme od nich reprodukovanie informácií, ktoré sú uvedené v texte priamo podľa otázky formulovanej učiteľom. Pri čítaní literárnych textov si žiaci uvedomujú podobnosť textov v niektorých ich charakteristikách. Na základe tejto podobnosti sa pokúsia vysvetliť význam literárnych pojmov.

Písanie: žiaci sa zdokonaľujú v písaní správnych tvarov všetkých písaných písmen. Postupne zvyšujeme požiadavky na písanie samostatných viet podľa zadania a na samostatnú tvorbu textov.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách, ✓ vymenovať počet písmen a hlások v slovách, ✓ rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa skladajú z dvoch písmen (dz, dž, ch), ✓ správne vyslovovať hlásky v slovách, ✓ napísať tlačene a písané písmená slovenskej abecedy, ✓ vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí, ✓ zoradovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena,	hláska a písmeno rozlíšenie pojmov hláska – písmeno odlišnosť písmen <i>ch</i> , <i>dz</i> a <i>dž</i> v hovorenej reči a v písanom prejave výslovnosť hlások a písmen v slovách abeceda
✓ správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky, ✓ rozlíšiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (koza - koža...), ✓ správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov, ✓ opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami,	rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky rozlišovacie znamienka v grafickom prejave a ich funkcia (zmena významu slova)
✓ samostatne vymenovať samohlásky krátke a dlhé, ✓ samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké, ✓ samostatne vymenovať dvojhlásky, ✓ v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky,	samohlásky: krátke a dlhé spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké dvojhlásky rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky

✓ rozdeliť samohlásky na dve skupiny, ✓ správne vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, ✓ uplatniť pravopis slov so samohláskou ä, ✓ rozlíšiť význam slov, kde kvantita samohlásky mení význam slova napr. (latka – látka, sud - súd),	samohlásky: krátke a dlhé samohláska <i>ä</i> a jej pravopis
✓ správne vyslovovať a písať dvojhlásky: ia, ie, iu, ô, ✓ správne prepisovať slabiky ja–já, je, ju–jú na začiatku a na konci slova, ✓ zdôvodňovať pravopis v slovách s dvojhláskami: ia, ie, iu, ô,	dvojhlásky: <i>ia, ie, iu, ô</i>
✓ identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky č, dž, š, ž, c, dz, j d', t', ň, l' a samostatne ich vymenovať, ✓ uplatniť pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, ✓ správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných spojeniach a poznať ich významovú stránku,	mäkké spoluhlásky pravopis <i>i/í</i> po mäkkých spoluhláskach a <i>y/ý</i> v koreni domácich slov výslovnosť mäkkých spoluhlások <i>č, dž, ž, š, c, dz, j d', t', ň, l'</i> výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d', t', ň, l'</i> pred samohláskami <i>i, e</i> a pred dvojhláskami <i>ia, ie, iu</i>
✓ identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky h, ch, k, g, d, t n, l, ✓ rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, ✓ uplatniť pravopis y/ý po tvrdých spoluhláskach, ✓ uplatniť pravopis i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono...) a v zvukomalebných slovách (kikirik, chi-chi...), ✓ uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou l, po ktorej sa píše y (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...),	tvrdé spoluhlásky výskyt <i>i/í</i> po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebných slovách výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d, t, n, l</i> v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások <i>d', t', ň, l'</i>

✓ rozoznávať krátke a dlhé slabiky, ✓ správne spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, ✓ správne spájať spoluhlásky a dvojhásky do slabík, ✓ rozdeľovať slová na slabiky, ✓ rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné, ✓ správne rozdeľovať slová na konci riadku, ✓ rozoznávať kvantitu slabík, ✓ rozdeľovať slová s dvojháskami na slabiky,	slabika kvantita slabík spájanie hlások do slabík slabičnosť slov rozdeľovanie slov na konci riadka
✓ tvoriť gramaticky správne vety, ✓ poznať druhy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie), ✓ správne používať za vetami interpunkčné znamienka: bodku, otáznik, výkričník, ✓ uplatňovať melódiu vety podľa komunikačného zámeru výpovede, ✓ rozlišovať neúplnú vetu v texte,	jednoduchá veta druhy viet interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník) na konci vety neúplná veta
✓ zablažovať ústne aj písomne, ✓ používať tykanie a vykanie v závislosti od danej situácie, ✓ napísať správne adresu svojho bydliska, ✓ napísať jednoduchý (súkromný) list, ✓ sformulovať blahoželanie ústne, písomne, ✓ napísať blahoželanie na pohľadnicu,	ústne a písomné blahoželanie tykanie – vykanie adresa bydliska súkromný list blahoželanie (ústne, písomne) pohľadnica

✓ porozprávať vlastný zážitok,	rozpravanie (ústne)
✓ porozprávať obsah z prečítaného textu,	
✓ porozprávať príbeh podľa série obrázkov,	
✓ porozprávať dej konkrétneho alebo vymysleného príbehu,	
✓ vytvoriť nadpis k príbehu,	
✓ opísať predmet podľa jeho najvýraznejších (osobitých) znakov,	opis predmetu, ilustrácie
✓ opísať ilustráciu pomocou vlastnej slovnej zásoby.	

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ porozumieť, že text má určitý komunikačný zámer (oznámiť niečo, poučiť niekoho, prípadne pobaviť), ✓ uplatňovať správnu techniku čítania pri čítaní akéhokoľvek textu, ✓ čítať plynulo súvislý text, správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ prečítať text na primeranej úrovni, pričom uplatňuje vhodnú moduláciu hlasu, suprasegmentálne javy (melódia vety, slovný prízvuk, dôraz, pauza, rytmus, intenzita hlasu), ✓ čítať text s porozumením, ✓ reprodukovať informácie podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte	text

uvedené priamo, ✓ porozumieť informáciám, podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené nepriamo, ✓ vyjadriť vlastný názor na prečítaný text, ✓ rozlíšiť báseň od iných literárnych útvarov, ✓ identifikovať veršované a neveršované literárne útvary, ✓ identifikovať v básni strofu, ✓ identifikovať v básni rým, verš, ✓ zarecitovať báseň (básne) podľa vlastného výberu, ✓ identifikovať nadpis v texte, ✓ tvoriť nadpis k rôznym textom (básnickým alebo prozaickým),	báseň, strofa, rým, verš nadpis
✓ vyhľadávať v textoch mená autorov detskej literatúry, ✓ poznať mená najznámejších autorov detskej literatúry, ✓ orientovať sa v knižnici, ✓ čítať knihy od známych slovenských aj zahraničných autorov detskej literatúry, ✓ povedať obsah prečítanej knihy, ✓ vymenovať postavy z prečítanej knihy, ✓ poznať mená detských ilustrátorov, ✓ nakresliť ilustráciu k prečítanej knihe,	autor, spisovateľ, spisovateľka kniha, knižnica, čitateľ ilustrácia, ilustrátor
✓ recitovať krátke útvary ľudovej slovesnosti,	krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti

✓ odlíšiť krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti od iných literárnych útvarov (napr. rozprávok), ✓ zaspievať ľudovú pieseň podľa vlastného výberu,	ľudové riekanky, vyčítanky, piesne
✓ vysvetliť pojem ľudová rozprávka, ✓ plynulo prečítať text ľudovej rozprávky, ✓ uplatniť pri čítaní správne dýchanie, artikuláciu a dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ identifikovať postavy v rozprávke, ✓ porozprávať dej rozprávky, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, ✓ vymenovať názvy niektorých rozprávkových kníh,	ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)
✓ vysvetliť pojem bábkové divadlo, ✓ vysvetliť, čo je báбка, kto je bábkoherec, bábkar, ✓ zhotoviť jednoduchú bábkku (z papiera, látky), ✓ zahrať bábkovú hru so spolužiakmi,	bábkové divadlo, bábkoherec, bábkar
✓ vysvetliť pojem zdobnenina, ✓ vyhľadať zdobneninu v texte, ✓ vytvoriť krátky literárny text so zdobneninami,	zdobnenina
✓ čítať nahlas a s porozumením veku primerané texty z novín a detských časopisov, ✓ povedať stručný obsah prečítaného textu, ✓ poznať názvy známych detských časopisov.	noviny detské časopisy

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 2. ročníku:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ
2. Hláska a písmeno (ch, dz, dž)
3. Samohláska ä
4. Dvojhlásky
5. Tvrdé spoluhlásky
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Mäkké spoluhlásky
8. Slabiky di, ti, ni, li, de, te, ne, le
9. Vety
10. Opakovanie učiva z 2. ročníka

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

0 – 1	chyba	=	1
2 – 4	chyby	=	2
5 – 7	chýb	=	3
8 – 10	chýb	=	4
11 a viac	chýb	=	5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

2. ročník 20 – 30 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné s vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny v predmete Slovenský jazyk a literatúra v 2. ročníku, v jazykovej a slohovej zložke o 1 hodinu a v oblasti Čítanie a literárna výchova o 1 hodinu, bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

Jazyková a slohová zložka

- osvojiť si pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach
- osvojiť si pravopis y/ý po tvrdých spoluhláskach
- osvojiť si návyky správnej výslovnosti
- vedieť sformulovať otázku, správne sa opýtať, vyjadriť názor
- opísať ilustráciu a obrázok
- súvislo prerozprávať dej , dodržať časovú postupnosť
- rozvoj komunikačných zručností využívaním programu ALF

Čítanie a literárna výchova –

- + zdokonaľovať sa v technike čítania,
- + zvládnuť plynulé čítanie s porozumením
- + dokončiť rozprávanie alebo neukončenú rozprávku
- + zdramatizovať rozprávku

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Učebnica Slovenský jazyk pre 2. ročník základných škôl :

HIRSCHNEROVÁ, Z.: *Slovenský jazyk pre 2. ročník základných škôl*. Bratislava: Aitec, 2009. ISBN 978-80-89375-16-5.

NOSÁĽOVÁ : *Čítanka pre 2. ročník ZŠ*. Bratislava: Aitec, 2010. ISBN 978-80-89375-15-8.

Pracovný zošit: *Slovenský jazyk pre 2. ročník základných škôl*, pracovné listy vypracované vyučujúcim zamerané na čítanie s porozumením, časopisy, letáky, mapy, noviny, etikety a obaly tovarov, nástenné obrazy, pravidlá slovenského pravopisu, fotografie, ilustrácie, ďalšie odborné publikácie k daným témam učiva, encyklopédie, webové stránky, detské knihy , školská knižnica, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.2.2 Tvorivá dramatika

Charakteristika predmetu:

Tvorivá dramatika (TVD) je zážitkový predmet primárneho stupňa. Zaraduje sa do vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra. Svojím obsahom najviac súvisí s prierezovými témami: Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj. Tvorivá dramatika je výchovný systém, ktorý sa zameriava na rozvoj osobnosti ako celku. Žiak, aktívne pracuje v navodenom a učiteľom riadenom zážitkovom procese, nielen poznáva, ale poznané aj uplatňuje, buduje si svoje postoje k svetu a životu, uvedomuje si seba a svoje miesto v spoločnosti, spoznáva zákonitosti života a pod., a to všetko v komunikácii so svojimi spolužiakmi a so sebou samým. TVD prostredníctvom intenzívnych zážitkov rozvíja osobnosť žiaka. Bez tvorivosti by tvorivá dramatika nebola tvorivá. Tvorivosť dáva zmysel životu a odlišuje človeka od stroja. Je to spôsob sebarealizácie. Tvorivé vyučovanie pôsobí na rozvoj tvorivého myslenia, tvorivého písania, vnímania a čítania, rozvíja fantáziu, umožňuje prežívať pocity z tvorivého procesu podporujúce sebavedomie žiaka, sebarealizáciu a s tým spojené i sociálne učenie a sociálne oceňovanie. Tvorivou komunikáciou, prežívaním vlastných tvorivých postupov, sa žiak vychováva ku flexibilitě, k objavovaniu nových súvislostí, k originalite, k nezávislosti myslenia, k experimentovaniu, k iniciatíve.

Ciele predmetu:

Hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť dieťaťa nielen ako jedinečnej, ale aj sociálnej bytosti t. j. obohacovanie psychických funkcií, schopností a získavanie zručností, ktoré sa dajú využívať okrem dramatických činností aj v iných oblastiach ľudskej aktivity.

- rozvíjať počúvanie, komunikáciu, čítanie a písanie s porozumením;
- podporovať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie;
- formulovať a riešiť problémy;
- podporiť sebadôveru každého žiaka;

- rozvíjať vnímanie a postupné osvojovanie si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku, k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;
- nadobudnúť vzťah k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjanie emocionálnych a estetických cítení;
- zvyšovanie jazykovej kultúry verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov;
- poskytovať bohaté skúsenosti s komunikačnou a vzdelávacou funkciou písanej reči;
- osvojiť si návyky správnej výslovnosti;
- prehľbovať si zručnosť jednoduchého a súvislého vyjadrovania sa;
- viesť žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti ústnej aj písomnej komunikácie ;
- pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na úrovni žiaka 1. roč. ;
- vyjadrovať sa neverbálne a pochopiť neverbálnu komunikáciu ;
- naučiť žiaka verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor ;
- podporiť tvorivosť u všetkých žiakov

Obsah vzdelávania a výkonový štandard

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Hry	- prečítať vety napísané rôznymi farbami , vytvoriť si k nim zásobu otázok a odpovedať na ne - rozhovory v klobúku, v maske, v šatke ... / imitovať postavu z príbehu , z rozprávky - zahrať si pantomimické súťaživé hry - tvorivo charakterizovať detské postavy, posúdiť ich správanie	- orientovať sa v texte, čítať s porozumením, prehlbovať logické uvažovanie - posilňovať rečový prejav, upevňovať jeho plynulosť - pohybom vyjadriť svoje pocity -posilňovať vyjadrovanie, originalitu
Na stope slovám	- tvorenie slov z poslednej hlásky /slabiky/ - dopĺňanie slov do viet - dopĺňanie slov do textu - vety zo slov začínajúcich na rovnaké písmeno - písanie slov na dané písmeno	- spájať slová do viet - určovať správne poradie slov vo vete - zmeniť dané slovo vo vete bez zmeny zmyslu vety - dbať na úhladnosť a správnosť písomného prejavu
Malý spisovateľ	- tvorenie veršov	- chápať a vysvetľovať význam niektorých slov

	- vymýšľanie hádaniek - vymýšľanie rozprávok a dramatizácia s bábkami - tvorenie básni a viet na predmet, ktorý si žiak vyberie - tvorenie príbehu z vopred určených slov - básničky na pokračovanie - prostredníctvom obrázkov vymyslieť príbeh	- nahrádzať ich vo vetách slovami s podobným významom - vytvoriť vlastný text na ľubovoľnú a danú tému - rozvíjať fantáziu a tvorivosť dieťaťa
Rozprávky	- oboznámiť sa s textom rozprávky v osemsmierovke, vyhľadávať rozprávkové bytosti - tvorivo charakterizovať literárne postavy - zahrať jednoduché divadlo - reprodukovat' jednoduché texty - riekanky, hádanky, porekadlá - vymýšľanie rozprávok a dramatizácia s bábkami	- čítať s porozumením, - správne formulovať svoje myšlienky - rozvíjať verbálnu komunikáciu, tvorivosť - rozvíjať pamäťové schopnosti - rozvíjať predstavivosť, fantáziu - rozvíjať slovnú zásobu - rozvíjať tvorivosť, rečové kompetencie
Príbehy	- prostredníctvom obrázkov vymyslieť príbeh	- rozvíjať rečový prejav a tvo-

	- vypočítať čítaný príbeh a sformulovať odpoveď. - vedieť dokončiť príbeh - tvorenie príbehu z vopred určených slov	- rivosť, cvičiť improvizračné schopnosti - rozprávať o obrázkoch, čo sa na nich deje - rozvíjať predstavivosť, fantáziu a tvorivosť - chápať a vysvetľovať význam niektorých slov
--	---	---

Metódy a formy práce

Využívať metódy voľného výberu riešenia úloh žiakmi, motivovať ich k aktívnemu učeniu, podporovať sebahodnotenie žiakov, aby poznali svoje prednosti i chyby aktivizovať žiakov situáciami, úlohami a problémami, využívať a rozvíjať tvorivé myslenie, využívať metódy a formy práce, ktoré nedovoľujú tvoriť stereotypy.

– didaktická hra, dramatizácia, kreatívne úlohy, motivačné otázky, práca s kartičkami, riešenie problémov, brainstorming, relaxačné cvičenia, samostatná práca, frontálna, individuálna práca, práca v skupinách, vo dvojiciach, v komunite.

Učebné zdroje

Detské časopisy, knihy na doplnkové čítanie, rozprávky, encyklopédie, webové stránky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii, svojpomocne zhotovené pomôcky a pracovné listy.

Hodnotenie predmetu

Pri hodnotení predmetu budeme vychádzať z Metodického pokynu č.22/2011-R .

2.2.3 Prvouka

ÚVOD

Vzdelávací štandard prvouky nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard prvouky ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmi, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia v prvouke. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

Keďže predmet je vytvorený z obsahov dvoch vzdelávacích oblastí – prírodovednej a spoločenskovednej, výkonový štandard je rozdelený do dvoch častí, ktoré korešpondujú s danými vzdelávacími oblasťami. Spoznávanie prírodného prostredia je viazané s iným typom poznávacích procesov v porovnaní so spoznávaním spoločenského prostredia, preto zostali vzdelávacie oblasti v tomto dokumente formálne oddelené. Vytvorením spoločného predmetu pre dve vzdelávacie oblasti však naznačujeme možnosť vytvárať také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch spomínaných vzdelávacích oblastiach.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojový základ pre dva nadväzujúce predmety – prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátne z hľadiska vekuprimeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,

- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,
- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- *vzdelávacia oblasť Človek a príroda*

Rastliny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uviesť päť príkladov rôznych prostredí a k nim príklady rastlín v nich žijúcich,	rôznorodosť životných podmienok rastlín, prispôsobovanie sa prostrediu, životné prejavy rastlín význam rastlinných semien, rozširovanie semien, podmienky

✓ vysvetliť na príkladoch, ako sa rastliny prispôsobujú svojim tvarom a spôsobom života podmienkam, v ktorých žijú, ✓ vysvetliť, ako sú rastliny závislé od neživého prostredia, ✓ opísať tri životné prejavy rastlín, ✓ vysvetliť, kde a prečo je možné nájsť semená rastlín, ✓ zhodnotiť význam rastlinných semien pre život človeka, ✓ uviesť na príkladoch, že niektoré semená majú vyvinuté nástroje na to, aby sa dostali čo najďalej od materskej rastliny, ✓ vysvetliť, z ktorej časti semena rastlina klíči a čo sa deje so zvyškom semena po jej vyklíčení, ✓ navrhnúť postup, ako je možné zistiť podmienky klíčenia semien, ✓ vysvetliť, akým spôsobom a prostredníctvom ktorých častí získavajú rastliny z prostredia vodu, vzduch a svetlo, ✓ navrhnúť postup na overenie predpokladov týkajúcich sa podmienok rastu rastlín.	klíčenia semien: vzduch, voda, teplo rast rastliny, životné podmienky rastlín: svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda
--	--

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ porovnať spôsob života živočíchov a rastlín, ✓ zistiť, že životné prejavy živočíchov sú podobné životným	životné prejavy živočíchov a rastlín rast, vývin pestovanie úžitkových rastlín, zber divo rastúcich rastlín, lov divo

prejavom rastlín, ich spôsob života je však iný, ✓ že živočíchy (aj človek) sa postupne menia – rastú, vyvíjajú sa, dospievajú, starnú, ✓ uviesť príklady mláďat rôznych druhov živočíchov, ktoré sa nemusia podobat' na dospelé jedince ✓ že dĺžka života živočíchov je rôzna, ✓ že človek získava potravu rôznym spôsobom ✓ vysvetliť na príkladoch, aký úžitok človeku poskytuje chov živočíchov, ✓ vysvetliť význam tvorby živočíšneho spoločenstva, ✓ spoznať včelu medonosnú, ✓ opísať spôsob života včiel a mravcov.	žijúcich zvierat chov zvierat: kravy, ovce, sliepky, kone, včely spoločenský hmyz včelia rodina: matka, trúd, robotnica mravenisko
---	---

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť, aký význam má pre človeka pohyb, ✓ zistiť vlastným pozorovaním, že palec umožňuje realizovať najviac pohybov a úkonov, ktoré sú typické pre človeka, ✓ že pohyb zabezpečujú svaly, ktoré sú upnuté na kosru, ✓ pomenovať niektoré hlavné kosti ľudského tela a identifikovať ich	pohyb ako prejav života kosra ľudského tela: lebka, chrbtica a stavce, rebrá, ramenná kosť, stehenná kosť, kĺb, zlomenina svaly ich význam a rozvoj, únava svalov, pohyby ovládané vôľou a pohyby realizované mimo vôle človeka

na vlastnom tele ✓ vytvoriť jednoduchý nákres kostry ľudského tela (sústredí sa na to, že kosti sa nachádzajú v celom tele a sú pospájané kĺbmi), ✓ že kosti rastú spolu s človekom až do dospelosti, ✓ že kosti sa môžu zlomiť; zlomená kosť sa späť zrastie, ✓ že človek pomocou svalov vykonáva rôznorodé pohyby, ✓ skúmaním zistiť, že niektoré pohyby v tele sú ovládané vôľou (chcením) a niektoré mimo vôle človeka, ✓ vymenovať päť rôznych pohybov, ktoré zabezpečujú svaly, ✓ že svaly rastú, vyvíjajú sa a silnejú postupne s rastom a vývinom človeka, ✓ vysvetliť únavu svalov a význam pravidelného cvičenia pre vývin svalstva.	
--	--

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vysvetliť, čo obsahuje pôda a jednotlivé jej zložky zaradiť k živým, neživým alebo odumretým súčastiam, ✓ uviesť medzi živými súčastami živočíchov, ktoré žijú v pôde a dýchajú vzduch prítomný v pôde,	zloženie pôdy, úrodnosť pôdy, znečistenie pôdy rozpúšťanie látok vo vode, zrýchľovanie rozpúšťania, filtrácia, odparovanie

✓ uviesť vodu a vzduch ako neživé súčasti prírody,✓ že z pôdy sa do vody prítomnej v pôde uvoľňujú rôzne látky, ktoré potom rastliny prijímajú koreňmi a využívajú ich na svoj rast,✓ zistiť vlastnosti rôznych typov pôd,✓ vytvoriť zo skúmania závery o rôznych vlastnostiach pôd,✓ skúmať rozpúšťanie látok vo vode,✓ vytvoriť záver o tom, ktoré látky sa rozpúšťajú vo vode a ktoré nie,✓ skúmaním zistiť, akým spôsobom je možné rozpúšťanie urýchliť,✓ jednoducho vysvetliť, čo sa deje s látkou, ktorá sa vo vode rozpúšťa,✓ navrhnúť postup, ako zistiť prítomnosť látky vo vode,✓ opísať na základe pozorovania proces filtrácie,✓ čo je odparovanie,✓ vysvetliť, čo sa pri odparovaní deje s vodou a s látkou, ktorá bola vo vode rozpustená.	

- *vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť*

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať cestu do školy, ✓ ovládať základné pravidlá bezpečnosti na ceste, ✓ určiť aktuálny rok, ✓ zaradiť mesiace v roku podľa ročných období od začiatku roka, ✓ určiť význam sviatkov (narodeniny, sviatky na Slovensku), ✓ že jeho obec je súčasťou Slovenska, ✓ rozpoznať štátne symboly (štátnu vlajku a štátny znak SR), ✓ odlíšiť jednotlivé prvky krajiny, ✓ opísať krajinu v okolí školy/bydliska (podľa obrázkov) počas roka, ✓ uviesť dôvody, prečo ľudia cestujú, ✓ odlíšiť druhy dopravy, ✓ porozprávať o javoch v krajine, ktoré sú pri cestovaní zaujímavé (atrakcie, pamiatky, príroda a i.), ✓ odlíšiť vybrané profesie a ich náplň, ✓ opísať úlohu hasičov, policajtov a záchrannej zdravotnej služby, ✓ zvládnuť postup, ako privolať pomoc, ✓ určiť čas celých hodín na klasických a digitálnych hodinách.	cesta do školy, priechod pre chodcov, semafor kalendár – rok, mesiac, týždeň, deň, dátum, sviatky, rodina, narodeniny jeseň (september, október, november), zima (december, január, február), jar (marec, apríl, máj), leto (jún, júl, august) Vianoce, Nový rok, vznik Slovenskej republiky, Veľká noc, Pamiatka zosnulých Slovensko – štátna vlajka, štátny znak prvky krajiny (polia, lúky, lesy, rieky, jazerá, vrchy, rovina, domy a cesty) cestovanie, práca, škola, dovolenka, druhy dopravy (auto, autobus, vlak, lietadlo, loď), spoznávanie krajiny, pamätihodnosti povolania ľudí (lekár, učiteľ, vedec, strojník, pekár, mäsiar, obchodník a i.) zásady bezpečnosti, slnečné žiarenie, oheň, elektrický prúd a iné nebezpečné predmety, postup pri volaní hasičov (150), záchrannej zdravotnej služby (155), polície (158), tiesňová linka (112)

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Prvouka pre 2. ročník ZŠ (podľa novej školskej reformy) - pracovná učebnica (Rút Dobišová Adame – Oľga Kováčiková)
metodická príručka k učebnici a ďalšie odborné publikácie k daným témam prvouky, encyklopédie, webové stránky s danými témami (www.zborovna.sk), materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.2.4 Náboženská výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova /náboženstvo Katolíckej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Požadované vedomosti v náboženskej výchove/náboženstve slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v primárnom vzdelávaní podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Poznatky, ktoré získavajú žiaci v tomto období, sú predpokladom pre otvorenie sa životu s Ježišom Kristom aj prostredníctvom prijatia sviatosti Eucharistie. Na podklade Božích prikázaní ich učí rozlišovať dobro od zla. Náboženská výchova/náboženstvo v nich rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešný mi rodine, spoločnosti a Cirkvi.

CIELE PREDMETU

Žiaci

získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim,
získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore,
nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov,
získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard

Obsahový štandard

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy dokáže:

uviesť odlišnosti človeka od ostatných živočíchov,

stvorenie

rozlíšiť jednoduchým spôsobom pojmy – stvoriť a vytvoriť ,

človek ako Boží obraz

reprodukovať pomocou učiteľa biblický príbeh o rajskej záhrade, obraz rajskej záhrady

vyjadriť závislosť človeka na prírode a zodpovednosť človeka, že Boh nám zveril zem a prírodu

chránime prírodu

rozlíšiť na konkrétnom príklade dobro od zla,

Dôverujem Bohu

Výkonový štandard

opísať na konkrétnom príklade hlavné znaky a prejavy dôvery voči Abrahámovi
človeku,

- reprodukovat' biblický príbeh o Abrahámovi,
- vysvetliť potrebu človeka niekomu veriť ,
- formulovať jednoduchým spôsobom modlitbu vlastnými slovami,
- zdôvodniť potrebu odpočinku,
- opísať nedeľu ako deň odpočinku a úcty k Bohu,

Obsahový štandard

Boh a jeho
meno
modlitba
nedeľa

Dôvera v rodine

Výkonový štandard

- vysvetliť potrebu dôvery v rodine,
- prerozprávať príbeh o Jakubovi a Ezauovi, rodina ako spoločenstvo – úlohy a roly v rodine
- charakterizovať jednoduchým spôsobom krst,
- nakresliť jednotlivé krstné symboly, Cirkev - Božia rodina
- formulovať modlitbu za rodičov a súrodencov,

Obsahový štandard

advent

Jakub a Ezau - narušenie vzájomnej dôvery

pozvanie do Božej rodiny

Dôverujeme si navzájom

Výkonový štandard

zdôvodniť význam poďakovania a prosby pre budovanie medziľudských vzťahov a slušného správania,

prerozprávať biblický príbeh o boháčovi a Lazárovi,
uviesť príklady osobného a spoločného majetku, boháča
zdôvodniť potrebu pomoci núdznym,

Desatoro – pozvanie k slobode a k dôvere

Výkonový štandard

prerozprávať s pomocou učiteľa biblický príbeh o Mojžišovi a vyslobodení Izraelitov,
opísať situáciu prijatia Desatora,
priradiť pomocou učiteľa k jednotlivým prikázaniam čnosti,

Pozvanie na hostinu – obnovenie dôvery

Výkonový štandard

prerozprávať biblický príbeh o márnotratom synovi,
vysvetliť dôležitosť ľútosti nad vykonaným zlom,
opísať potrebu odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov,
navrhnuť spôsob ako vyjadriť prosbu o odpustenie.

Obsahový štandard

schopnosť hovoriť ako Boží dar – výchova k citlivosti
voči vyslovenému slovu
čisté srdce – vedomie úcty k jedinečnosti každého človeka
Lazár
osobný majetok, bohatstvo

Obsahový štandard

uzatvorenie zmluvy na hore Sinaj
Desatoro ako pravidiel pre život

Obsahový štandard

milosrdný otec / márnotravný syn
umenie povedať zlu „nie“, obrátiť sa, zmieriť sa s ľuďmi
a s Bohom
sviatosť zmierenia

Veriť Bohu

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: Učebnica katolíckeho náboženstva pre 2. ročník základných škôl :

PRUŽINSKÁ,,L.: *Cesta dôvery*. Trnava: SSV, 2015. ISBN 978-80-8161-174-2.

PRUŽINSKÁ,,L.: *Cesta dôvery*, pracovný zošit. Bratislava: Don Bosco, 2015. ISBN 978-80-8074-308-6.

- materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.2.5 Matematika

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard učebného predmetu matematika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s **propedeutickými postupmi** prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 100) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard,
- identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich,
- orientovať sa v tabuľkách,
- identifikovať, pomenovať, narysovať a správne označiť priamky, úsečky
- odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm).
- používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa,
- rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie,
- upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10, ✓ sčítať (odčítať) čísla v ľubovoľnom poradí pri riešení úloh, ✓ vyriešiť jednoduché rovnice na sčítanie a odčítanie, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, ✓ vyriešiť zložené slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, ✓ vytvoriť jednoduché i zložené slovné úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, ✓ sčítať viac rovnakých sčítancov, ✓ odčítať viac rovnakých menšiteľov.	sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja rovnice (na propedeutickej úrovni) jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet, keď sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom zložená slovná úloha typu: určiť súčet, keď sú dané tri sčítance určiť rozdiel, keď je daný menšenec a dva menšitele propedeutika násobenia a delenia prirodzených čísel

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom, ✓ vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov, ✓ napísať a prečítať číslo, ✓ rozlíšiť a správne použiť pojmy číslo, číslica, cifra, ✓ rozlíšiť jednociferné, dvojciferné a trojciferné číslo, ✓ rozložiť dvojciferné číslo na jednotky a desiatky, ✓ zložiť z jednotiek a desiatok dvojciferné číslo, ✓ použiť radové číslovky v číselnom obore do 100, ✓ orientovať sa v číselnom rade, ✓ vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, ✓ doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, ✓ zobraziť číslo na číselnej osi, ✓ usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, ✓ porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov $>$, $<$, $=$, ✓ vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo,	počítanie po dvoch, troch, ..., po jednotkách, po desiatkach prirodzené čísla 1 – 100 a 0 číslo, číslica, cifra jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo jednotky, desiatky rozklad čísla na jednotky a desiatky prvý, piaty, ..., dvadsiaty piaty, ..., stý číselný rad pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, druhý, ..., predposledný, posledný vzostupný a zostupný číselný rad číselná os väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie relačné znaky $>$, $<$, $=$ nerovnice (na propedeutickej úrovni) slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako

✓ vyriešiť jednoduché nerovnice,	
✓ vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie.	

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 100

Výkonový štandard	Obsahový štandard
--------------------------	--------------------------

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:

- ✓ sčítať prirodzené čísla spamäti,
- ✓ odčítať prirodzené čísla spamäti,
- ✓ sčítať prirodzené čísla písomne,
- ✓ odčítať prirodzené čísla písomne,
- ✓ pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania,
- ✓ vyriešiť jednoduché rovnice v číselnom obore do 100,
- ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy v číselnom obore do 100,
- ✓ vyriešiť zložené slovné úlohy v číselnom obore do 100,
- ✓ pri riešení slovných úloh vykonať kontrolu správnosti.

pamäťové sčítanie a odčítanie:

sčítanie a odčítanie celých desiatok

sčítanie dvojciferného a jednociferného čísla bez prechodu cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného bez prechodu cez základ 10

sčítanie dvojciferného čísla a celej desiatky, odčítanie celej desiatky od dvojciferného čísla

sčítanie dvojciferného čísla a jednociferného čísla s prechodom cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného s prechodom cez základ 10

sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel bez prechodu cez základ 10

sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel s prechodom cez základ 10

algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10

sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel

komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni)

rovnice (na propedeutickej úrovni)

jednoduché slovné úlohy na sčítanie: určiť súčet, ak sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek jednoduché slovné úlohy na odčítanie: určiť rozdiel dvoch čísel zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom zložené slovné úlohy typu: $a + b + c$, $a + b - c$, $a - b + c$, $a - b - c$ kontrola správnosti (skúška správnosti)	
Geometria a meranie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyznačiť bod a pomenujú ho, ✓ narysovať, označiť a pomenovať priamku, polpriamku, úsečku, ✓ vyznačiť bod, ktorý danému útvaru (úsečke, priamke, polpriamke) patrí, resp. nepatrí, ✓ vyznačiť úsečku na priamke, polpriamke, ✓ narysovať úsečku, ak sú dané dva krajné body, ✓ odmerať dĺžku predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na centimetre) a výsledok merania zapísať, ✓ odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na centimetre),	bod, označenie bodu veľkým tlačným písmenom (A, B,...) priamka, polpriamka, úsečka bod patrí (nepatrí) útvaru, bod leží (neleží) na útware krajné body úsečky jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), meter (m) dĺžka úsečky v centimetroch porovnávanie a usporiadanie úsečiek pomocou prúžku papiera, meraním a odhadom, nástroje na meranie dĺžky: pravítko, meter, meracie pásmo neštandardné jednotky dĺžky: palec, stopa, lakeť a pod.

✓ porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, ✓ narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na centimetre), ✓ odmerať vzdialenosť za pomoci metra i pásma (s presnosťou na metre) a výsledok merania zapísať, ✓ správne použiť a označiť jednotky dĺžky, ✓ pri meraní dĺžky použiť vhodný nástroj na meranie a zvoliť vhodnú jednotku dĺžky, ✓ odmerať dĺžku za pomoci neštandardných jednotiek, ✓ narysovať uzavretú čiaru, ✓ identifikovať a pomenovať mnohouholníky, ✓ identifikovať strany a vrcholy rovinných geometrických útvarov, ✓ v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) zhodný obrázok, ✓ postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa vzoru a podľa obrázka.	uzavretá čiara pomenovanie mnohouholníkov: trojuholník, štvoruholník, ... strana a vrchol rovinného geometrického útvaru zhodné zobrazenie – posunutie (na propedeutickej úrovni) vzor, obraz stavba z kociek
--	---

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, ✓ identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, ✓ na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti	pravda, nepravda postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov pravidlo vytvorenia postupnosti znakov, symbolov, čísel, obrázkov doplnenie čísel, znakov, symbolov do postupnosti systém usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov
---	---

niekoľko čísel, znakov, symbolov,

- ✓ vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní spôsobov usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov,
- ✓ nájsť všetky rôzne spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov,
- ✓ určiť počet možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov,
- ✓ vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 100,
- ✓ zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi,
- ✓ vytvoriť jednoduchú tabuľku a orientovať sa v nej,
- ✓ doplniť do tabuľky chýbajúce údaje,
- ✓ využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh,
- ✓ označiť a pomenovať jednotky času,
- ✓ určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách,
- ✓ znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách,
- ✓ doplniť chýbajúce čísla (znaky) podľa logického usporiadania (sudoku, magické štvorce),
- ✓ vymenovať platidlá,
- ✓ nájsť niekoľko spôsobov zaplatenia danej sumy,
- ✓ vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné s o vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu v predmete Matematika v 2. ročníku bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100:

- ✚ Upevniť algoritmus vytvárania prirodzených čísel v obore do 100

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 100:

- ✚ Upevniť algoritmus sčítania s prechodom v obore do 100
- ✚ Upevniť algoritmus odčítania s prechodom v obore do 100

Geometria a meranie:

- ✚ Upevniť rysovanie priamok a polpriamok
- ✚ Vedieť rysovať úsečky presne podľa danej dĺžky.
- ✚ Upevniť presnosť merania dĺžky

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Učebnica Matematika pre 2. ročník základných škôl:

ČERNEK, P. , BEDNAŽOVÁ, S., :*Matematika pre 2. ročník základných škôl*. Bratislava: Aitec, 2010. ISBN 978-80-8146-072-2.

pracovný zošit Matematika pre 2. ročník ZŠ, pracovné listy vypracované vyučujúcim, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

Učebnice a pracovné zošity spolu s bežnými školskými zošitmi sú dôležitými prostriedkami práce na vyučovacích hodinách pri plnení domácich úloh a pri príprave na vyučovanie.

Ďalšími veľmi dobrými pomôckami sú vystrihovacie kartóny - s číslami: metodické príručky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

demonštračné- tabuľa, krieda, model číselnej osi, rysovacie demonštračné pomôcky (kružidlo, 2 trojuholníky, lineá, modely telies

žiacke kartičky s číslami, s bodkovou symbolikou, písacie a rysovacie potreby (kružidlo, lineár, trojuholník s ryskou), dvadsiatkové počítadlo,

modely geometrických útvarov, modely peňazí...

počítače, interaktívna tabuľa, notebook

2.2.6 Výtvarná výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť rôzne kresliace nástroje, ✓ kresliť čiarami s rôznym charakterom, ✓ vyjadriť základný farebný tón predmetu, ✓ vyjadriť približný obrysový tvar predmetu, ✓ usporiadať tvary symetricky alebo asymetricky,	lína (rôzne typy čiar) výrazový charakter línie (využitý pri tematickom kreslení) kresliace nástroje a pomôcky (voľnou rukou, pravítkom, kružidlom, náhodne) lokálny farebný tón (maľba, alt. kolorovaná kresba jednotlivých predmetov, farba podľa videnej skutočnosti) obrysový tvar predmetu symetria a asymetria jednoduchých tvarov (osová, stredová symetria)

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ v kresbe vyjadriť rôzne hudobné rytmy,	rytmy v hudobnej skladbe (ukážky) rytmy v kresbe, maľbe rytmy v prírode kresba námetu podľa fantázie (alternatívne fantastická téma, hudobníci, tanečníci, počutá hudba, abstraktné zobrazenie rytmov ...) <i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou výtvarné vyjadrovacie prostriedky</i>

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vytvoriť objekt (výtvarnú realizáciu) v krajine, ✓ vytvoriť objekt (asambláž) zbieraním, ukladaním, vrstvením, lepením z rôznych prírodných materiálov podľa vlastnej fantázie,	land art prírodná/mestská krajina prírodné materiály/umelé materiály surrealizmus fantastický portrét asambláž ukážky: umenie land artu

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vytvoriť vlastnú verziu obrázkového písma,	umenie Egypta (pyramídy, hieroglyfy ...) rôzne typy písma – história vývoja písma (obrázkové – hláskové) výtvarná interpretácia obrázkového písma, význam a obraz

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ napodobniť sochy postojom, výrazom alebo performanciou (akciou)	živá socha (ukážky) sochy v galérii (alt. virtuálnej galérii) sochy v kostole sochy na verejnom priestranstve výtvarná interpretácia sochy v inom médiu (maľba, koláž, performancia) alebo v inej technike (napr. modelovanie z plastelíny...)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ skonštruovať architektonický tvar (prvok) zo stavebnice,	architektonické prvky (oblúk, preklad, stena, strop, brána, schody ...) architektúra ako skladačka (skladanie – stavba z kociek, lega, škatuliek, kartónu ...) spájanie (alt.: zárezmi, spinkami, lepiacou páskou, lepidlom, viazaním ...) alt. modelovanie architektonického prvku z modelovacej hmoty

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zostaviť koláž z častí rôznych fotografií,	rôzne žánre fotografie (z časopisov) – portrét, krajina, architektúra, mikro/makrofotografia, reportáž ... koláž, montáž strihanie a spájanie častí fotografií do nových kompozičných súvislostí kompozícia z rôznych žánrov a rôzneho tvaroslovia

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ výtvarne interpretovať filmovú postavu v novej dramatickej situácii podľa vlastnej fantázie, ✓ navrhnuť kostým pre filmovú postavu,	filmová postava v kreslenom, animovanom alebo hranom filme filmový kostým, výzor postavy filmová postava v dramatickej akcii

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ napísať malé písmená, veľké písmená a čísla v textovom programe, ✓ napísať slová s diakritikou v textovom programe, ✓ zmeniť písmo, rez písma, farbu písma, píšu krátke vety v textovom programe,	používanie klávesnice, vyhľadávanie písmen, malé a veľké písmená, čísla, používanie klávesu Shift, písanie diakritiky, zmena písma a rezu písma, zmena veľkosti písma, krátke texty

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ navrhnuť hračku podľa vlastnej fantázie, ✓ vytvoriť jednoduchú pokrývku hlavy podľa vlastnej fantázie,	hračky rôzneho druhu chlapčenské a dievčenské hračky mechanické a statické hračky (funkcie, materiál, farby, tvary ...) klobučnícke remeslo pokrývky hlavy – klobúky, čiapky, šatky, kukly, kapucne, koruny

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vytvoriť objekt (alt. asambláž alebo obraz) z prírodnín nájdených v okolitej prírode, ✓ interpretovať prírodné tvary.	prírodoveda – prírodniny a prírodné materiály (listy, kôra, kamene, semená, plody ...) <i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou podnety výtvarného umenia – land-art</i>

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Učebnica Výtvarná výchova pre 2. ročník základných škôl :

ČARNÝ,L.: *Výtvarná výchova pre 2. ročník základných škôl*. Bratislava: Aitec, 2010. ISBN 978-80-89431-12-0.

Odborná a metodická literatúra, publikácie o výtvarnom umení, film, divadlo, tlač, reklama, prírodné a umelo vytvorené životné prostredie, internet, aktívna výtvarná činnosť.

K učebným osnovám je vydaná metodická príloha s rozvedenými metodickými radmi, ktoré nie sú záväzné, majú charakter inšpiračného materiálu pre učiteľa.

Pri vyučovaní budem používať aj svojpomocne vytvorené prezentácie, motivačné pomôcky, rôzne vhodné publikácie a časopisy.

Materiálne učebné prostriedky: IKT, PC, interaktívnu tabuľu.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

2.2.7 Hudobná výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynulo nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

CIELE PREDMETU

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard

Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže :

Hlasové činnosti

✓ používať hlas vedome, so správnou hlasovou technikou na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa ,
vokálne dialogické hry, dychové a

✓ spievať relatívne čisto a rytmicky správne,

Obsahový štandard

vokálne činnosti v rámci rozsahu c1 -c2, detské piesne, ľudové piesne,
regionálne ľudové piesne, autorské piesne, popevky, riekanky,
hlasové cvičenia

- ✓ reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, taktovacie gestá 2/4 a 3/4 taktu, gestá na zmeny tempa a dynamiku, dynamiky,
- ✓ rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov, rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, pól'ová, pomlčky, bodka za štvrt'ovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau -za“, sa, tai -ti
- ✓ melodizovať reč 5.-3.; 5.-6.-5.-3. a 5.-3.-1. stupňa (so -mi; la-so-mi; la-so-mi-do), ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu

Inštrumentálne činnosti

- ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, zvonček, chrastidlá a metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny
- ✓ hrať rytmické modely, rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, pól'ová, pomlčky, bodka za štvrt'ovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau -za“, tai-ti
- ✓ hrať melodické modely, so-mi, so-la-so-mi, so-mi-do, durový kvintakord
- ✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod, inštrumentálny sprievod – jedným tónom, dvoma tónmi toniky

✓ inštrumentálne improvizovať ,	improvizácia
✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa – nástup, odsadenie , adekvátne meniť tempo, dynamiku,	gestá učiteľa

- aktívne počúvanie

- zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských
a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretáciu učiteľa/ky;
vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny) , hry so
zvukom

- výrazné zvukové kontrasty, pohyb kantilény, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma, agogické zmeny
- jednohlas, dvojhlas, zbor

- hudobná forma, malá piesňová forma

- ✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely ,

Hudobno-pohybové činnosti

- ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami,

- ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo,
- ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno– výrazové prostriedky, jednokročka, dvojkročka
- ✓ tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, švihanie, hra na tele

pohybová improvizácia, pohybová interpretácia

pohyby v priestore (chôdza, pádovanie, poskoky, beh, cval,),

pohyby na mieste (ohýbanie sa, vystieranie, výskok, drep, otočka, – tleskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie;

orientácia v
v rade, v zástupe, jednot

priestore (vpred, vzad, vpravo, vľavo, hore, dolu, v kruhu, livo, v dvojiciach, v skupine)

Hudobno-dramatické činnosti

- ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku , pohybom, dramatickými prostriedkami ,

nahrávky, piesne, príbehy, rozprávky, video, integrácia s rozličnými vyučovacími predmetmi

- ✓ vytvoriť hudobno– dramatický celok , materiál s riekanky, básne, rozprávky, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké

dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry,

etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény

Hudobno-vizuálne činnosti

- ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov , notový zápis tónov c1-a1
- ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy ,
- ✓ interpretovať tú istú pieseň rôznym i výrazovými prostriedkami (spevacky, pohybom, hrou na hudobnom nástroji).

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE

Pri vyučovaní hudobnej výchovy sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: Učebnica hudobnej výchovy pre 2. ročník základných škôl :

LANGSTENOVÁ,E. FELIX,B,: *Hudobná výchova*. Bratislava, 1999. ISBN 978-80-10-01282-4.

metodická príručka k učebnici, hudobný materiál na CD a DVD, obrazový a knižný hudobný materiál, príručku Spievame si a hráme (s jednoduchými rytmickými sprievodmi k detským piesňam) magnetické notové osnovy, sady detských hudobných nástrojov, hudobné materiály dostupné na internete a interaktívnu tabuľu.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.2.8 Telesná a športová výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom je priradený obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Pri plánovaní vzdelávacej činnosti je cieľom učiteľa vytvárať pre žiakov podnetné prostredie, ktoré im umožní osvojiť si nové pohybové zručnosti a tie budú predpokladom pre vykonávanie pohybovej aktivity i mimo školského prostredia. V prípade účinného osvojenia si týchto zručností existuje reálna možnosť vytvorenia si trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, ktorá je kľúčom k zdravému životnému štýlu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %).

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Zdravie a zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. stupňa základnej školy vie/dokáže: ✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu, ✓ rozlišovať zdravú a nezdravú výživu, ✓ rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka, ✓ vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka, ✓ rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu, ✓ dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej	 zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime) význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom

činnosti,	hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad
✓ aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení,	organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení,
✓ opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí,	prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci
✓ popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách,	zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela
✓ aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa,	pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin,	poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť
✓ individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných	odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov:

testov,	skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah–sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh
✓ odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne,	meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien
✓ rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži,	poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov)
✓ využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,	pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Základné pohybové zručnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe,	základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad
✓ používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom,	rad (dvojrad, 3–rad ap.), zástup (dvojstup, 3-stup ap.) kruh, polkruh jednotlivec, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív na značky, čiara, priestor, ihrisko
✓ vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním	cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore

pohybovej činnosti, ✓ pomenovať základné pohybové zručnosti, ✓ zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou, ✓ pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí, ✓ zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov,	úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod. bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru hod loptičkou, hod plnou loptou skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta, pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle) stojka na lopatkách, stojka na hlave cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expander ap.) cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy)
---	---

✓ vykonať ukážku z úpolových cvičení,	preskoky a skoky na švihadle, skoky na pružnom mostíku a trampolíne úpolové cvičenia a hry zamerané na: • odpory • pretláčanie • preťahovanie
---------------------------------------	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Manipulačné, prípravné a športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,	základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť
✓ pomenovať základné herné činnosti jednotlivca,	ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka a pod.)
✓ vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe,	gól, bod, prihrávka, hod, strelba, dribling
✓ aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,	hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie,

pravidlá fair-play ✓ zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, ✓ uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre, ✓ zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe, ✓ využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda),	pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordináčnych a hybridných), prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého)
---	--

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Hudobno-pohybové a tanečné činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky, ✓ pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe,	základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč), rovnovážne výdrže – pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový) tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísunný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba,

pohybová skladba	
✓ vykonať ukážku rytmických cvičení, ✓ zladit' pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, ✓ zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe, ✓ vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov, ✓ uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách, ✓ improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,	rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka) tanečná improvizácia pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy

tanečná improvizácia na základe naučených motívov, väzieb pantomíma	tanečných krokov,
---	-------------------

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela, ✓ opísať základné spôsoby dýchania, ✓ vykonať jednoduché strečingové cvičenia, ✓ charakterizovať cvičenia z psychomotoriky, ✓ vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam,	relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.) cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie) aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách natáhovacie (strečingové) cvičenia kompenzačné (vyrovnávajúce) cvičenia cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť) rozvoj rovnovážových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r. (balansovanie na fit lopte, cvičenia na balančných pomôckach – bosu, go-go šliapadlo a

pod.) balansovanie s predmetmi (žonglovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.) cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela – pohybových možností jeho jednotlivých častí ✓ aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,	cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety) psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.)
--	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít, ✓ zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít, ✓ uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách,	základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe korčuľovanie (in-line a na ľade) – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch lyžovanie – lyže zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach, základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty,

súťažiach, v škole i vo voľnom čase, ✓ bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach, ✓ prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti, ✓ vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.	výstupy, padanie, zjazdy (po spádnicí), brzdenie jazdy, jazda šikmo svahom, prívrat (oboma lyžami, jednou lyžou, v pokoji a v pohybe), odvrát, oblúky cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli
---	---

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje: odborné publikácie k daným témam, webové stránky s témou telesnej výchovy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii

SIVÁK,J A KOL.: *Metodická príručka – Telesná výchova pre prvý stupeň ZŠ*. Bratislava: SPN, 1998. ISBN 80-08-02705-3.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.3 Učebný plán a učebné osnovy pre 3. ročník

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Počet hodín
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	7
	tvorivá dramatika	1
	anglický jazyk	3
Matematika a práca s informáciami	matematika	4
	informatika	1
Človek a príroda	prírodoveda	1
Človek a spoločnosť	vlastiveda	1
Človek a hodnoty	náboženská výchova	1
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1
	výtvarná výchova	2(1+1)
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2
Hodiny spolu		25

2.3.1 Slovenský jazyk a literatúra

ÚVOD

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

3. ročník

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania v treťom ročníku je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú

slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká: *Jazyková a slohová zložka* - osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva.

Čítanie a literárna výchova – zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo.

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od žiakov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázky formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zoradiť slová v abecednom poradí podľa druhého, tretieho..., n-tého písmena, ✓ použiť aspoň jednu kodifikovanú príručku slovenského jazyka, ✓ podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v slovníkoch, v telefónnom zozname a v encyklopédiách,	abeceda slovníky encyklopédie, telefónny zoznam
✓ nahradiť spoluhlásku l, ľ a r, r, r samohláskou a vytvoriť slabiku, ✓ identifikovať slová so slabikotvornými hláskami v texte, ✓ tvoriť nové slová zo slabikotvorných slabík,	slabikotvorné hlásky l, ľ, r, r (písanie a výslovnosť)
✓ vymenovať obojaké spoluhlásky, ✓ identifikovať v texte obojaké spoluhlásky, ✓ písať po obojakých spoluhláskach mäkké i, í, alebo tvrdé y, ý,	obojaké spoluhlásky
✓ vymenovať vybrané a príbuzné slová po spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z), ✓ rozoznať pravopis vybraných a príbuzných slov, ✓ používať vybrané a príbuzné slová v iných slovných spojeniach, v texte,	vybrané slová po obojakých spoluhláskach (<i>b, m, p, r, s, v, z</i>) príbuzné slová (odvodzovanie, tvorenie, pravopis)

✓ vysvetliť pojem podstatné mená,	podstatné mená
✓ pýtať sa na podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to?,	
✓ identifikovať na základe otázky podstatné mená v texte,	všeobecné a vlastné podstatné mená

✓ vyhľadať v texte základné a radové číslovky, ✓ používať číslovky v bežnej komunikácii, ✓ zapísať číslovky slovom,	
✓ rozoznať časti listu (úvod, jadro, záver), ✓ v liste rozoznať oslovenie a podpis, ✓ správne napísať oslovenie v liste, ✓ písomne zoštylizovať jednoduchý list, ✓ rozoznať druhy korešpondencie,	list členenie listu (úvod, jadro, záver, podpis) oslovenie
✓ porozprávať udalosť alebo zážitok zo života podľa série obrázkov, na základe vopred vytvorenej osnovy, ✓ porozprávať dej podľa časovej postupnosti,	rozprávanie – písomne osnova (úvod, jadro, záver) časová postupnosť
✓ sformulovať krátky oznam, ✓ napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS, mejlom, ✓ napísať správu mejlom, ✓ odlíšiť správu od oznamu,	oznam SMS, mejl správa odlíšenie oznamu od správy
✓ vyhľadať inzeráty v časopisoch, v novinách, v reklamách, na internete, ✓ triediť inzeráty podľa obsahového zamerania, ✓ dokáže písomne sformulovať krátky inzerát,	inzerát

✓ vysvetliť pojem reklama,	reklama
✓ rozlíšiť druhy reklamy,	druhy reklamy
✓ sformulovať krátky reklamný text,	

✓ posúdiť veku primeraným spôsobom a jazykom hodnovernosť reklamy,	
✓ vysvetliť pojem pozvánka, ✓ rozpoznať jednotlivé body pozvánky (miesto, čas, program, pozývateľ), ✓ sformulovať písomne text pozvánky na určité podujatie (besiedka, koncert),	pozvánka
✓ opísať charakteristické prvky predmetu, ✓ opísať funkčnosť predmetu a poznať jeho praktické využitie, ✓ slovne vysvetliť čo je nákres, schéma, ✓ identifikovať nákres, schému v texte, ✓ charakterizovať návod, ✓ pracovať podľa jednoduchého návodu, ✓ prezentovať návod verejne, ✓ rozpoznať jednoduchý recept, ✓ rozlíšiť druhy receptov (lekársky, kuchársky), ✓ pracovať podľa jednoduchého receptu, ✓ zostaviť jednoduchý recept,	opis pracovného predmetu nákres schéma návod recept
✓ identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, ✓ rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, ✓ predstaviť sa prostredníctvom vizitky, ✓ vyrobiť vizitku pre seba, pre spolužiaka, rodiča.	vizitka

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ čítať plynulo súvislý umelecký text, ✓ uplatňovať zásady správnej techniky čítania zameranej na umelecký prednes, ✓ správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ literárny text čítať s porozumením, ✓ odpovedať na otázky zamerané na obsahovú stránku textu, ✓ vymenovať najznámejšie knihy pre deti a mládež, ✓ pozná mená významných autorov detskej literatúry, ✓ porozprávať krátky dej alebo obsah prečítanej knihy, ✓ vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu (knihy),	literatúra pre deti a mládež
✓ vysvetliť pojmy poézia a próza, ✓ rozoznať v texte poéziu od prózy, ✓ recitovať báseň so zameraním na umelecký prednes, ✓ rozoznať v prozaickom útvare odseky,	poézia, próza odsek
✓ vysvetliť pojem ľudová slovesnosť, ✓ vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti, ✓ čítať krátke ľudové útvary s porozumením, ✓ vysvetliť pojem pranostika,	ľudová slovesnosť pranostika

✓ vyhľadať pranostiky v texte, ✓ zapamätať si najznámejšie pranostiky, ✓ vyhľadať príslovia a porekadlá v texte, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia, ✓ vysvetliť pojem prirovnanie, ✓ identifikovať prirovnania v texte, ✓ napísať samostatne vety, v ktorých použije čo najviac prirovnaní,	príslovie porekadlo prirovnanie
✓ autorskú rozprávku prečítať nahlas, plynulo, s porozumením, ✓ v rozprávke výrazne čítať priamu reč, ✓ rozlíšiť rozdiely medzi ľudovou a autorskou rozprávkou, ✓ rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy rozprávky, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky,	autorská rozprávka hlavná a vedľajšia postava
✓ určiť hlavnú myšlienku v rôznych literárnych textoch, ✓ určiť rozdiely medzi rozprávkou a povest'ou, ✓ charakterizovať povesť, ✓ určiť hlavnú myšlienku povesti, ✓ správne formulovať otázky k obsahu povesti, ✓ vysloviť vlastný názor na povesť.	hlavná myšlienka povešť (vhodný výber povesti, zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov:**Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku ZŠ:**

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ
2. Slová s l, í, r, ř
3. Vybrané slová po b
4. Vybrané slová po m
5. Vybrané slová po p
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vybrané slová po r, s
8. Vybrané slová po v, z
9. Slovné druhy
10. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

0 – 1	chyba	=	1
2 – 4	chyby	=	2
5 – 7	chýb	=	3
8 – 10	chýb	=	4
11 a viac	chýb	=	5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

3. ročník 30 – 40 plnovýznamových slov

Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné s o vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE

ONDRÁŠ, HIRSCHNEROVÁ: *Čítanka pre 3. ročník ZŠ*. Bratislava: Poľana, 2011, ISBN 978-80-8116-010-3

HIRSCHNEROVÁ: *Slovenský jazyp pre 3. ročník základných škôl*. Bratislava: Aitec, 2011, ISBN 978-80-89375-50-9

Detské časopisy, knihy na doplnkové čítanie, encyklopédie, webové stránky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať metodický pokyn č. 22/2011 príloha č. 2.

2.3.2 Tvorivá dramatika

Charakteristika predmetu:

Tvorivá dramatika je zameraná na rozvoj tvorivého myslenia, tvorivého písania, vnímania a čítania a hlavne na rozvoj tvorivého využitia komunikačných schopností a zručností žiaka, rozvíja fantáziu, umožňuje prežívať pocity z tvorivého procesu podporujúce sebavedomie žiaka, seberealizáciu a s tým spojené i sociálne učenie a sociálne oceňovanie.

Tvorivou dramatkou, prežívaním vlastných tvorivých postupov, sa žiak vychováva ku flexibilitě, k objavovaniu nových súvislostí, k originalnosti, k nezávislosti myslenia, k experimentovaniu, k iniciatíve. Vďaka tomu sa žiaci môžu zbaviť strachu a zábran pri vlastnom ústnom prejave, získavajú istotu a sebadôveru, neboja sa vyjadriť svoj vlastný názor, strácajú zábrany prezentovať pred spolužiakmi výsledky svojich tvorivých pokusov.

Ciele predmetu:

- rozvíjať komunikačné schopnosti a zručnosti žiakov prostredníctvom artikulovaných zvukov,
- rozvíjať počúvanie, čítanie a písanie s porozumením,
- podporovať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie,
- formulovať a riešiť problémy,
- podporiť sebadôveru každého žiaka,
- rozvíjať vnímanie a postupné osvojovanie si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku, k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- nadobudnúť vzťah k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjanie emocionálnych a estetických citení,
- zvyšovanie jazykovej kultúry verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov,
- poskytovať bohaté skúsenosti s komunikačnou a vzdelávacou funkciou písanej reči,
- osvojiť si návyky správnej výslovnosti,
- prehĺbovať si zručnosť jednoduchého a súvislého vyjadrovania sa,
- viesť žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti ústnej aj písomnej komunikácie,
- naučiť žiaka verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor,
- podporiť tvorivosť u všetkých žiakov.

Kompetencie žiaka

Sociálne komunikačné kompetencie:

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou primerane veku,
- používa správnu terminológiu pri vyjadrovaní,
- dokáže sústredene načúvať, náležite reagovať, vyjadrovať vlastný názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi pri práci vo dvojici, skupine, s ostatnými žiakmi školy, učiteľmi,

- pri rozprávaní dodržiava časovú i príčinnú súvislosť,
- rozumie rôznym typom doteraz používaným textom,
- ovláda, pri akých príležitostiach používame jednotlivé druhy korešpondencie,
- rozumie neverbálnej komunikácii a dokáže adekvátne na ňu reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie, chápe význam rešpektovania kultúrnych rozmanitostí.

Kompetencie v oblasti prírodovedného myslenia:

- je pripravený rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú s systematizácií poznatkov.

Kompetencie v informačných zručnostiach:

- používa jazykové príručky a slovníky, koriguje podľa nich vlastné texty,
- orientuje sa v školskej knižnici a buduje vlastnú knižnicu.

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- používa vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- dokáže primerane veku, vyhľadávať informácie na internete, používať rôzne vyučovacie programy, vhodné pre jazykové vyučovanie.

Kompetencia učiť sa učiť sa:

- osvojuje si základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov pri získaní nových poznatkov o slovenskom jazyku,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa, hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva pri učení.

Kompetencie riešiť problémy:

- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, riešenia navrhuje podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- interpersonálne konflikty rieši primeraným spôsobom.

Osobné, sociálne a občianske kompetencie:

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere, uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti, dokáže odhadnúť svoje silné i slabé stránky a uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia čo súvisí s pozitívnym trávením voľného času,
- uvedomuje si základné ľudské práva a povinnosti, práva dieťaťa, práva a povinnosti žiaka základnej školy.

Kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- rešpektuje vkus iných ľudí a ich nástroje vyjadrovania sa,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície, má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti:

- vie si stanoviť ciele a zhodnotiť, či ich dokáže splniť,
- na úrovni primeranej veku vie zvoliť postupy riešenia úlohy.

Kompetencie sociálne a personálne:

- má základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom.

Verejná prezentácia textu, verejný prejav:

- pri ústnom prejave dodržiava správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť,
- osvojí si výslovnostnú normu s uplatnením suprasegmentálnych javov,
- reprodukuje umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti:

- zapamätá si potrebné fakty a definície a vie demonštrovať ich znalosť,
- vysvetlí podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi,
- pri písomnom prejave aplikuje pravopisnú normu.

Analytické zručnosti:

- uskutoční jazykovú analýzu textu, vyhľadáva jazykové javy, vyhodnocuje ich postupne zatrieduje.

Tvorivé zručnosti:

- tvorí vlastný text,
- ústne prezentuje vlastný text,
- napíše krátky príbeh,
- porozpráva príbeh na danú tému,
- dokončí rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo,
- zdramatizuje kratší prozaický alebo básnický text.

Obsah vzdelávania a výkonový štandard

Prehľad tematických celkov a ich obsahu

Zahrajme sa spolu 6h

Kooperatívne hry

Hry na rozvoj emocionality

Chcem ti niečo povedať 4 h

Zásady komunikácie

Toto je moja rodina

Odkiaľ pochádzam

Moja obec

Ako získavame informácie 5 h

Noviny a časopisy

Detská tlač

Internet

Môj obľúbený filmový hrdina

List priateľovi

Pod'me spolu čítať 5 h

Knižnica

Moja obľúbená kniha

Čítanie na pokračovanie z rozprávkovej knihy

Duch lesa 5 hod

Čítanie s porozumením

Dramatizácia hry – rozdelenie rolí

Dramatizácia hry - pred kolektívom triedy

Ochrana prírody

Šéfredaktor 8h

Moja báseň – hľadanie témy

Moja báseň – tvorenie rýmov

Hádanky

Hlavalamy a prešmyčky

Šifrovačky

Osemsmerovka

Písmenkový príbeh

Príbeh na danú tému

Výkonový štandard (požiadavky na výstup)

Žiak tretieho ročníka:

- dokáže spolupracovať s ostatnými spolužiakmi, kooperovať pri hrách,
- dokáže vyjadriť svoje pocity,
- vymenuje členov rodiny, ich mená, dokáže rozoznať rodinné vzťahy – mama, otec, brat, sestra, bratranec, sesternica, teta, strýko, stará mama, starý otec,
- dokáže predstaviť seba, členov svojej rodiny,
- orientuje sa v obci,
- vie porozprávať, čo sa v obci nachádza, ukázať smer k požadovanému miestu, pomenovať časti miesta bydliska,
- pozná detské časopisy,
- vie sa orientovať v knižnici, vybrať si knihu primerane veku
- vie pracovať s internetom, vyhľadávať potrebné informácie a prezentovať získané informácie pred triednym kolektívom,
- vie súvisle porozprávať, dramatizovať dej filmu – rozprávky,
- vie opísať obľúbeného filmového, knižného hrdinu,
- číta s porozumením,
- napíše list priateľovi,
- vie charakterizovať životné prostredie,
- vie ako sa správať v prírode, ako ju chrániť,
- pozná detské časopisy a vie ich stručne charakterizovať,
- vie sa orientovať v knižnici, vybrať si vhodnú literatúru pre deti a mládež a čítať ju s porozumením,
- vie zaradiť miesto svojho bydliska k obci, alebo mestu,
- zaradí miesto svojho bydliska k regiónu,
- dokáže zaspievať tradičné piesne svojho regiónu,
- dokáže vytvoriť krátku báseň na danú tému,
- dotvorí príbeh s prirodzeným spádom,
- rozumie textu, číta s porozumením,
- vie súvisle rozprávať o danej téme,
- dokáže dramatizovať text,
- dokáže sa vyjadrovať ústnou i písomnou formou primerane veku.

Metódy a formy práce

Vo vyučovaní predmetu tvorivé rozvíjanie reči budú využité:

- reprodukčné metódy, aby si žiaci vytvorili zručnosti a návyky, metódy produktívne,
- metódy rozvíjania tvorivosti,
- heuristické metódy (učenie sa riešením problémov),
- analytické metódy, syntetické metódy,
- metódy slovné (metódy hovoreného slova, monológ, dialóg), výklad učiteľa, motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- metódy názorné (používanie ilustrácií, náčrtov), prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektoru), demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností),
- didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – napr. vo dvojiciach),

- dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania),
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom),
- projektové, zážitkové vyučovanie.

V širšom zmysle slova ako didaktické formy vyučovania využijeme vyučovaciu hodinu v triede, vychádzku, vyučovaciu hodinu v počítačovej učebni,

V užšom slova zmysle využijeme skupinové formy práce, ktoré zvyšujú kolektívnosť, humanizáciu a rozvíjajú aktivitu žiakov, učia pracovať v kolektív, ale aj samostatnú prácu, pri ktorej sa žiaci spoliehajú len na svoje zručnosti a schopnosti, tvorivosť.

Učebné zdroje

Detské časopisy, knihy na doplnkové čítanie, encyklopédie, webové stránky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

Hodnotenie predmetu

Podklady pre hodnotenie žiaka:

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka,
- sústavné sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosť na vyučovanie,
- skúšky: a) písomné – tematické písomné práce (po ukončení tematického celku)
b) súbor prác žiaka – projekty, pojmové mapy, slohové práce, vlastná literárna tvorba(báseň, rozprávka, dokončenie príbehu)
c) ústne odpovede

Pri hodnotení predmetu tvorivé rozvíjanie reči budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

2.3.3 Anglický jazyk

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2011. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Vzdelávací štandard zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej úrovni. Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a

citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Aktualizovali sa niektoré pojmy, napr. *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkyh učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnevzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a

činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,

- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatú otvorenosť pre svet.

Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať. Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku. Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovala a rozvíjala:

- motivácia – učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, aktívna spolupráca na činnostiach v triede, tvorivosť, flexibilita,
- záujmy – záujem o školu, učenie, predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety,
- osobnostné vlastnosti a prejavy – zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov,
- všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (*vnímanie* prostredníctvom rôznych zmyslov, *zámerná pozornosť*, vizuálna, auditívna, kinestetická *pamäť*, *reč*).

Proces učenia sa cudzieho jazyka u žiakov v primárnom vzdelávaní sa opiera o činnosť žiakov a ich zmyslové vnímanie, ktoré sú základom pre pamäťové a verbálne učenie sa. Zapájanie viacerých zmyslových vnemov pri osvojovaní si učiva podporuje kvalitnejší proces zapamätávania a dlhodobejšie uchovanie vedomostí a zručností. Učenie má názorno-činnostný charakter a využíva názorné učebné pomôcky s možnosťou variabilných aktivít. Nasledujúce metodicko-didaktické princípy majú význam pre efektívne vyučovanie cudzieho jazyka na prvom stupni základnej školy:

- vyučovanie orientované na žiaka,
- činnostný charakter vyučovania,
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov,
- pozitívna motivácia,
- názornosť a primeranosť veku,
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny,
- systematické opakovanie,
- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasti učenia sa jazyka,
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania, nie domácej prípravy.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im,
- predstaviť seba a iných,
- porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety,
- vyhláskovať svoje meno, adresu.

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,

- pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, atď.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“, „alebo“.

Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci príslušného ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci primárneho vzdelávania dosiahnuť úroveň A 1.1+.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako model imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných jazykových činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch.

Písomný prejav – výkonový štandard

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety.

Prehľad kompetencií a funkcií jazyka pre úroveň A1 až B2

Kompetencie a funkcie jazyka stanovené **pre úrovne A1 až B2** uvádza nasledujúca tabuľka (BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R., 2004, s.63-66).

V rámci primárneho vzdelávania sa v cudzích jazykoch rozvíjajú **iba kompetencie a funkcie špecifikované v časti obsahový štandard**, v súlade s výkonovým štandardom v cudzom jazyku pre žiakov mladšieho školského veku.

Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na štyri komponenty, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú,

môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2.

Kompetencie a funkcie **relevantné pre primárne vzdelávanie** sú **zvýraznené**.

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Podakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť

	Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť(sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečim Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie

16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoľko Vyjadriť, že som na niečo/niekoľko zabudol Prípomenuť niekomu niečo Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/ Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/ výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrení slova/ slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Obsahový štandard

Obsahový štandard pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového

štandardu. Obsahový štandard je vymedzený pre tretí a štvrtý ročník. Navrhované delenie do ročníkov je iba odporúčané, nie povinné. Obsahový štandard pre oba ročníky spoločne vymedzuje záväzné požiadavky pre komunikačnú úroveň A 1.1+. Kompetencie stanovené pre tretí ročník žiak využíva pri ďalšom rozvíjaní komunikačnej kompetencie vo vyššom ročníku bez toho, aby boli duplicitne uvádzané v obsahovom štandarde pre 4. ročník ZŠ.

Jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka v rámci ročníka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Obsahový štandard – 3. ročník

COMPETENCE 1: « RELATING WITH OTHERS IN A COMMUNICATIVE SITUATION »

Kompetencia č. 1: « Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Relating with others in a communicative situation <i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i>	Greeting sb <i>Pozdraviť</i>	Good morning. I am Jim. Good afternoon. Good evening.	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase.
	Expressing thanks and appreciation <i>Podakovať sa a vyjadriť uznanie</i>	Thank you./Thanks. That's ok.	
	Parting <i>Rozlúčiť sa</i>	Good night. Goodbye./Bye-bye./Bye.	

COMPETENCE 2: « LISTENING TO AND GIVING INFORMATION »

Kompetencia č. 2 : « Vypočuť si a podať informácie »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Listening to and giving information <i>Vypočuť si a podať informácie</i>	Asking for information <i>Informovať sa</i>	Are you a pupil? Is she your friend? Where's my pen? What is it? There's a school.	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.

			Väzba <i>there is/there are</i> – oznamovacia veta, otázka, zápor. Opytovacie zámená <i>who, what, where, how</i>. Základné privlastňovacie zámená <i>my, your</i>.
--	--	--	--

COMPETENCE 3: « CHOOSING FROM GIVEN OPTIONS »

Kompetencia č. 3 : « Vybrať si z ponúkaných možností »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Predložky určujúce Základné číslovky 0-10. Choosing from given options <i>Vybrať si z ponúkaných možností</i>	Identifying Identifikovať	I have a blue sweater. The red pen is on the table. I'm nine years old. I've got my bike.	Abeceda miesto <i>on, in, at</i>. Prídavné mená. Časovanie slovesa <i>have got</i> v jednotnom a množnom čísle v oznamovacej vete, otázka a zápor. Príslovky miesta <i>here, there</i>.

COMPETENCE 4: « EXPRESSING AN OPINION »

Kompetencia č. 4

: «Vyjadriť názor »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i>	Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i>	She's a nice girl. This is a good book.	Ukazovacie zámená <i>this/these, that/those.</i> Jednotné a množné číslo pravidelných podstatných mien. Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v množnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.

COMPETENCE 5: « EXPRESSING WILLINGNESS »

Kompetencia č. 5 « Vyjadriť vôľu »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing willingness <i>Vyjadriť vôľu</i>	Expressing wishes <i>Vyjadriť želania</i>	I want a dog.	Jednoduchý prítomný čas základných plnovýznamových slovíes v jednotnom čísle v oznamovacej vete. Osobné zámená <i>I, you, he, she, it.</i>

**COMPETENCE 6: « EXPRESSING ABILITY » Kompetencia č. 6: «
Vyjadriť schopnosť »**

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing ability <i>Vyjadriť</i>	Expressing ability to do sth <i>Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť</i>	I can swim Can you speak English? I can't play the piano.	Časovanie modálneho slovesa can v prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.

Tematické okruhy

Predložený dokument stanovuje základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína. Naplnenie každého tematického okruhu konkrétnou slovnou zásobou sa odvíja od používaných materiálo-didaktických prostriedkov a korešponduje s rozvíjanými kompetenciami, ktoré sú stanovené v obsahovom štandarde.

Uvedené tematické okruhy sú odporúčané, nie povinné.

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje

Rodina - vzťahy v rodine

Náš domov

Môj dom/byt

Domov a jeho okolie

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo

Fyzické charakteristiky

Človek na cestách

Dopravné prostriedky

Vzdelávanie

Škola a jej zariadenie

Učebné predmety

Človek a príroda

Zvieratá

Rastliny

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Výživa a zdravie

Zdravé stravovanie

Jedlá

Uprostred multikultúrnej spoločnosti

Cudzie jazyky

Rodinné sviatky

Zbližovanie kultúr

Odievanie a móda

Základné druhy oblečenia

Šport nám, my športu

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne

Obchody

Obchody a nakupovanie

Krajiny, mestá a miesta

Moja krajina a moje mesto

Vzory

Dieťa a jeho vzory

Postup pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností a stratégií

Počúvanie s porozumením a ústny prejav ako primárna činnosť

V počiatočných etapách je vyučovanie cudzieho jazyka zamerané na nácvik správnej výslovnosti, budovanie aktívnej slovnej zásoby a komunikačných jazykových činností a stratégií. Rozvíjajú sa receptívne činnosti: *počúvanie* ako jazykový vzor a zdroj gramatických prostriedkov a produktívne činnosti, *ústny prejav*, v ktorom dôležitú úlohu zohráva reprodukčná fáza - rôzne druhy opakovania. Na začiatku výučby žiaci musia veľa počúvať.

Každá cudzojazyčná rečová činnosť učiteľa by mala byť sprevádzaná jeho neverbálnymi komunikačnými prejavmi (mimika, gestikulácia, názorný, napr. obrázkový materiál), mala by byť motivujúca, aby žiaci radi počúvali. Ústny prejav žiakov sa na tomto stupni realizuje väčšinou imitatívnou formou (opakovanie jazykových štruktúr alebo len jednotlivých slov).

Začiatky čítania a písania

Počiatočný kontakt s písomnou formou cudzieho jazyka je vizuálny. Vychádza zo slovnej zásoby, ktorú si žiaci osvojili prostredníctvom počúvania. Nácvik čítania s porozumením má byť odstupňovaný - obrázky, slová, slovné spojenia, krátke vety.

V počiatočnej fáze *čítania* žiaci čítajú slová, ktoré si už osvojili (rozumejú im po vypočutí, vedia ich vyslovovať, poznajú ich konkrétny význam). V prvej etape sa vytvára asociácia medzi zvukovou/hovorenou podobou slova a konkrétnou predstavou jeho významu (napr. obrázok). V začiatkoch čítania je k tejto predstave priradená písomná podoba slova a žiaci ho čítajú s naučenou správnou výslovnosťou a s porozumením. Žiaci pokračujú v čítaní slovných spojení a jednoduchých viet.

Žiaci začínajú *písať* po nácviku čítania slov, resp. po fáze vizuálneho kontaktu s písomnou podobou známych slov. Písanie sa najskôr obmedzuje na odpisovanie slov. Pri písaní slovných spojení a jednoduchých viet pracujú žiaci pomocou modelového textu. Nácvik čítania a písania v cudzom jazyku musí byť veku primeraný a postupný, čo sa týka obsahu aj nárokov na žiaka.

Komunikačný kontext sa vytvára prostredníctvom krátkych a jednoduchých textov, ktoré sú primeraným spôsobom upravené pre komunikačnú úroveň žiakov a sú v súlade s vekovými osobitosťami žiakov mladšieho školského veku, napr.: obrázkové príbehy, ukážky z rozprávok, pohľadnice, pokyny, dotazníky, ilustrované opisy, plagáty, texty detských piesní.

Hodnotenie

V počiatočnej fáze učenia sa cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní má hodnotenie žiakov predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu.

Obsah hodnotenia

Počúvanie s porozumením: hodnotia sa rôzne čiastkové spôsobilosti - rozlišovanie a porovnávanie hlások, slabík a slov, porovnávanie významu viet na základe ich intonácie.

Úlohy vhodné pre žiakov tohto veku sú také, ktoré im umožňujú demonštrovať pochopenie prostredníctvom neverbálnych prostriedkov (označovanie a spájanie obrázkov, vyfarbovanie, kreslenie).

Ústny prejav: úlohy, ktoré sú určené na hodnotenie ústneho prejavu, musia byť realistické, zmysluplné. Výroky žiakov v cudzom jazyku sa nemajú hodnotiť izolovane, ale majú byť vnímané v kontexte situácie. Dôraz sa kladie na splnenie komunikačného zámeru. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať správnej výslovnosti a náležitej intonácii.

Čítanie s porozumením: hodnotia sa čiastkové spôsobilosti čítania (napr. rozlišovanie a porovnávanie písomnej formy slov, hľadanie konkrétnych slov alebo informácií v texte, čítanie krátkych textov s porozumením).

Písaný prejav: úlohy určené na hodnotenie písania by mali odzrkadľovať aktivity v triede. Žiaci odpisujú slová a krátke vety, neskôr aj krátke odseky; nakoniec píše vlastné vety a krátke odseky. Úlohy musia byť autentické a pre žiakov zaujímavé (napísanie zoznamu potravín, ktoré treba kúpiť, napísať krátke vety o sebe a pod.).

Spôsoby hodnotenia:

- **Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo písomnou formou:** jeho cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).
- **Hodnotenie spolužiakmi:** má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všímať si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.
- **Sebahodnotenie:** rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio, dotazníky, rozhovory s učiteľom a denníky. Portfólio obsahuje sebahodnotiace záznamy, hodnotenie učiteľom a zbierku prác, ktoré žiak vytvorí počas určitého

obdobia. Súčasťou portfólia môžu byť písomné práce, kresby, projekty a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE:

učebnica: Simmons, N. 2014. *Family and Friends 1, 2nd Edition*, class book, Oxford University press. 2014

pracovný zošit: Simmons, N. 2014. *Family and Friends 1, 2nd Edition*, workbook, Oxford University press. 2014

metodická príručka: Simmons, N. 2014. *Family and Friends 1, 2nd Edition*, teacher`s book. Oxford University press. 2014

HODNOTENIE:

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať metodický pokyn č. 22/2011 príloha č. 2.

2.3.4 Prírodoveda pre 3. ročník

ÚVOD

Vzdelávací štandard prírodovedy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard prírodovedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia prírodovedy. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovat'.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vzdelávací štandard predmetu je konštruovaný tak, aby si žiaci postupne systematizovali poznatky o prírode, ktoré nadobudli spontánnym učením, pričom najskôr sa sústredia na opis pozorovaných skutočností, rozvíjajú si pozorovacie a kategorizačné spôsobilosti. Neskôr sa sústredia na rozširovanie poznania tým, že sa snažia skúmať fungovanie vybraných prírodných javov.

Rozvíjané sú spôsobilosti potrebné pre objektívne skúmanie sveta a vyhľadávanie informácií v rôznych druhoch sekundárnych zdrojov. Učiteľ vedie žiakov do situácií, v ktorých je ich úlohou vyjadrovať aktuálne poznanie, diskutovať s vrstovníkmi o vysvetleniach pozorovaných skutočností. Zároveň poskytuje žiakom dostatok času na skúmanie situácií a javov tak, aby sami získali nové poznanie, ktoré je funkčne začlenené v ich aktuálnom systéme vedomostí. Učiteľ usmerňuje žiakov, ktorých úlohou je samostatne tvoriť nové poznatky vlastnou bádateľskou činnosťou. Prírodoveda vedie žiakov k premýšľaniu, skúmaniu, hľadaniu informácií, zvažovaniu, usudzovaniu a k tvorbe záverov, ktoré sú argumentačne podložené, či už minulou a aktuálnou skúsenosťou, alebo inak získavanými objektívnymi informáciami.

CIELE PREDMETU

Cieľom prírodovedy je rozvoj prírodovednej gramotnosti žiakov. Prírodoveda rozvíja vo vzájomnej súčinnosti všetky tri zložky prírodovednej gramotnosti:

- žiacke aktuálne poznanie (prírodovedné pojmy, koncepty);
- poznávacie procesy žiaka potrebné pri úprave aktuálnych a tvorbe nových prírodovedných poznatkov (rozvíja induktívne poznávanie žiaka);
- špecifické prírodovedné postoje, ktoré vedú žiaka k uvedomelému využívaniu vedomostí.

Žiaci:

- spoznávajú životné prostredie a pozorujú zmeny, ktoré sa v ňom dejú,
- vyjadrujú svoje predstavy o javoch slovom a obrazom, diskutujú o svojich aktuálnych predstavách,

- argumentujú a menia svoje naivné predstavy a vysvetlenia vplyvom argumentácie a/alebo vlastného bádania,
- samostatne vyhľadávajú informácie v rôznych informačných zdrojoch a vo vybraných prírodovedných témach vedú veku primeranú a úrovni poznania zodpovedajúcu diskusiu,
- pozorujú detaily prírodných objektov a prírodných javov a na ich základe rozvíjajú svoje aktuálne poznanie,
- kategorizujú prírodné objekty na základe pozorovateľných znakov,
- identifikujú faktory (premenné), ktoré vplývajú na priebeh pozorovaných či skúmaných situácií a javov,
- experimentujú so zmenami podmienok a vyslovujú závery z vlastného bádania,
- vytvárajú si vlastné poznámky z prírodovednej aktivity a uvedomujú si ich význam pri tvorbe záveru zo zrealizovanej činnosti,
- majú osvojené základné prírodovedné pojmy, pričom ich vzájomne prepájajú a vytvárajú vysvetlenia,
- odlišujú vedeckú terminológiu od bežnej, hovorovej komunikácie,
- chápu význam výsledkov vedy pre každodenný život a objektívne posudzujú pozitívne a negatívne vplyvy vedy a technológií na prírodu a celkové životné prostredie,
- citlivo pristupujú k živej prírode,
- majú tendenciu vytvárať vysvetlenia,
- dokážu meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak sú ovplyvňované logickou argumentáciou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Rastliny a huby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať životný cyklus známeho rastlinného druhu: stromu – pagaštan konský; byliny – fazuľa obyčajná, ✓ že niektoré rastliny žijú kratšie a iné dlhšie, ✓ že rastlina počas života kvitne a prinesie semená, ✓ že zo semien na jar vyrastajú nové rastliny, ✓ že niektoré rastliny na jar nevyrastajú zo semien, ale z koreňov, hlŕúz alebo cibúľ, ktoré sú počas zimy ukryté v zemi, ✓ hodnotiť význam stromov (lesa, dreva) pre človeka, ✓ skúmať život na vybranom strome, ✓ vyhľadať chýbajúce informácie a zistenia prezentovať, ✓ rozpoznať typické poľné plodiny, ✓ hodnotiť význam pestovania vybraných poľných plodín, ✓ že mnohé rastliny obsahujú látky, ktoré pomáhajú liečiť zranenia a ochorenia, ✓ že liečivé látky sa nachádzajú v rôznych častiach rastliny (uvedie päť príkladov), ✓ pripraviť z liečivých bylín odvar a výluh a vysvetliť medzi nimi	životný cyklus rastlín, dĺžka života rastlín význam lesa pre človeka zemiak (ľuľok zemiakový), cukrová repa, pšenica ozimná¹ liečivé rastliny, odvar, výluh, žihľava dvojdomá, repík lekársky, lipa malolistá, skorocel kopijovitý, materina dúška jedovaté rastliny jedlé, nejedlé a jedovaté huby, plesne, kvasinky

rozdiel, ✓ že neznáma rastlina môže byť jedovatá, ✓ vysvetliť, akým spôsobom sa môže jed dostať do tela, ✓ že huby nepatria medzi rastliny, ✓ určiť na piatich hubách, či sú jedlé, nejedlé alebo jedovaté, ✓ že medzi huby zaradíme aj plesne a kvasinky.	
---	--

¹ Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov uvedených vo vzdelávacom štandarde.

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať spôsob života vybraných zástupcov živočíšnej ríše (ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce, bezstavovce), ✓ opísať vzťah vybraných živočíšnych druhov k prostrediu, v ktorom žijú.	ryby: kapor obyčajný, štika obyčajná; obojživelníky: skokan hnedý; plazy: jašterica múrová, užovka obyčajná; vtáky: sýkorka veľká, lastovička obyčajná, drozd čierny; cicavce: jež tmavý, krt obyčajný, mačka domáca; Živočíchy bez vnútornej kostry: babôčka pávooká, slimák záhradný

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ že trávenie je proces, pri ktorom si človek ponecháva v tele z potravy látky, ktoré potrebuje a zvyšok z tela vylučuje,	trávenie, energia, stavebné látky, obezita, potravinová pyramída vylučovanie, moč, potenie, pitný režim

✓ vysvetliť proces trávenia človeka,✓ zakresliť časti tráviacej sústavy,✓ vysvetliť, čo sa v zakreslených častiach sústavy deje s potravou,✓ zdôvodniť, na čo človek využíva získanú energiu a stavebné látky,✓ vysvetliť vznik obezity,✓ vysvetliť princíp potravinovej pyramídy,✓ vytvoriť týždenný jedálny lístok založený na vedomostiach o správnej životospráve,✓ vysvetliť, ako sa dostáva voda do organizmu a ako sa z neho vylučuje,✓ zakresliť, ako sa voda dostáva do organizmu a ako sa z neho vylučuje,✓ vysvetliť pitný režim,✓ realizovať prieskum o pitnom režime,✓ zhodnotiť výsledky prieskumu vzhľadom na vedomosti o správnej životospráve,✓ odporučiť zmeny v pitnom režime.	

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ že vzduch je potrebný pre život mnohých organizmov, ✓ že vzduch sa nachádza všade, vyplnína priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne, ✓ že vietor je pohybujúci sa vzduch, ✓ vysvetliť vznik vetra použitím poznatku o stúpaní teplého a klesaní studeného vzduchu, ✓ vysvetliť fungovanie teplovzdušného balóna, ✓ navrhnúť spôsob merania rýchlosti a smeru prúdenia vzduchu, ✓ navrhnúť spôsob, akým je možné merať množstvo zrážok, ✓ realizovať dlhodobé pozorovanie znakov počasia a z výsledkov vyvodiť závery, ✓ že najväčším zdrojom tepla je Slnko, ✓ že teplo vzniká aj horením látok alebo trením, ✓ že teplo tvorí aj väčšina živočíchov, ✓ že teplo spôsobuje zvyšovanie teploty látok, ✓ skúmať stálosť telesnej teploty, ✓ porovnať telesnú teplotu detí a dospelých, ✓ vysvetliť na príkladoch rozdiel, že niektoré látky sa zahrievajú	vzduch, kyslík, oxid uhličitý, prúdenie vzduchu, vietor, zrážky, teplota prostredia teplo, teplota, teplomer, telesná teplota kolobeh vody v prírode, dážď, sneh, hmla, topenie, vyparovanie, tuhnutie, tuhé, kvapalné a plynné látky, rozpúšťanie a topenie plávajúce a neplávajúce predmety, nadľahčovanie telies vo vode, objem a hmotnosť

rýchlejšie a iné pomalšie,

- ✓ že látky môžu byť v troch skupenstvách – tuhé, kvapalné a plynné,
- ✓ vysvetliť zmeny skupenstiev na príklade vody a použiť pri tom pojmy topenie, vyparovanie a tuhnutie,
- ✓ vysvetliť vznik dažďa, snehu a hmly, pričom využije poznatky o skupenských premenách,
- ✓ vysvetliť kolobeh vody v prírode,
- ✓ vysvetliť na príkladoch rozdiel medzi rozpúšťaním a topením,
- ✓ že niektoré látky plávajú na vode, iné klesajú ku dnu,
- ✓ navrhnúť postup, ako z neplávajúceho predmetu vytvoriť plávajúci a naopak,
- ✓ že predmety sa javia na vzduchu ťažšie ako vo vode,
- ✓ že objem vyjadruje to, akú časť priestoru predmet zaberá,
- ✓ navrhnúť postup porovnávania (merania) objemu a hmotnosti dvoch predmetov.

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE

WIEGNEROVÁ,ČESLOVÁ: *Prírodoveda pre 3. ročník základnej školy*. Bratislava: SPN, 2011, ISBN 978-80-10-02079-9

ADAME, KOVÁČIKOVÁ: *Prírodoveda 3, pracovná učebnica*. Bratislava: Aitec, 2012, ISBN 978-80-8146-009-8

- odborné publikácie k daným témam prírodovedy, encyklopédie, detské časopisy, atlasy, webové stránky s témami prírodovedy (www.zborovna.sk), materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .
Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať metodický pokyn č. 22/2011 príloha č. 2.

2.3.5 Vlastiveda pre 3. ročník

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z vlastivedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojмами, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda v 3. ročníku má osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov (priestorový aspekt) a historickom období, v ktorom žijú (časový aspekt). Svojím zameraním má za cieľ podnecovať, motivovať žiakov na rozprávanie o danej téme (či už na základe vlastných skúseností, podľa obrázka a i.) a v čo najväčšej miere využívať heuristický rozhovor a zážitkové učenie.

Vlastivedné – motivačné poznávanie začína v 1. a 2. ročníku (prvouka) spoznávaním okolia školy a bydliska a postojmi k spoločnosti, pokračuje v 3. ročníku (Moja obec) a končí vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku).

Vlastiveda v 3. ročníku (Moja obec) je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmami z vlastnej obce (okolie školy) v časových premenách jednotlivých ročných období (aj s aspektom starostlivosti o bezpečnosť a zdravie). Nezastupiteľná je vlastivedná vychádzka, ktorá má motivačno-heuristický charakter. Vybrané témy, napr. orientácia v okolí školy, sa odporúča realizovať formou pozorovania mimo triedy, ak sú na to možnosti. Delí sa na spoznávanie miestnej krajiny (jednoduchá práca s nákresmi) a orientáciu v čase (plynutie kalendárneho a školského roka, významné sviatky počas roka, tradície a i.). Na ne nadväzuje rozprávanie o doprave, o pamätihodnostiach. Osobitá pozornosť sa venuje pozorovaniu, skúmaniu prírody, jej zložiek, ale rovnako aj pamiatok v okolitej krajine.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú,
- porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina – o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky – časti svojej obce,
- orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov,
- rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole,
- použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností,
- identifikujú a odlišia, čo vytvorila príroda a čo človek,
- rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadajú v kalendári významné dni),
- ukážu na mape (prispôsobenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné,
- opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia,
- prerozprávajú obsah povesti podľa výberu,
- porozprávajú o významných historických udalostiach,
- vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií
- vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska,
- porovnávajú jednotlivé oblasti so svojou obcou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Moja obec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ napísať presný názov svojej obce (presnú adresu školy a bydliska), ✓ zaradiť obec, kde býva, medzi mestá alebo dediny, ✓ určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa a identifikovať svetové strany v krajine, ✓ orientovať sa v okolí školy a bydliska pomocou svetových strán a významných objektov v miestnej krajine, ✓ porozprávať vlastnými slovami cestu do zo školy domov ✓ opísať svoju obec (napr. aké domy, ulice – pozná, možno aj vymenovať, blízka rieka, park a iné), ✓ zhotoviť jednoduchý nákres okolia školy a bydliska, ✓ ukázať na mape Slovenska svoju obec, ✓ identifikovať na mape Slovenska pohoria, nížiny, rieky a cesty (podľa farieb), ✓ opísať spôsob života obyvateľov obce – iné v meste, iné na dedine, ako sa starať o svoje okolie, ako tráviť voľný čas, ✓ charakterizovať zmeny vo svojej obci (v prírode) na jeseň a použiť	moja obec, miestna krajina, okolie školy, bydliska smer na sever (podľa poludňajšieho tieňa), svetové strany cesta do školy a bezpečnostné pravidlá pri ceste do školy znaky jesene, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, zber úrody, príprava živočíchov na zimu predkovia, dedina alebo mesto (aj s opisom) a jej obyvatelia znaky zimy, starostlivosť o zver v prírode zimné sviatky, pamätihodnosti významní rodáci, zmienky o obci a jej okolí v povestiach, piesňach, známe udalosti v obci, historické pamiatky v obci znaky jari, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, jarne práce veľkonočné sviatky a tradície, plán, mapa danej krajiny znaky leta, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, dozrievanie novej úrody, starostlivosť živočíchov o mláďatá, oddych a rekreácia počas letných prázdnin, starostlivosť o zdravie a bezpečnostné pravidlá počas letných aktivít časová priamka (vizualizácia času)

pri tom vlastné pozorovania i skúsenosti (dĺžka dňa a iné),

- ✓ porozprávať, ako si ľudia pripomínajú svojich predkov a priateľov (Pamiatka zosnulých) na jeseň,
- ✓ zostrojiť časovú priamku vlastnej rodiny a rodinných príslušníkov,
- ✓ charakterizovať zmeny vo svojej obci v zime (vlastné pozorovania),
- ✓ vlastnými slovami porozprávať o sviatočných dňoch v obci na rozhraní kalendárnych rokov (Vianoce, Silvester, Nový rok, Traja králi),
- ✓ opísať druhy dopravy v obci (zopakovať si bezpečnosť na cestách),
- ✓ opísať podľa náčrtu cestu do stredu obce (mesta, dediny),
- ✓ určiť dve historické pamiatky vo svojej obci,
- ✓ prerozprávať jednu povesť, pieseň, či báseň, ktorá sa viaže k obci alebo jej okoliu,
- ✓ určiť, aké významné kultúrne a športové podujatie sa v obci konajú,
- ✓ charakterizovať zmeny v prírode na jar a použiť pri tom vlastné pozorovania a skúsenosti (zmeny v prírode, dĺžka dňa),
- ✓ opísať činnosti ľudí na jar,
- ✓ porozprávať o veľkonočných tradíciách v obci,
- ✓ identifikovať zmeny v prírode počas leta a rozprávať o oddychu a rekreácii počas letných prázdnin,
- ✓ vyhľadať informácie o svojej obci na internete a iných médiách,
- ✓ interpretovať obrazový materiál o obci a jej obyvateľoch.

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE

KOŽUCHOVÁ,M. – ŠIMUNKOVÁ,M. – MATÚŠKOVÁ,R.: *Vlastiveda pre 3. ročník základných škôl*. Bratislava: EXPOL pedagogika s.r.o., 2009, 1.vydanie. ISBN 978-80-8091-151-5

- odborné publikácie k daným témam vlastivedy, encyklopédie, webové stránky s témami vlastivedy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať metodický pokyn č. 22/2011 príloha č. 2.

2.3.6 Náboženská výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo Katolíckej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu.

Požadované vedomosti v náboženskej výchove/náboženstve slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v primárnom vzdelávaní podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konaní žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Poznatky, ktoré získavajú žiaci v tomto období, sú predpokladom pre otvorenie sa životu s Ježišom Kristom aj prostredníctvom prijatia sviatosti Eucharistie. Na podklade Božích prikázaní učia rozlišovať dobro od zla. Náboženská výchova/náboženstvo v nich rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi.

CIELE PREDMETU

Žiaci

získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka ako originálneho Božieho stvorenia, nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi, získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim, získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete, zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore, nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov, získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Som na svete z lásky

Výkonový štandard

Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže

vysvetliť jednoduchý m spôsobom, čo znamená dôverovať,
vysvetliť podobenstvo o horčičnom semienku,
vymenovať krstné sľuby,
vysvetliť krstné symboly,
reprodukovat' Apoštolské vyznanie viery,

Obsahový štandard

viera v Boha
biblické obrazy Boha
podobenstvo o horčičnom semienku
krst

Ježiš uzdravuje

Výkonový štandard

reprodukovat' biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého,
človeka s „ vyschnutou rukou“ a ochrnutého,
vysvetliť , čo sa vo viere chápe ako zázrak,
identifikovat' sa s biblickými postavami, ktoré potrebujú uzdravenie,

Obsahový štandard

Ježišove uzdravenia
rozvoj mravného ho cítienia

Ježiš nám odpúšťa

Výkonový štandard

vymenovať možné reakcie človeka na vinu,
vysvetliť dôležitosť uznania si viny,
prerozprávať biblický príbeh o Zachejovi,
opísať stručne pojmy svedomie a spytovanie svedomia,

Obsahový štandard

vina, hriech
Ježiš v dome hriešnika (Zachej)
na ceste zmierenia - mánotratný syn, ľútosť
sviatosť zmierenia - ako prijatie odpustenia

opísať dôležitosť vzájomné ho odpúšťania,
ovládať priebeh sviatosti zmierenia,

Ježiš nás oslobodzuje

Výkonový štandard

reprodukovať udalosti vyslobodenia Izraelitov z egyptského otroctva,

opísať na základe podobenstva o márnotratom synovi pojem hriech
hriech a jeho dôsledky

rozlíšiť ťažký a ľahký hriech,

reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých
prikázaní ,

porozprávať udalosti umučenia a vzkriesenia Krista,

vysvetliť jednoducho význam obety Krista na kríž i a jeho
vzkriesenia,

Ježiš nás pozýva na hostinu

Výkonový štandard

vymenovať základné časti sv. omše,

odlíšiť bežný pokrm od Eucharistie,

objasniť potrebu slávania Eucharistie pre človeka i spoločenstvo,

zdôvodniť dôležitosť účasti na bohoslužbe v nedeľu,

vysvetliť zmysel spoločenstva v Cirkvi.

Cesta nádeje

Obsahový štandard

Veľká noc (Pascha)

Desatoro – pravidlá pre život v slobode

Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie

Obsahový štandard

nasýtenie (zázrak rozmnoženia chlebov)

Posledná večera (Eucharistia)

svätá omša ako hostina (hostina spoločenstva, slova a chleba)

Cirkev ako prostredníčka Božích tajomstiev

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE:

BAGINOVÁ,M.: *Cesta viery*. Trnava: SSV, 2015, ISBN 978-80-8161-172-8.

ŠVEDA,S: *Cesta viery*, pracovný zošit. Bratislava: Don Bosco, 2015, ISBN 978-80-8074-309-3

Detské časopisy, náboženské časopisy, knihy na doplnkové čítanie, encyklopédie, webové stránky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.3.7 Matematika

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard učebného predmetu matematika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s **propedeutickými postupmi** prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 10 000) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard,
- používať zlomky na propedeutickej, prípravnej úrovni,
- identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich,
- orientovať sa v tabuľkách, grafoch a vytvárať ich,
- identifikovať, pomenovať, narysovať a správne označiť geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde,
- odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km).
- používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa,
- rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie,
- upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Násobenie a delenie v obore násobilky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vymodelovať násobenie prirodzených čísel ako súčet viacerých rovnakých sčítancov a zapísať ho pomocou znaku násobenia (s rešpektovaním poradia činiteľov), ✓ vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 vzostupne ✓ vynásobiť prirodzené čísla v obore malej násobilky do 100 spamäti ✓ zväčšiť dané číslo násobením niekoľkokrát, ✓ vytvoriť príklady na násobenie k danej situácii, ✓ pri riešení úloh využiť vzťah medzi sčítaním viacerých rovnakých sčítancov a násobením, ✓ pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia, ✓ rozdeliť celok na skupiny danej veľkosti (delenie podľa obsahu), ✓ rozdeliť celok na daný počet rovnakých častí (delenie na rovnaké časti), ✓ zapísať delenie podľa obsahu a delenie na rovnaké časti pomocou znaku delenia, ✓ vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 zostupne, ✓ vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 100 spamäti,	násobenie s využitím modelov (napr. grafické znázornenie, štvorcová sieť) rozlíšenie, že model $3 \cdot 4$ sa nerovná modelu $4 \cdot 3$ operácia „násobenie“, znak násobenia $\cdot$ (krát) násobok čísla párne a nepárne číslo násobenie použitím zautomatizovaného spoja, násobilka niekoľkokrát viac komutatívnosť ako vlastnosť násobenia (na propedeutickej úrovni) delenie podľa obsahu (delenie po, rozdelenie na skupiny danej veľkosti) delenie na rovnaké časti (delenie na daný počet rovnakých častí) delenie, znak delenia $:$ (delené) delenie použitím zautomatizovaného spoja niekoľkokrát menej matematizácia reálnej situácie jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov zväčšiť dané číslo niekoľkokrát

✓ zmenšiť dané číslo delením niekoľkokrát, ✓ vytvoriť príklady na delenie k danej situácii, ✓ pri riešení úloh využiť vzťah medzi odčítaním viacerých rovnakých menšiteľov a delením, ✓ vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v číselnom obore do 100, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100, ✓ vytvoriť jednoduché slovné úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100, ✓ overiť správnosť riešenia (výsledku) úlohy, ✓ k slovnej úlohe sformulovať otázku a zoštylizovať správnu odpoveď, ✓ pomenovať jednu časť celku, ✓ určiť, aká časť celku je vyznačená (oddelená).	rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti) rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu) zmenšiť dané číslo niekoľkokrát porovnať podielom kontrola správnosti riešenia slovnej úlohy otázka a odpoveď k slovnej úlohe jedna časť celku: polovica, tretina, štvrtina, časť celku: dve tretiny, tri štvrtiny,
---	---

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom, ✓ napísať a prečítať číslo, ✓ rozlíšiť jednociferné, dvojciferné, trojciferné a štvorciferné číslo,	počítanie po tisícoch, stovkách, desiatkach a jednotkách prirodzené čísla 1 – 10 000 a 0 jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo, štvorciferné číslo jednotky, desiatky, stovky, tisícky

✓ rozložiť trojciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, ✓ rozložiť štvorciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, tisícky, ✓ zložiť z jednotiek, desiatok a stoviek trojciferné číslo, ✓ zložiť z jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok štvorciferné číslo, ✓ orientovať sa v číselnom rade, ✓ vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, ✓ doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, ✓ zobrazit' číslo na číselnej osi, ✓ usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, ✓ porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou znakov $>$, $<$, $=$, ✓ vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, ✓ vyriešiť jednoduché nerovnice, ✓ vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie, ✓ zaokrúhliť číslo na desiatky, stovky i tisícky podľa pravidiel zaokrúhľovania a výsledok zapísať.	rozklad čísla (dvojciferné: na súčet jednotiek a desiatok; trojciferné: na súčet jednotiek, desiatok a stoviek; štvorciferné: na súčet jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok) číselný rad pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, ..., predposledný, posledný vzostupný a zostupný číselný rad číselná os väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie nerovnice (na propedeutickej úrovni) slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako pravidlá zaokrúhľovania zaokrúhľovanie čísla na desiatky, zaokrúhľovanie čísla na stovky, zaokrúhľovanie čísla na tisícky (aritmetické) znak zaokrúhľovania ()
---	--

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na milimetre),	dĺžka úsečky v milimetroch dĺžka, šírka, meranie jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), decimeter(dm),

✓ porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, ✓ narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na milimetre), ✓ odmerať dĺžku (šírku) predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na milimetre) a výsledok merania zapísať, ✓ správne použiť a označiť jednotky dĺžky, ✓ porovnať jednotky dĺžky, ✓ odmerať väčšie vzdialenosti v metroch, ✓ porovnať vzdialenosti, ✓ odhadnúť dĺžku úsečky, ✓ odhadnúť kratšiu dĺžku v centimetroch (milimetroch) a dlhšiu dĺžku v metroch, ✓ osvojiť si a použiť základné zásady rysovania, ✓ narysovať rovinné útvary v štvorcovej sieti a označiť ich vrcholy veľkým tlačným písmenom, ✓ vyznačiť bod, ktorý danému geometrickému útvaru patrí, resp. nepatrí, ✓ zväčšiť a zmenšiť rovinné útvary v štvorcovej sieti (štvorec, obdĺžnik), ✓ identifikovať steny, hrany a vrcholy kocky, ✓ postaviť stavbu z kociek na základe plánu, ✓ vytvoriť plán stavby z kociek.	meter (m), kilometer (km) vzdialenosť, meranie vzdialenosti, porovnávanie vzdialeností odhadovaná dĺžka, skutočná dĺžka čistota a presnosť rysovania, voľba vhodnej rysovej pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní štvorcová sieť rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti označovanie vrcholov štvorca a obdĺžnika veľkým tlačným písmenom zväčšenie a zmenšenie rovinných útvarov v štvorcovej sieti podobné útvary (na propedeutickej úrovni) vrchol, hrana a stena kocky stavba z kociek, plán stavby z kociek (pôdorys stavby s vyznačeným počtom na sebe stojacich kociek) rad, stĺpce (pri stavbách z kociek)
--	--

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť istú udalosť, možnú udalosť, nemožnú udalosť, ✓ rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, ✓ rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky, ✓ identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, ✓ na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov, ✓ vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní rôznych dvojčiferných (trojčiferných, štvorčiferných) čísel zložených z daných číslic (čísllice sa môžu aj opakovať), ✓ vytvoriť rôzne dvojčiferné (trojčiferné, štvorčiferné) čísla z množiny číslic (čísllice sa môžu aj opakovať), ✓ vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou, ✓ vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie v obore násobilky, ✓ zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, ✓ z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku, ✓ doplniť do tabuľky chýbajúce údaje,	istá udalosť, možná udalosť, nemožná udalosť pravdivé tvrdenie, nepravdivé tvrdenie kvantifikované výroky: aspoň jeden, práve jeden, najviac jeden pravidlo vytvárania postupnosti pravidlo, symbol systém pri vypisovaní dvojčiferných (trojčiferných, štvorčiferných) čísel slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania) nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie zber údajov, rôzne spôsoby zaznamenávania údajov (grafické, numerické) časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj stĺpcový graf jednotky času: hodina, minúta, sekunda premena jednotiek času znázornenie času na ručičkových hodinách zapísanie času na digitálnych hodinách aplikačné úlohy

✓ popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke, ✓ využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh, ✓ orientovať sa v stĺpcovom grafe, ✓ dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke alebo stĺpcovom grafe, ✓ označiť a pomenovať jednotky času, ✓ premeniť jednotky času, ✓ určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, ✓ znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, ✓ zapísať čas z ručičkových hodín do digitálnych a naopak, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase, ✓ nájsť niekoľko spôsobov zaplatenia danej sumy, ✓ vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti. numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti	
--	--

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu v predmete matematika v 3. ročníku bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

Matematika a práca s informáciami

- žiak dokáže riešiť matematické úlohy z praktického života a konkrétnej životnej situácie,
- žiak dokáže vymyslieť a vyriešiť slovnú úlohu zameranú na konkrétnu situáciu zo života,
- žiak dokáže vyriešiť rozširujúce úlohy rozvíjajúce jeho tvorivosť a logické myslenie,

Rozširujúce úlohy rozvíjajúce tvorivosť a logické myslenie žiakov zaraďovať priebežne počas celého školského roka. Využívať úlohy z

matematických súťaží z predchádzajúcich rokov a zároveň tvoriť vlastné úlohy. Úlohy zamerané na konkrétne situácie zo života zaradovať priebežne.

V rámci posilnenej hodiny upevňovať, precvičovať a utvrdzovať sčítanie a odčítanie s prechodom cez desiatky, stovky a tisíce.

Práca s PC a interaktívnou tabuľou:

Žiak dokáže:

- samostatne pracovať s PC programom ALF,
- samostatne pracovať s PC programom Alík
- samostatne pracovať s PC programom Hravá matematika
- www.skolahrou.sk
- a iné výukové programy a webové stránky.

UČEBNÉ ZDROJE

BÁLINT,KUZMA: *Úlohy na rozvíjanie matematickej gramotnosti žiakov 1. stupňa ZŠ*, 2009. ISBN 978-80-07-01783-2

ČERNEK: *Matematika pre 3. ročník základnej školy*. Bratislava: SPN, 2011, ISBN 978-80-10-02046-1

ČERNEK: *Matematika pre 3. ročník základnej školy, pracovný zošit*. Bratislava: SPN, 2011, ISBN 978-80-10-02047-8

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať metodický pokyn č. 22/2011 príloha č. 2.

2.3.8 Informatika

ÚVOD

Vzdelávací štandard stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Výkonový štandard predstavuje ucelený systém všeobecne formulovaných kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôbi počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov , vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú,
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU 3. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, ✓ nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií.	<i>Pojmy:</i> oblasť, animácia <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> animácia ako postupnosť obrázkov <i>Procesy:</i> kreslenie čiary, úsečky, obdĺžnika, štvorca, oválu, kruhu, používanie výplne, farby, palety farieb, nastavovanie hrúbky čiary, omalovanie, pečiatkovanie, dokresľovanie, kreslenie základných geometrických tvarov, označovanie, presúvanie a kopírovanie oblasti, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie sa medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, ✓ zašifrovať a rozšifrovať text podľa jednoduchých pravidiel (reprezentovať znaky a slová).	<i>Pojmy:</i> malé a veľké písmeno, znak, slovo, veta, symboly, číslica, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, text ako postupnosť znakov, <i>Procesy:</i> písanie na klávesnici, opravovanie, mazanie, výmena slov, vkladanie obrázkov (cez schránku), vloženie a odstránenie medzery (z chybného textu)

Reprezentácie a nástroje – práca s príbehmi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu príbehov.	<i>Pojmy:</i> snímka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> snímky a ich poradie <i>Procesy:</i> vytváranie príbehov, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázka, spustenie a zastavenie

Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje na prehratie zvukov, ✓ použiť konkrétne nástroje na prehratie videa.	<i>Pojmy:</i> zvuk, hlas, hudba, prehrávač zvukov, video, prehrávač videa <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> hlasitosť zvuku <i>Procesy:</i> prehrávanie, spustenie a zastavenie zvuku, nastavenie hlasitosti, spustenie prehrávanie a zastavenie videa

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť nástroje na prezeranie webových stránok, ✓ získať informácie z webových stránok.	<i>Pojmy:</i> webová stránka, odkaz, prehliadač <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, odkazy ako prepojenia na web. stránky a súbory, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie web. stránok <i>Procesy:</i> orientácia na webovej stránke, medzi webovými stránkami, používanie odkazov na iné webové stránky, návrat na predchádzajúcu navštívenú stránku
---	--

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyhľadať a získať informáciu na zadaných stránkach internetu, ✓ diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, ✓ posúdiť správnosť výsledku.	<i>Pojmy:</i> vyhľadávač <i>Procesy:</i> vyhľadávanie obrázkov na zadaných stránkach, vyhľadávanie v mapách na internete

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnúť riešenie, vyjadriť plán riešenia, ✓ rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), ✓ vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, ✓ uvažovať o rôznych riešeniach.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> pravda – nepravda, platí – neplatí, áno/alebo/nie (neformálne) <i>Procesy:</i> idea sekvencie príkazov, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uložiť produkt do súboru podľa pokynov ✓ otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru podľa pokynov.	<i>Pojmy:</i> súbor, priečinok <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom) <i>Procesy:</i> vytvorenie, ukladanie dokumentov

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni: ovládať programy myšou, písať na klávesnici.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> rôzna funkčnosť klávesov (písmená, čísla, šípky, enter, medzera, shift, delete, diakritika,...) <i>Procesy:</i> pohyb, klikanie a ťahanie myšou, ovládanie kurzora na obrazovke

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE:

Program RNA

Program Skicár, Program Baltík, Prezentácie v PowerPointe

Edukačné DVD a CD (Detský kútik a iné)

www.alik.cz

www.rexik.zoznam.sk

www.infovekacik.infovek.sk

MOSNÁ,ŠČASNÁ: *Informatická výchova pre 3. ročník ZŠ, pracovná cvičebnica*. Bratislava: Aitec, 2011, ISBN 987-80-89375-70-7.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.3.9 Výtvarná výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hrou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť v maľbe zosvetlenie a stmavenie farieb, ✓ vytvoriť figuratívnu kresbu z geometrických tvarov (alt. objekt zo stereometrických tvarov),	farba – zosvetľovanie a stmavovanie farieb, farebný valér svetlostná škála jednotlivých farieb tóny sivej farby daný motív vo svetlých a v tmavých farbách plošné geometrické tvary a stereometrické telesá spájanie geometrických tvarov do kompozície podľa predstavy skladanie, lepenie, strihanie, spájanie, komponovanie

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ farbami a tvarmi vyjadriť svoje vnemy z rôznych vôní, ✓ pomenovať namaľované,	vône a pachy príjemné a nepríjemné prírodné a umelé vône, parfumy asociácie farby, tvaru – vône, chute porovnávanie pocitov, ich výtvarná interpretácia

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vytvoriť tvar paketážou, ✓ opísať vybrané dielo z umenia paketáže,	ukážky: umenie paketáže (obalovanie tvaru), presáže (stláčanie a lisovanie tvarov) a akumulácie (hromadenie tvarov) baliace materiály; balenie, lepenie, viazanie skrytý tvar

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ výtvarne interpretovať artefakt antického umenia,	antické umenie (sochárstvo, architektúra, keramika, odev, predmety) príbehy na keramických vázach, mýty

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ výtvarne parafrázovať osobu (udalosť) na základe videného výtvarného diela,	predmoderné (historické) a moderné obrazy zobrazenie svätcov (historických osobností) – charakteristické atribúty ikonografia najznámejších patrónov, osobností príbehy osobností z obrazov

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ popísať rôzne stavby (podľa zažitej skúsenosti alebo ukážok), ✓ výtvarne interpretovať vybrané architektúry s rôznym výrazom,	výraz architektúry (napr. podľa slohu: funkcionalistickej, secesnej, barokovej, klasicistickej, rokokovej gotickej, postmodernej ...; podľa funkcie: sakrálnej, pomníkovej, civilnej ...; podľa materiálu: drevenej, tehlovej, sklobetónovej ...) porovnanie rôznych typov výrazu, ich subjektívneho pôsobenia architektúra v prírodnom a mestskom prostredí

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ doplniť chýbajúce časti fotografie kresbou (alt. maľbou, reliéfom, kolážou ...),	maľba (kresba) zasahujúca do fotografických kompozícií (z časopisov) rekonštrukcia neúplného obrazu námet fotografie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ nakresliť prostredie pre vybrané scény z filmu,	filmový priestor – priestor v ktorom sa odohráva filmový príbeh filmová scénografia, kulisy scénografia

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vytvoriť obrázky z písmen nezávisle na riadku v grafickom programe, ✓ nakresliť tematický obrázok pomocou nástrojov grafického programu,	typy písma, veľkosti písma, farby písma, porovnanie rovnakých písmen v rôznych fontoch, rotácia písmen, zrkadlenie písmen, montáž rôznych typov písma, obrázok z písmen – lettrismus, vlastné písmená; nástroje grafického programu – čiara, úsečka, vyplnený obdĺžnik alebo štvorec, paleta farieb, krok späť, guma, nastavenie veľkosti hrotu, paleta farieb, nástroj pečiatka <i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika</i>

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ navrhnuť vlastný erb (alt. vlajku, logo) podľa vlastnej fantázie, ✓ vytvoriť jednoduchú bábkku,	vybrané znaky a ich význam (erb, vlajka, logo ...) symboly na erboch, vlajkách, logách alternatívne: bábkarstvo, alt. tieňové divadlo bábky (prstové, marionety, jawajky ...) konštrukcia jednoduchej bábky charakter (výraz) postavy bábky

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ výtvarne vyjadriť vybraný proces zmeny látky v prírode.	prírodoveda – zmeny látok (mrznutie, topenie, tuhnutie, horenie, tečenie, vyparovanie, rast ...)

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Posilnenie predmetu o výkonový štandard – estetizácia práce, dokončenie práce.

UČEBNÉ ZDROJE:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

- odborné publikácie k daným témam, encyklopédie
- webové stránky (www.zborovna.sk)
- edukačné DVD vyučovania výtvarnej výchovy
- materiálno-technické a didaktické prostriedky
- pomôcky k jednotlivým vyučovacím jednotkám – obrázky, fotografie

ČARNÝ a kol.: *Výtvarná výchova pre 3. ročník základnej školy*. Bratislava: SPN, 2011, ISBN 978-80-10-02075-1

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.3.10 Hudobná výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Je to ucelený systém výkonov.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej exprese, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

CIELE PREDMETU

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard

Obsahový štandard

Štandard

Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže

- ✓ používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada), prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku, dychové a deklamáci
- ✓ spievať čisto a rytmicky správne, ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu
- ✓ reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, reagovať na štandardizované dirigentské gestá (taktovacie schémy), nástup a odsadenie,
- ✓ rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov , rytmické
- ✓ hlasom realizovať rytmické schémy podľa zápisu,
- ✓ tvoriť adekvátne texty k rytmickým schémam,

Hlasové činnosti

vokálne činnosti v rámci rozsahu h -d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry, hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, a, rytmizácia reči, artikulácia – článkovanie reči

taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky, nástup a odsadenie

modely

✓ spievať melodické modely (so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do' -la-so-mi-do),

melodické modely

✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch
Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný
✓ hrať na tele,
✓ hrať na objektoch,
metalofón), hra na tele,
okolité objekty triedy, rozličné objekty ,
prírodniny

✓ vytvoriť elementárne hudobné nástroje ,
samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje

✓ hrať rytmické modely,
rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, polová,
bodka za štvrt'ovou notou,
ti-ti, „nič“, „pau

✓ hrať melodické modely podľa zápisu ,

, **Inštrumentálne činnosti**

bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky,
zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra,

šestnástinová, pomlčky,
synkopy, pomocné rytmické prostriedky: ta,
-za“, tai -ti, ti-tai, ti-ri-ti-ri

melodické modely

so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do-la-so-mi-do

✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod,
inštrumentálny sprievod
dominanta), voľný zvukomalebný sprievod
predohra, medzihra a dohra

✓ inštrumentálne improvizovať ,
improvizácia

✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa,
adekvátne meniť tempo, dynamiku.

, ostináto, tóny 1. a 5. stupňa (tonika,

dirigentské a individuálne gestá učiteľa

Percepčné činnosti

✓ aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné
prejavy,

a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav

✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými
umeleckými prostriedkami ,

✓ identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam

✓ identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne
pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky,
melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus
taktová schéma a

– aktívne počúvanie

skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev

triedy (skupiny), hry so zvukom

funkcie hudby: estetická, umelecká , spoločenská, zábavná, úžitková
melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, forma

rytmické modely, dynamika – piano, mezzoforte,

forte, crescendo, decrescendo; forma – kontrastné časti

✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby,
nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné
nástroje

(husle, kontrabas, flauta, klavír, trúbka, bicie)

komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových
nástrojov, skupiny populárnej hudby

✓ rozpoznať jednohlas, dvojhlas,
jednohlas, dvojhlas, zbor
✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme,
hudobná forma, malá a
✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely ,

veľká piesňová forma

Hudobno-pohybové činnosti

✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými
prostriedkami,

✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo,
✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno– výrazové prostriedky,
tanec

✓ realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách,

pohybová improvizácia, pohybová interpretácia
gesto, mimika, improvizácia

polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v pároch, čapáše,
valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec, moderný

Hudobno-dramatické činnosti

✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a

melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku ,
✓ vytvoriť hudobno– dramatický celok,
(rozprávky, príbehy, básne),
pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi

vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity,
kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a literatúrou
integrácia s telesnou výchovou (základné

tvorivá dramatika

Hudobno-vizuálne činnosti

- ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného
grafického vyjadrenia hudobných dejov,
- ✓ vizuálne zobrazovať zvukové vnemy,
- ✓ vytvoriť (zapišu) prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji)
notový zápis

grafická partitúra

notový zápis tónov c1 – c2

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

LANGSTEINOVÁ: *Hudobná výchova pre 3. ročník základných škôl*. Bratislava: SPN, 2010, ISBN 978-80-10-02015-7

Zborník ľudových piesní

Odborná literatúra o hudbe, webové stránky

Materiálno-technické a didaktické prostriedky: klasický hudobný nástroj, súbor detských hudobných nástrojov, učebnice hudobnej výchovy, notový materiál, zrkové učebné pomôcky ako obrazy, grafické nákresy, nákresy s notovou osnovou, didaktická technika: kazetový magnetofón, CD prehrávač, DVD prehrávač, televízny prijímač, videorekordér, tabuľa, interaktívna tabuľa

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.3.11 Pracovné vyučovanie

ÚVOD

Vzdelávací štandard vyučovanie nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmi, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne reprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie na primárnom stupni vzdelávania je zamerané na široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Technickým vzdelávaním sú žiaci vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Vzdelávací obsah predmetu pracovné vyučovanie prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Predmet je zameraný na rozvoj praktických pracovných zručností a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozlíšia rôzne prírodné a technické materiály a ich význam pre človeka,
- pochopia techniku ako nástroj na riešenie problémov reálneho života,

- spoznajú základné vlastnosti materiálov a možnosti ich použitia v praxi,
- získajú poznatky o pracovných činnostiach vo vybraných povolaniach a profesiách,
- spoznajú ľudové tradície, remeslá a zhotovia tradičné produkty,
- upevnia svoje kladné morálne a vôľové vlastnosti pri riešení technických problémov,
- pracujú a riadia pracovnú činnosť v tíme,
- narábajú s jednoduchým náradím na opracovanie materiálov bezpečne a dodržiavajú hygienu práce,
- navrhujú vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov,
- poznajú zásady stolovania a prípravy jednoduchých pokrmov.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek a práca

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zdôvodniť význam práce pre človeka, ✓ vysvetliť význam učenia sa k príprave na budúce povolanie, ✓ informovať o rôznych povolaniach z okolia, v ktorom žijú, ✓ uviesť klady a zápory vplyvu techniky na prácu človeka, ✓ diskutovať o poznatkoch získaných na exkurzii.	učenie, povolanie, práca; význam učenia sa k príprave na budúce povolanie BOZP, hygiena, pracovný a organizačný poriadok výrobné zariadenie, stavba

Tvorivé využitie technických materiálov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zhotoviť výrobok z odpadového prírodného alebo technického materiálu, ✓ zdôvodniť využitie odpadových materiálov, ✓ vyhodnotiť druhy odpadu z domácnosti, ✓ uviesť možnosti druhotného využitia odpadového materiálu, ✓ preskúmať vlastnosti odpadových materiálov, ✓ preskúmať vlastnosti papiera, ✓ zhodnotiť využitie papiera v praxi, ✓ zhotoviť výrobok z papiera a kartónu,	odpadový prírodný a technický materiál vlastnosti a druhotné využitie odpadového materiálu, triedenie odpadu pokus na rozložiteľnosť drobných materiálov výrobky: z téglíkov, zo škatuliek, z drôtu, a pod. papier a kartón, vlastnosti a použitie, základné suroviny na výrobu papiera strihanie, trhanie, skladanie, lepenie výrobky: priestorové a kruhové vystrihovačky, origami, obaly na knihy a darčeky, koláž z kartónu, textil, vlastnosti textilu (podľa udržiavania tepla, krčivosti, väzby,
---	---

✓ šiť základné stehy, ✓ preskúmať vlastnosti textilných materiálov, ✓ zhotoviť výrobok z textilu.	nasiakavosti a iné), základné stehy (predný, zadný), údaje na visačkách textilných materiálov výrobky: záložka do knihy, obrúsok, gombíkový panáčik a pod.
---	--

Základy konštruovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zhotoviť modely dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení, ✓ vysvetliť úlohu dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení, ✓ diskutovať o bezpečnosti v doprave a na stavbe, ✓ určiť základné časti bicykla, ✓ urobiť elementárnu údržbu bicykla.	technika v doprave, preprava tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov, dopravné prostriedky v okolí, bezpečnosť v doprave výrobky: dopravné objekty zo stavebníc alebo z odpadových materiálov (autá, lode, lietadlá, žeriavy) bicykel, pravidlá a bezpečnosť jazdy na bicykli, správne vybavenie bicykla, kontrola bicykla pred jazdou, údržba bicykla bezpečná mobilita výrobky: leporelo na tému Jazdíme bezpečne na bicykli

Stravovanie a príprava pokrmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zdôvodniť správne rozloženie kuchynského náradia a spotrebičov, ✓ vysvetliť bezpečné používanie kuchynského náradia a spotrebičov,	kuchyňa, jej hlavné časti a ich rozloženie náradie, spotrebiče v kuchyni a ich význam základné bezpečnostné a hygienické pravidlá nákup potravín, cenová kalkulácia nákupu, (ne)výhody nákupu na trhoviskách a v supermarketoch

✓ prezentovať pravidlá zaobchádzania s horúcimi predmetmi, ✓ vysvetliť pravidlá hygieny v kuchyni, ✓ simulovať nákup potravín, ✓ odhadnúť cenu plánovaného nákupu, ✓ zdôvodniť význam správneho skladovania potravín, ✓ vytvoriť tabuľku s údajmi o dĺžke skladovania potravín, ✓ pripraviť jednoduchý pokrm, ✓ prezentovať zásady správneho stolovania, ✓ upraviť stôl pred stolovaním.	obalové materiály, identifikačné údaje pre spotrebiteľa skladovanie potravín (miesto skladovania, dĺžka skladovania, záručná doba potravín) jednoduché pokrmy (nátierky, zeleninové alebo ovocné šaláty a pod.) stolovanie, pravidlá stolovania
--	---

Ľudové tradície a remeslá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ opísať tradície a remeslá v regiónoch, ✓ vymenovať regionálne ľudové remeslá, ✓ zhotoviť jednoduché výrobky súvisiace s ľudovými tradíciami.	ľudové tradície a remeslá v regióne remeselnícka dielňa, múzeum, skanzen výrobky: veľkonočné ozdoby a doplnky, ozdoba z drôtu, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE:

Detské časopisy, knihy na doplnkové čítanie, encyklopédie, webové stránky, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii.

Pavlíkovská, Anna: *Hodnotenie psychomotorických zručností žiakov v pracovnom vyučovaní*, 2008.

Hudáčková, Helena: *Ľudové remeslá v predmete pracovné vyučovanie na 1. stupni ZŠ*, 2007.

Macháčová, Matilda: Čo robiť v máji? In. *Vychovávateľ : Časopis pedagógov*, roč. 48, č. 9, 2003, s. 40.

Vargová, Mária: *Materiály a technológie*, 2002.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.3.12 Telesná a športová výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom je priradený obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Pri plánovaní vzdelávacej činnosti je cieľom učiteľa vytvárať pre žiakov podnetné prostredie, ktoré im umožní osvojiť si nové pohybové zručnosti a tie budú predpokladom pre vykonávanie pohybovej aktivity i mimo školského prostredia. V prípade účinného osvojenia si týchto zručností existuje reálna možnosť vytvorenia si trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, ktorá je kľúčom k zdravému životnému štýlu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %).

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Zdravie a zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. stupňa základnej školy vie/dokáže: ✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu, ✓ rozlišovať zdravú a nezdravú výživu, ✓ rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka, ✓ vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka, ✓ rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu, ✓ dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej	 zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime) význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom

činnosti,	hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad
✓ aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení,	organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení,
✓ opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí,	prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci
✓ popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách,	zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela
✓ aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa,	pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin,	poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť
✓ individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných	odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov:

testov,	skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah–sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh
✓ odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne,	meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien
✓ rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži,	poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov)
✓ využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,	pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Základné pohybové zručnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe,	základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad
✓ používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom,	rad (dvojrad, 3–rad ap.), zástup (dvojstup, 3-stup ap.) kruh, polkruh jednotlivec, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív na značky, čiara, priestor, ihrisko
✓ vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním	cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore

pohybovej činnosti, ✓ pomenovať základné pohybové zručnosti, ✓ zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou, ✓ pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí, ✓ zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov,	úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod. bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru hod loptičkou, hod plnou loptou skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta, pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle) stojka na lopatkách, stojka na hlave cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expander ap.) cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy)
---	---

✓ vykonať ukážku z úpolových cvičení,	preskoky a skoky na švihadle, skoky na pružnom mostíku a trampolíne úpolové cvičenia a hry zamerané na: • odpory • pretláčanie • preťahovanie
---------------------------------------	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Manipulačné, prípravné a športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,	základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť
✓ pomenovať základné herné činnosti jednotlivca,	ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka a pod.)
✓ vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe,	gól, bod, prihrávka, hod, streľba, dribling
✓ aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,	hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie,

pravidlá fair-play ✓ zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, ✓ uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre, ✓ zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe, ✓ využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda),	pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných), prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého)
---	--

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Hudobno-pohybové a tanečné činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky, ✓ pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe,	základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč), rovnovážne výdrže – pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový) tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísunný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba,
--	---

pohybová skladba	
✓ vykonať ukážku rytmických cvičení, ✓ zladit' pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, ✓ zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe, ✓ vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov, ✓ uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách, ✓ improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,	rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka) tanečná improvizácia pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy

tanečná improvizácia na základe naučených motívov, väzieb pantomíma	tanečných krokov,
---	-------------------

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela, ✓ opísať základné spôsoby dýchania, ✓ vykonať jednoduché strečingové cvičenia, ✓ charakterizovať cvičenia z psychomotoriky, ✓ vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam,	relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.) cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie) aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách natáhovacie (strečingové) cvičenia kompenzačné (vyrovnávajúce) cvičenia cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť) rozvoj rovnovážových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r. (balansovanie na fit lopte, cvičenia na balančných pomôckach – bosu, go-go šliapadlo a

pod.) balansovanie s predmetmi (žonglovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.) cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela – pohybových možností jeho jednotlivých častí ✓ aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,	cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety) psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.)
--	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít, ✓ zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít, ✓ uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách,	základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe korčuľovanie (in-line a na ľade) – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch lyžovanie – lyže zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach, základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty,

súťažiach, v škole i vo voľnom čase, ✓ bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach, ✓ prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti, ✓ vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.	výstupy, padanie, zjazdy (po spádnicí), brzdenie jazdy, jazda šikmo svahom, prívrat (oboma lyžami, jednou lyžou, v pokoji a v pohybe), odvrat, oblúky cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli
---	---

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

UČEBNÉ ZDROJE:

SIVÁK,J A KOL.: *Metodická príručka – Telesná výchova pre prvý stupeň ZŠ*. Bratislava: SPN, 1998. ISBN 80-08-02705-3

Školské priestory určené na vyučovanie telesnej výchovy, obecné ihrisko, názorné nákresy, DVD, videotechnika, vybavenie telovýchovného areálu školy s náradím a náčiním

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4 Učebný plán a učebné osnovy pre 4. ročník

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Počet hodín
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	7
	tvorivá dramatika	1
	anglický jazyk	3
Matematika a práca s informáciami	matematika	4
	informatika	1
Človek a príroda	prírodoveda	2
Človek a spoločnosť	vlastiveda	2
Človek a hodnoty	náboženská výchova	1
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1
	výtvarná výchova	1
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2
Hodiny spolu		26

2.4.1 Slovenský jazyk a literatúra

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

4. ročník

Vo štvrtom ročníku sa systematizuje učivo z jazykového systému. K ohybným slovným druhom sa postupne pridávajú neohybné slovné druhy. Žiaci si osvojujú ďalšie pravidlá slovenského pravopisu. V priebehu celého školského roka intenzívne pracujú s textami, zameriavajú sa na porozumenie ich obsahu a pomenovanie ich základných vlastností. Zvyšujú sa požiadavky na kvalitu vytvorených textov v hovorenej aj písanej podobe. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra formulujeme nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch. V slohu sa zameriame na zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave žiakov. Zdokonaľujeme u žiakov spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa zadania, predlohy a samostatne tvoriť písomne texty.

Čítanie a literárna výchova – u žiakov sa zameriame na zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu ďalších určených literárnych

pojmov, na estetické vnímanie literárneho diela a obsahovú analýzu textu na primeranej úrovni. Pri čítaní s porozumením žiaci identifikujú informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo a formulujú otázky k týmto informáciám.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* formulujeme nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci disponujú spôsobilosťou samostatne rozprávať a rozprávať podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Odpovedajú na otázky zamerané na prezentované informácie.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich

prezentáciách, vedia formulovať otázky k prezentovanému textu. Snažia sa porozumieť inštrukcii učiteľa pri riešení úlohy a vedia si vyžiadať chýbajúce informácie. Formulujú inštrukcie k práci so spolužiakom, pri skupinovej práci.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, predovšetkým v porozumení čítaného textu a v technike čítania so správnou intonáciou a dôrazom na prednes. Vedia porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené priamo aj nepriamo podľa otázky formulovanej učiteľom. *Písanie:* žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne píšu texty podľa zadania učiteľa.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ vytvárať nové slová s rôznymi predponami, ☐ uplatniť pravopis predpôn,	tvorenie slov predponami pravopis a výslovnosť predponových odvodenín

☐ uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyt’ – viť, výr – vír),	pravopis ďalších vybraných slov
☐ <u>uplatniť pravopis geografických názvov s i/i a v/ý po obojakej</u> ☐ rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé, nepárové znelé, ☐ uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások na konci slov a neznelých spoluhlások na konci slov, ☐ uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vo vnútri	delenie hlások na znelé a neznelé

☐ vysvetliť pojem priama reč,	priama reč
☐ rozoznať priamu reč v hovorenom prejave,	
☐ na základe úvodzoviek a uvádzacej vety identifikovať priamu reč	uvádzacia veta, úvodzovky

☐ rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné,	ohybné a neohybné slovné druhy
☐ rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená,	podstatné mená - vlastné a všeobecné
☐ uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov,	vlastné podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov
☐ určiť gramatické kategórie podstatných mien,	gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád)
☐ určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien,	rod podstatných mien
☐ určiť jednotné a množné číslo podstatných mien,	číslo podstatných mien
☐ vymenovať pádové otázky a latinské názvy pádov,	pád podstatných mien
☐ skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov,	základný tvar podstatného mena

☐ používať zámená v ústnej aj písomnej komunikácii, ☐ identifikovať základné a radové číslovky v texte, ☐ správne skloňovať číslovky, ☐ uplatniť pravopis čísloviek,	číslovky: základné a radové
--	-----------------------------

☐ charakterizovať neohybné slovné druhy,	neohybné slovné druhy
☐ vymenovať neohybné slovné druhy,	príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia
☐ určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete,	funkcia neohybných slovných druhov vo vete
☐ identifikovať neohybné slovné druhy v texte,	
☐ vyhľadať príslovky v texte na základe otázok: kde? kedy? a ako?,	príslovky
☐ identifikovať predložky v texte,	
☐ uplatniť správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku	predložky

nesúhlasu, istoty, pochybnosti (áno/nie, hádam, asi, možno...),	
☐ vysvetliť pojem umelecký a vecný text, ☐ prakticky rozoznať umelecký a vecný text, ☐ vysvetliť pojem kľúčové slová, ☐ identifikovať kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte, ☐ porozprávať prostredníctvom kľúčových slov krátky príbeh,	umelecký a vecný text kľúčové slová
☐ vysvetliť pojem diskusia, ☐ diskutovať na určitú tému vybratú učiteľom/žiakom, ☐ vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii, ☐ dodržiavať pravidlá spoločenského správania počas diskusie,	diskusia

☐ opísať podľa predlohy osobu,	opis osoby (ústne, písomne)
---	-----------------------------

vnútorné (charakterové), ☐ opísať osobu podľa živého modelu (spolužiaka, učiteľa),	
☐ vysvetliť pojem interview, ☐ písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako koncept k interview,	interview (cieľený rozhovor)
☐ zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, ☐ dodržiavať časovú postupnosť deja,	reprodukcia rozprávania časová postupnosť deja
☐ vlastnými slovami charakterizovať plagát, ☐ rozlíšiť, na aké účely sa plagát používa,	plagát

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ čítať náučný text s porozumením,	náučná literatúra
---	--------------------------

☐ identifikovať informácie uvedené v texte nepriamo, ☐ tvoriť otázky k informáciám uvedeným v texte nepriamo, ☐ identifikovať v texte diagramy a grafy, ☐ prečítať diagramy a grafy v náučnom texte, ☐ určovať podľa diagramu alebo grafu pomerné zastúpenie jednotlivých položiek, ☐ v texte navzájom odlíšiť umeleckú a náučnú literatúru, ☐ čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu, artikuláciu, ☐ naspamäť zarecitovať jednu/viac básní,	diagramy a grafy umelecká literatúra
--	--

☐ charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, kino a vzájomne ich odlíšiť, ☐ poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli	rozhlas, televízia, film, kino prepojenie literatúry s filmovou, televíznou a divadelnou tvorbou
--	---

☐ vymenovať hlavné postavy z detského filmu, ☐ opísať vzťahy medzi filmovými postavami,	
☐ vysvetliť pojem dialóg, poznať koľko osôb na ňom participuje, ☐ identifikovať dialóg v texte a prečítať ho s porozumením,	dialóg mimojazykové prostriedky (gestikulácia, mimika)
☐ vysvetliť pojem kapitola,	kapitola
☐ vysvetliť pojem bájka, ☐ vyhľadať bájky z rôznych zdrojov (kníh, internetu), ☐ čítať bájku so zameraním na výrazný prednes priamej reči,	bájka

☐ vysvetliť pojem komiks, ☐ čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť, ☐ zoradiť obrázky podľa dejovej postupnosti, ☐ samostatne porozprávať o danej téme prostredníctvom pojmovej mapy, ☐ tvoriť v skupine pojmové mapy výberom z ponuky slov, slovných spojení. ☐ nakresliť samostatne alebo za pomoci spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text, ☐ charakterizovať vlastnými slovami pojmové mapy,	komiks dejavá postupnosť v komikse (text umiestnený v bublinách, uprostred textu, na okrajovej časti obrázku) pojmové mapy
--	---

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 4. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ
2. Vybrané slová po b, m
3. Vybrané slová po p, r
4. Vybrané slová po s, v, z
5. Spodobovanie
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vlastné podstatné mená
8. Ohybné slovné druhy
9. Neohybné slovné druhy
10. Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

0 – 1 chyba = 1

2 – 4 chyby = 2

5 – 7 chýb = 3

8 – 10 chýb = 4

11 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

4. ročník 40 – 50 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4.2 Tvorivá dramatika

Charakteristika tvorivej dramatiky:

Predmet — tvorivá dramatika je založený na hre a na zážitku. Tieto zážitky v nás formujú vonkajší i vnútorný svet a pomáhajú nám spoznávať seba i svoje okolie.

Obsah tvorivej dramatiky je zameraný na rozvoj emocionality, tvorivosti, rozvíjanie poznania a zmyslovej aktivity žiakov. Pri uplatňovaní tvorivej dramatiky v edukačnom procese sa núka veľká paleta možností a riešení. Je to dynamický proces, pri ktorom sú Žiaci vedení ku skúmaniu, prešetrovaniu reality, príbehu a seba, k rozvíjaniu myšlienok, Citov, vyjadreniu pohybom, gestom, mimikou, slovom, sú vedení ku komunikácií prostredníctvom dramatického umenia.

Tvorivú dramatiku je potrebné realizovať v pohode, optimistickej nálade, bez zbytočného ponáhľania sa, napomínania a usmerňovania žiackych prejavov v atmosfére vzájomného porozumenia. Dominantnou myšlienkou tvorivej dramatiky je, že v práci s metódami tvorivej dramatiky nie je dôležitý výsledný efekt, ale celkový tvorivý proces.

Ciele tvorivej dramatiky:

Tvorivá dramatika stavia na troch psychických fenoménoch: prežívanie, interpretácia a sebareflexia.

K cieľom tvorivej dramatiky vedie d'aleká cesta, ktorá núti pozorovať všetko okolo seba, nielen pozerat' pred seba. Musí sa citlivo vnímať prostredie a naučiť sa v ňom hľadať.

Naj skôr sa však musíme naučiť hľadať v sebe.

Cieľmi tvorivej dramatiky sú:

– poznať a skúšať svoje možnosti a schopnosti, riskovať a experimentovať, – poznať a uvedomovať si sám seba, – prejavovať citlivosť k svojmu okoliu a jeho potrebám, – priznávať sebe i ostatným právo na vývoj a zmenu, – uvedomovať si, že svojím konaním môžeme ovplyvniť život všetkých, – prežívať intenzívne každodenný život a tešiť sa z každodenných maličkostí – hrať a radovať sa z hry.

Kľúčové kompetencie:

kompetencia (spôsobilosť v oblasti sociálnej a komunikačnej):

– adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,

- dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na primeranej úrovni Žiaka 4. ročníka ZŠ,
- primerane veku dokázať vyjadriť svoj názor,
- orientovať v množstve rôznych informácií,
- pozorne počúvať,
- voliť optimálnu formu a spôsob komunikácie,
- prezentovať informácie jasne, stručne, presne, zrozumiteľne, kompetencia (spôsobilosť) v oblasti prírodovedného myslenia:
- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov, kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií: - primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií, kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa:
- uvedomovať si význam vytrvalosti, aktivity a iniciatívy pre svoj pokrok, kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy:
- vnímať a sledovať problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhovať riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pokúšať sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápavým a spolupracujúcim) spôsobom,
- používať získané informácie na riešenie problému, efektívne sprostredkovať informácie v rôznych podobách, osobné, sociálne a občianske kompetencie:
- uvedomovať si dôležitosť vzájomného kontaktu, dôvery a spolupráce, empatie, sebauvedomenia,
- spolunažívať s inými, pracovať v tíme, nenásilne riešiť konflikty, rešpektovať, tolerovať odlišnosti, vzájomne si pomáhať, udržiavať harmonické medzilidské vzťahy, kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:
- osvojiť si základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- správať sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám, rešpektovať vkus iných ľudí.

Vzdelávací štandard

--

1. Objavovanie seba i okolitého sveta

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zmyslové vnímanie	- aktívne zapájať do procesu vnímania všetky zmysly,
Vybrané slová po obojakých spoluhláskach	- osvojiť si pravopis vybraných slov,
Význam pravidiel na základe vytvorenej konfliktnnej situácie	- dodržiavať pravidlá vytvorené skupinou, - vytvoriť pravidlá správania sa pre vlastnú bezpečnosť aj bezpečnosť spolužiakov,
Vymedzenie svojho miesta v triede, v rodine	- prežívať situácie pomocou dramatickej hry, - pri dialógu využívať gestikuláciu, mimiku,

2. Rozohriatie, uvoľnenie a sústredenie

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Základné rozdiely medzi umeleckým a vecným textom	- rozlíšiť umelecký a vecný text, - vyhľadať a správanie usporiadať informácie,
Reprodukcia podľa osnovy	- vysvetliť pojem reprodukcia a prakticky ju realizovať,
Výtvarné stvárnenie nálady a rytmu hudobnej skladby	- vyjadriť kresbou vzťah k hudbe, jej náladu, rytmus, - popísať verbálne svoje pocity,

Elementárna pohybová improvizácia na hudbu.	- improvizovať pohyby v priestore, - pohybom reagovať na hudbu,
3. Plynulosť reči a slovnej komunikácie	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Pojem rozprávka	- nacvičiť pohyb v priestore, - charakterizovať svoje i miesto postáv v texte, - rozlíšiť postavy v rozprávke, - porozprávať v krátkosti dej, - vymyslieť vlastnú rolu v rozprávke,
Krátke improvizácie s návrhom riešenia	- vybrať najvhodnejšie riešenie situácie, - odlíšiť hlavnú a vedľajšie postavy rozprávky, - zapojiť sa do prípravy jednoduchej scény,
Prezentácia skupiny — ročné obdobia	
Prezentácia zdramatizovanej rozprávky	- pracovať v kolektíve, vytvorenej skupine,

podľa predlohy alebo bez predlohy s využitím rekvizít	- interpretovať divadelnú hru v kolektíve žiakov,
4. Interpretácia	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ludové zvyky, Vinše a piesne, príprava vianočných betlehemských hier	- pracovať v kolektíve, vytvorenej skupine, - zapájať sa do prípravy jednoduchej scény, - nájsť zvyky, Vinše, piesne v rôznych zdrojoch,

Prezentácia pripravených scénok transformovať získané vedomosti a skúsenosti pri realizácii improvizácie v hudobno-dramatických etudách	- povedať svoj text, realizovať pohyb, - vstúpiť do hry v správnom čase, - porozprávať o vianočných tradíciách (v obci, v rodine), - zarecitovať primerané básne,
5. Tvorivosť	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Abstraktné stvámenie predstáv a snov	- stvárať sám alebo v skupine abstrakciu svojich predstáv (kulisy, slovo, pohyb, hudba...), - expresívnu reakciu na hudbu umocniť pohybom, vizualizáciou a verbalizáciou,
Prezentácia, prednes vytvoreného literárneho celku	- vytvoriť súvislý text, - prezentovať text,
Písomná formulácia textu	- sformulovať písomne text,
Hry a cvičenia zamerané na rozvoj sluchového vnímania	- používať primerané množstvo slov, nové slovné spojenia, - rozdeľovať slová na slabiky, zo slabík utvoriť nové slová,
6. Pohyb a pantomíma	
Obsahový štandard	Výkonový štandard

Hlasné čítanie a pantomíma	- spolupracovať vo dvojici, komunikovať, riešiť zadanú tému, - využiť gestikuláciu a mimiku, pohybovať sa v priestore, - v ústnom prejave a v čítaní rozlíšiť melódiu
	oznamovacej, opytovacej , rozkazovacej a želacej vety, - identifikovať niektoré najznámejšie detské časopisy
Práca s textom (Cin, Cin - hlasné čítanie, spoznávanie postáv, ich charakteristika)	- spolupracovať v skupine, vo dvojici, komunikovať, riešiť zadanú tému,
Pojem rým	- odlíšiť báseň od iných literárnych útvarov, identifikovať veršovaný básnický útvar od neveršovaného,

7. Dramatická hra

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Prerozprávanie rozprávky	- ovládať svoje telo, - vzájomne kooperovať, - zhodnotiť, dej, správanie a konanie postáv, - vyjadriť predstavy zvukom, improvizovať, - vcítiť sa do konania postavy, - zahrať určenú rolu,

8. Plynulosť reči

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Práca s textom, hlasné čítanie Reprodukcia textu podľa: a) zadania, b) formou akrostichu	- získať cit pre výraz, - vnímať vety rôznej modálnosti, - spolupracovať v skupine, riešiť zadanú tému, - vypracovať akrostich,
9. Improvizácia	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Zviera, rastlina alebo vec v nejakej situácii Hra s bábkami Hry na zvuky	- zahrať príbeh opusteného šteňaťa, vyhodeneho vianočného stromčeka, - použiť bábkú v dramatickej hre, - rozlišovať zvuky rôznych predmetov, - vnímať príjemné a nepríjemné zvuky,
10. Plynulosť reči a slovná komunikácia	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Jazykolamy Intenzita vdychu a výdychu, rezonancia ústnej dutiny	- precvičiť artikulačné orgány, - využívať vdych a výdych v intenzite reči, - využiť rezonanciu ústnej dutiny,

Nácvik básní, riekaniek, vyčítaniek, hra s veršom, rýmom, rytmom a pohybom	- vysvetliť pojmy krátkych ľudových útvarov, - odlíšiť dané útvary od iných textov ľudovej slovesnosti, - reprodukovat' text s citom, - zapojiť do reprodukcie textu pohyb, - v básni identifikovať rým,
11. Charakterizácia	
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Rytmizácia textu	- udržať tempo a rytmus, - uplatniť v texte výrazové varianty (tajne, veselo, lenivo),
Riešenie etických problémov, s ktorými sa Žiaci môžu bežne stretnúť vo svojom živote	- posúdiť konfliktnú situáciu, riešiť ju na základe etických princípov, - definovať pojem diskusia, - vyrlesť primerane konfliktnú situáciu, - popísať niektoré stratégie riešenia konfliktu

Metódy a formy práce:

Vol'ba vyučovacích metód, foriem a techník je v kompetencii učiteľa. Hlavným kritériom ich výberu by mala byť miera efektivity plnenie výchovného cieľa, pričom je žiaduce a vhodné využívať alternatívne, aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania. Vybrané metódy, formy majú byť veku primerané a majú podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov :

I. Metódy založené na princípe hrania roly:

- metóda plnej (úplnej) hry,
- metódy pantonymicko-pohybové,

- c) metódy verbálno-zvukové,
- d) metódy graficko-písomné,
- e) metódy materiálno-vecné.

II. Metódy, ktoré nie sú založené na princípe hrania rolí, ale sú pre výchovnú dramatiku dôležité — organizujú alebo podporujú hru v role:

1. Všeobecné metódy vyučovania a výchovy (dialógy a diskusie, vysvetľovanie, práca s literatúrou);
2. Metódy špecifické pre iné predmety (tvorivé písanie — materinský jazyk, kreslenie „výtvarná výchova“);
3. Technické cvičenia divadelno-dramatických zručností (hlasové, dychové, zvukové, rytmické, motorické a pod);

III. Metódy komplementárne voči variantom metód založených na hraní rolí, môžu hranie rolí dopĺňať, pokiaľ je v hre prítomný pozorovateľ — Žiak:

1. pozorovanie (pozorovanie neverbálneho vyjadrovania, pantomimického prekladu...);
2. počúvanie (rádionahrávka s recitáciou, s nejakým textom... Ziaci môžu počúvať napríklad hádanky, pri ktorých si zopakujú vybrané slová, napr. Nemý pán v striebornom kabáte.
Odpoveďou je vybrané slovo (ryba).);
3. kombinácia pozorovania a počúvania (sledovanie práce svojich spolužiakov, filmu, divadelného predstavenia...);
4. dotýkanie, ochutnávanie (práca s knihami (odbornými aj neodbornými), so slovníkmi, s neznámymi nástrojmi a ich následné vysvetľovanie, s rekvizitami...).

IV. Metódy pomocné a doplnkové, ktoré nie sú založené na princípe hrania rolí a nie sú pre dramatiku nevyhnutné:

1. Hry všeobecne tvorivé
2. Vizualizačné hry
3. Rozohrievacie hry

4. Relaxačné hry
5. Cvičenia na rozvoj vnímania
6. Rôzne hry zo sociálneho výcviku
7. Sebapoznávacie hry
8. Testové hry

Metódy, ktoré sa využívajú pri splnení cieľov tvorivej dramatiky:

1. Dramatické hry
2. Hry v role
3. Improvizácia
4. Interpretácia
5. Pantomíma
6. Dramatizácia
7. Hudobno-pohybové etudy

Učebné zdroje:

Čítanka pre 4. ročník ZŠ (učebnica a pracovný zošit), detské časopisy, detské knihy z knižnice, encyklopédie, odborná a metodická literatúra (Dana Kollárová, Metóda tvorivej dramatiky a výchova detského čitateľa, 2005 Renesans, Eubica Bekéniová, Projektové vyučovanie a tvorivá dramatika ako prostriedok demokratizácie a humanizácie výučby a školy, 2005 MPC Prešov).

Edukačný a metodický materiál, didaktické prostriedky, CD prehrávač a nahrávky, internet, svojpomocne zhotovené pomôcky.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov, ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

Pri hodnotení a klasifikácii Žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať metodický pokyn č. 22/2011 príloha č. 2.

2.4.3 Anglický jazyk

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a

činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- ☐ efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,

- ☐ využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,
- ☐ v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- ☐ v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- ☐ používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné

ciele.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- ☐ osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- ☐ sústrediť sa na prijímanie informácií,
- ☐ používať získané vedomosti a spôsobilosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- ☐ používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im,
- ☐ predstaviť seba a iných,
- ☐ porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- ☐ jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- ☐ dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- ☐ používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,

- ☐ používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení,
- ☐ ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- ☐ odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety,
- ☐ vyhláskovať svoje meno, adresu.

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- ☐ nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- ☐ pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, atď.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- ☐ spájať písmená,
- ☐ spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“, „alebo“.

Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci príslušného ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci primárneho vzdelávania dosiahnuť úroveň A 1.1+.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako model imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných jazykových činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- ☐ identifikovať známe slová,
- ☐ identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- ☐ porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- ☐ porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine,
- ☐ porozumieť jednoduchým pokynom ako sa orientovať,
- ☐ porozumieť jednoduchým otázkam na známe témy,

- ☐ porozumieť hlavnej myšlienke vypočutého jednoduchého textu za predpokladu, že je hovorený zreteľne, je starostlivo artikulovaný a porozumenie je podporené vizuálnymi podnetmi.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- ☐ identifikovať hlásky,
- ☐ vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- ☐ porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy,
- ☐ prečítať a porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine a jednoduchým orientačným pokynom,
- ☐ porozumieť hlavnej myšlienke jednoduchého textu na známou tému,
- ☐ prečítať a porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom, napr. na plagátoch, pohľadniciach.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- ☐ pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- ☐ odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch,
- ☐ porozumieť a riadiť sa krátkymi a jednoduchými pokynmi,
- ☐ používať čísla, základné číslovky, údaje o čase,

- ☐ porozumieť časovým údajom v rámci denného režimu, týždňa, mesiaca a roka,
- ☐ jednoduchým spôsobom opísať seba, svoj domov, školu, spolužiakov,
- ☐ dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s partnerom v krátkom dialógu na známe témy.

Písomný prejav – výkonový štandard

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- ☐ správne napísať všetky písmená abecedy,
- ☐ správne odpísať slová, krátke vety,
- ☐ napísať vlastné meno, adresu, vek,
- ☐ napísať krátky pozdrav a pohľadnicu.

Prehľad kompetencií a funkcií jazyka pre úroveň A1 až B2

Kompetencie a funkcie jazyka stanovené **pre úrovne A1 až B2** uvádza nasledujúca tabuľka (BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R., 2004, s.63-66).

V rámci primárneho vzdelávania sa v cudzích jazykoch rozvíjajú **iba kompetencie a funkcie špecifikované v časti obsahový štandard**, v súlade s výkonovým štandardom v cudzom jazyku pre žiakov mladšieho školského veku.

Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na štyri komponenty, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez

ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2.

Kompetencie a funkcie **relevantné pre primárne vzdelávanie** sú **zvýraznené**.

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav PodĎakovať sa a vyjadriť uznanie

2. Vypočut' si a podat' informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť

	Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, postťažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem

10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dat' súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť(sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať

13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnúť niekomu, aby niečo urobil Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnúť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie

16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť niekomu niečo Kondolovať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor

20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/ Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie

24. Uistiť sa, že slová/ výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/ slovného spojenia Nahradit' zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Z začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Obsahový štandard

Obsahový štandard pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového

štandardu. Obsahový štandard je vymedzený pre tretí a štvrtý ročník. Navrhované delenie do ročníkov je iba odporúčané, nie povinné.

Obsahový štandard pre oba ročníky spoločne vymedzuje záväzné požiadavky pre komunikačnú úroveň A 1.1+. Kompetencie stanovené pre tretí ročník žiak využíva pri ďalšom rozvíjaní komunikačnej kompetencie vo vyššom ročníku bez toho, aby boli duplicitne uvádzané v obsahovom štandarde pre 4. ročník ZŠ.

Jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka v rámci ročníka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Obsahový štandard – 4. ročník

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Choosing from given options <i>Vybrať si z ponúkaných možností</i>	Describing <i>Opísať</i>	The house is next to the cinema. My pencil is new. We have got 26 books.	Neurčitý a určitý člen. Predložky určujúce smer a miesto <i>between, next to, from</i>. Základné číslovky 10-30. Časovanie slovesa <i>have got</i> v oznamovacej vete, tvorba otázky a záporu.

COMPETENCE 7: « EXPRESSING FEELINGS »

Kompetencia č. 7: « Vyjadriť pocity »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing feelings <i>Vyjadriť pocity</i>	Expressing joy, happiness, satisfaction <i>Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie</i>	She's nice and clever. It's perfect.	Skrátené tvary pomocných slovies <i>to be, have got.</i> Spojky <i>and, but, or.</i> Príslovky času <i>now, today.</i>
	Expressing sadness, dejection <i>Vyjadriť smútok, sklúčenosť</i>	I'm sad today. They aren't happy. It isn't nice.	

COMPETENCE 9: « EXPRESSING INTERESTS AND TASTES »

Kompetencia č. 9: « Predstaviť záľuby a vkus »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing interests and tastes <i>Predstaviť záľuby a vkus</i>	Expressing likes and respects <i>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</i>	I love/like English. I'm watching TV now. Does your brother like football?	Jednoduchý prítomný čas základných plnovýznamových slovies, tvorba otázky a záporu. Prítomný prítomný čas, tvorba otázky a záporu.
	Expressing dislikes about sb/sth <i>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</i>	I don't like cakes. He doesn't like computer games.	

COMPETENCE 11: « SETTING, STATING, TAKING A STANCE TOWARDS RULES AND OBLIGATIONS »

Kompetencia č. 11: « Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
-------------	---------	-------------------	-------------------

Setting, stating, taking a stance towards rules and obligations <i>Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam</i>	Expressing a command/prohibition <i>Vyjadriť príkaz/zákaz</i>	Open/Close the door. Don't run/talk. Sit down/Stand up. Listen. Read. Sing. Come here. Turn right.	Rozkazovací spôsob.
---	--	--	---------------------

COMPETENCE 14: « MAKING AND RESPONDING TO AN OFFER »

Kompetencia č. 14: « Dať ponuku a reagovať na ňu »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
	Asking sb for sth <i>Žiadať niekoho o niečo</i>	Give me your exercise book, please. Can I go to the toilet, please?	Osobné zámená.
	Responding to a request <i>Odpovedať na žiadosť</i>	Yes. Ok. No, sorry.	

Making and responding to an offer <i>Dat' ponuku a reagovať na ňu</i>	Suggesting sb do sth <i>Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil</i>	Can you visit me today?	Sloveso <i>can</i> v žiadosti. Spojenie <i>let's</i> + sloveso. Predložka <i>for</i> .
	Suggesting sb do sth together <i>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili</i>	Let's play.	
	Offering help <i>Ponúknuť pomoc</i>	Can I help you?	
	Responding to a suggestion <i>Odpovedať na</i>	Ok. Yes, please. Thanks. No, thank you.	

COMPETENCE 17: « REACTING AT THE FIRST MEETING »

Kompetencia č. 17: « Reagovať pri prvom stretnutí »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
	Introducing sb <i>Predstaviť niekoho</i>	This is my friend Jane. She's from England. They work in a hospital. My mother's name is Mia. She's my sister. I've got one sister and two brothers.	Privlastňovací pád. Základné

Reacting at the first meeting <i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	Introducing oneself <i>Predstaviť sa</i>	My name is Tina Jones. I'm from Slovakia. I come from Slovakia. I live in a small town.	privlastňovacie zámená. Jednoduchý prítomný a prítomný čas, tvorba otázky a záporu. Spojka <i>with</i> .
	Responding to an introduction <i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	Hello. I'm Jane. How are you? Fine, thanks. And you?	
	Welcoming <i>Privítať</i>	Welcome. Come in. We can play with our toys together.	

COMPETENCE 19: « MAKING A PHONE CALL »

Kompetencia č. 19: « Telefonovať »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Making a phone call <i>Telefonovať</i>	Beginning a phone call <i>Začať rozhovor</i>	Hello. 235689. This is Peter. Peter, here. Can you spell your name? Peter speaking. Is Jo there, please? When have we got the tennis match?	Opytovacie zámeno <i>when</i> . Predložky času <i>on, in, at</i> .

	Ending a phone call <i>Ukončiť rozhovor</i>	See you at school. Bye. Goodbye.	
--	--	-------------------------------------	--

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné s o vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Tematické okruhy

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje

Rodina - vzťahy v rodine

Náš domov

Môj dom/byt

Domov jeho okolie

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo

Fyzické charakteristiky

Človek na cestách

Dopravné prostriedky

Vzdelávanie

Škola a jej zariadenie Učebné predmety

Človek a príroda

Zvieratá Počasie Rastliny

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Výživa a zdravie Zdravé stravovanie Jedlá

Uprostred multikultúrnej spoločnosti

Cudzie jazyky Rodinné sviatky Zbližovanie kultúr

Odievanie a móda

Základné druhy oblečenia

Šport nám, my športu

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne

Obchody

Obchody a nakupovanie

Krajiny, mestá a miesta

Moja krajina a moje mesto

Vzory

Dieťa a jeho vzory

Postup pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností a stratégií

Počúvanie s porozumením a ústny prejav ako primárna činnosť

V počiatočných etapách je vyučovanie cudzieho jazyka zamerané na nácvik správnej výslovnosti, budovanie aktívnej slovnej zásoby a komunikačných jazykových činností a stratégií. Rozvíjajú sa receptívne činnosti: *počúvanie* ako jazykový vzor a zdroj gramatických prostriedkov a produktívne činnosti, *ústny prejav*, v ktorom dôležitú úlohu zohráva reprodukčná fáza - rôzne druhy opakovania. Na začiatku výučby žiaci musia veľa počúvať.

Každá cudzojazyčná rečová činnosť učiteľa by mala byť sprevádzaná jeho neverbálnymi komunikačnými prejavmi (mimika, gestikulácia, názorný, napr. obrázkový materiál), mala by byť motivujúca, aby žiaci radi počúvali. Ústny prejav žiakov sa na tomto stupni realizuje väčšinou imitatívnou formou (opakovanie jazykových štruktúr alebo len jednotlivých slov).

Učebný materiál:

učebnica pracovný zošit: Simmons, N. 2014. *Family and Friends 2, 2nd Edition*, class book, Oxford University press. 2014

pracovný zošit: Simmons, N. 2014. *Family and Friends 2, 2nd Edition*, workbook, Oxford University press. 2014

metodická príručka: Simmons, N. 2014. *Family and Friends 2, 2nd Edition*, teacher`s book. Oxford University press. 2014

HODNOTENIE:

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať metodický pokyn č. 22/2011 príloha č. 2.

2.4.4 Prírodoveda

ÚVOD

Vzdelávací štandard prírodovedy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard prírodovedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia prírodovedy. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vzdelávací štandard predmetu je konštruovaný tak, aby si žiaci postupne systematizovali poznatky o prírode, ktoré nadobudli spontánnym učením, pričom najskôr sa sústreďia na opis pozorovaných skutočností, rozvíjajú si pozorovacie a kategorizačné spôsobilosti. Neskôr sa sústreďia na rozširovanie poznania tým, že sa snažia skúmať fungovanie vybraných prírodných javov.

Rozvíjané sú spôsobilosti potrebné pre objektívne skúmanie sveta a vyhľadávanie informácií v rôznych druhoch sekundárnych zdrojov. Učiteľ vedie žiakov do situácií, v ktorých je ich úlohou vyjadrovať aktuálne poznanie, diskutovať s vrstovníkmi o vysvetleniach pozorovaných skutočností. Zároveň poskytuje žiakom dostatok času na skúmanie situácií a javov tak, aby sami získali nové poznanie, ktoré je funkčne

začlenené v ich aktuálnom systéme vedomostí. Učiteľ usmerňuje žiakov, ktorých úlohou je samostatne tvoriť nové poznatky vlastnou bádateľskou činnosťou. Prírodoveda vedie žiakov k premýšľaniu, skúmaniu, hľadaniu informácií, zvažovaniu, usudzovaniu a k tvorbe záverov, ktoré sú argumentačne podložené, či už minulou a aktuálnou skúsenosťou, alebo inak získavanými objektívnymi informáciami.

CIELE PREDMETU

Cieľom prírodovedy je rozvoj prírodovednej gramotnosti žiakov. Prírodoveda rozvíja vo vzájomnej súčinnosti všetky tri zložky prírodovednej gramotnosti:

- žiacke aktuálne poznanie (prírodovedné pojmy, koncepty);
- poznávacie procesy žiaka potrebné pri úprave aktuálnych a tvorbe nových prírodovedných poznatkov (rozvíja induktívne poznávanie žiaka);
- špecifické prírodovedné postoje, ktoré vedú žiaka k uvedomelému využívaniu vedomostí.

Žiaci:

- spoznávajú životné prostredie a pozorujú zmeny, ktoré sa v ňom dejú,
- vyjadrujú svoje predstavy o javoch slovom a obrazom, diskutujú o svojich aktuálnych predstavách,
- argumentujú a menia svoje naivné predstavy a vysvetlenia vplyvom argumentácie a/alebo vlastného bádania,
- samostatne vyhľadávajú informácie v rôznych informačných zdrojoch a vo vybraných prírodovedných témach vedú veku primeranú
- a úrovni poznania zodpovedajúcu diskusiu,
- pozorujú detaily prírodných objektov a prírodných javov a na ich základe rozvíjajú svoje aktuálne poznanie,
- kategorizujú prírodné objekty na základe pozorovateľných znakov,
- identifikujú faktory (premenné), ktoré vplyvajú na priebeh pozorovaných či skúmaných situácií a javov,
- experimentujú so zmenami podmienok a vyslovujú závery z vlastného bádania,

- vytvárajú si vlastné poznámky z prírodovednej aktivity a uvedomujú si ich význam pri tvorbe záveru zo zrealizovanej činnosti,
- majú osvojené základné prírodovedné pojmy, pričom ich vzájomne prepájajú a vytvárajú vysvetlenia,
- odlišujú vedeckú terminológiu od bežnej, hovorovej komunikácie,
- chápu význam výsledkov vedy pre každodenný život a objektívne posudzujú pozitívne a negatívne vplyvy vedy a technológií na prírodu
- a celkové životné prostredie,
- citlivo pristupujú k živej prírode,
- majú tendenciu vytvárať vysvetlenia,
- dokážu meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak sú ovplyvňované logickou argumentáciou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prírodné spoločenské

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ opísať les ako spoločenstvo rastlín a živočíchov, ktoré sú vzájomne na sebe závislé, ☐ vysvetliť život živočíchov v lese,	dub letný, buk lesný, hrab obyčajný, borovica lesná, jeleň lesný, medveď hnedý, veverica stromová, sova lesná zvonček konársky, rumanček roľný, nevädza poľná, lipnica lúčna,

- ✓ opísať spôsob života typických zástupcov lesného spoločenstva,
- ✓ že rastliny vyžadujú pre svoj život rôznorodé podmienky,
- ✓ navrhnúť postup skúmania rôznorodosti lúčneho porastu,
- ✓ vysvetliť život živočíchov v lúčnom poraste,
- ✓ opísať spôsob života typických zástupcov lúčneho spoločenstva,
- ✓ vysvetliť vznik polí obrábaním,
- ✓ vysvetliť význam polí pre človeka,
- ✓ porovnať pole s lúkou,
- ✓ vytvoriť, na základe porovnania poľa s lúkou, závery
- ✓ rôznorodosti rastlinstva,
- ✓ vysvetliť život živočíchov na poli,
- ✓ opísať spôsob života typických poľných živočíchov,
- ✓ vysvetliť, že rastliny, ktoré žijú v blízkosti vodných zdrojov vyžadujú väčšie množstvo vody, v inom prostredí by neprežili,
- ✓ vysvetliť, ako sa vodné rastliny prispôbili životu vo vode,
- ✓ vysvetliť, že voda je prostredím pre život mnohých živočíchov,
- ✓ uviesť príklady živočíchov žijúcich priamo vo vode,
- ✓ uviesť príklady živočíchov žijúcich pri vode a vodný zdroj je pre nich zdrojom potravy,
- ✓ uviesť príklady živočíchov, ktoré potrebujú vodu len na rozmnožovanie,

čakanka obyčajná, koník lúčny, čmeľ zemný, križiak obyčajný

obrábanie pôdy, poľné plodiny, zajac poľný, králik poľný, sokol sťahovavý, škrekok poľný

vrba biela, jelša lepkavá, trst' obyčajná, lekno biele, kapor obyčajný, šťuka obyčajná, kačica divá, vážka, komár potravové reťazce a potravové siete

plesnivec alpínsky, črievičník papučka, bleduľa jarná, rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý

✓ že potravinový reťazec vyjadruje potravinovú závislosť jednotlivých ✓ organizmov žijúcich na určitom území, ✓ zostaviť na základe informácií, ktoré má o organizmoch žijúcich na vybranom území, potravinový reťazec ✓ vyhľadať v informačných zdrojoch chýbajúce informácie o spôsobe života organizmov, ✓ že niektoré rastliny sú na pokraji vyhynutia, preto sú zákonom chránené, ✓ vysvetliť narušenie rovnováhy potravinového reťazca pri vyhynutí určitej rastliny, ✓ vysvetliť, čo sa môže stať, ak úplne vyhynie niektorý živočíšny druh, ☐ uvažovať o vzťahoch medzi rastlinami, živočíchmi a prostredím.	
--	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:

- ✓ že vdychovaný vzduch sa od vydychovaného odlišuje tým, že obsahuje menej kyslíka a viac oxidu uhličitého,
- ✓ že pri zvýšenej námahe potrebuje človek viac energie (potravy) aj kyslíka (dýcha rýchlejšie),

dýchanie, spotreba kyslíka, pľúca

kvapôčková infekcia a pôvodcovia ochorení, kašeľ, kýchanie

srdce, tep

krv, červené krvinky, biele krvinky, krvné doštičky cievy,
krvný obeh

rozmnožovanie človeka, počatie, tehotenstvo, pôrod, detstvo,
dospelosť, staroba, smrť

- ✓ že vo vydychovanom vzduchu sa nachádza veľa vody v podobe
- ✓ vodnej pary,
- ✓ vysvetliť proces dýchania,
- ✓ zakresliť proces dýchania,
- ✓ navrhnúť postup, ako zistiť, či človek dýcha,
- ✓ že so vzduchom sa do organizmu môžu dostať aj nečistoty alebo pôvodcovia ochorení,
- ✓ že na zachytávanie nečistôt a pôvodcov ochorení slúži hlien, ktorý sa vylučuje v nose a v hrdle,
- ✓ vysvetliť prenos ochorenia prostredníctvom kvapôčkovej infekcie,
- ✓ vysvetliť obranné mechanizmy - kýchanie a kašľanie,
- ✓ že srdce je sval,
- ✓ že srdce je duté a pracuje ako pumpa na krv,
- ✓ že na srdce sú napojené cievy, ktoré rozvádzajú krv po celom tele,
- ✓ kde sa nachádza srdce, aký má tvar a aké je veľké,
- ✓ že činnosť srdca sa prejavuje ako tep,
- ✓ vysvetliť, ako a prečo sa zrýchľuje tep pri vynakladaní námahy,
- ✓ že pravidelným cvičením sa trénuje aj srdce,
- ✓ že krv je tekutina, ktorá rozvádza po tele potrebné látky,
- ✓ vysvetliť, akým spôsobom sa tieto látky dostávajú do krvi,
- ✓ že v krvi sa nachádzajú červené krvinky, biele krvinky a krvné

doštičky, ✓ vysvetliť význam darcovstva krvi, ✓ že krv je rozvádzaná po tele cievami, ✓ že cievy sa nachádzajú v celom tele, ✓ že cievy sa rozvetvujú od najhrubších vychádzajúcich zo srdca, po najtenšie nachádzajúce sa v pokožke, ✓ vysvetliť krvný obeh, ✓ zakresliť krvný obeh, ✓ vysvetliť, ako sa krvou dostávajú lieky, ale aj jedy do rôznych častí tela, ✓ že na splodenie dieťaťa je potrebný dospelý muž a dospelá žena, ✓ že po oplodnení ženy mužom sa v tele ženy vyvíja dieťa – žena je tehotná, ✓ že dieťa sa v tele ženy vyvíja približne deväť kalendárnych mesiacov, pričom matka je s dieťaťom spojená pupočnou šnúrou, cez ktorú dieťa od matky prijíma potrebné látky a kyslík, ✓ vysvetliť význam rodiny pri rozmnožovaní človeka, ✓ opísať vývin človeka od počatia až po starobu a sústrediť sa na zmeny v raste a vývine organizmu.	
---	--

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:

- ✓ že niektoré predmety padajú k zemi rýchlejšie, iné pomalšie,
- ✓ skúmaním zistiť, že to, ako rýchlo predmety padajú k zemi, závisí od veľkosti a tvaru predmetov,
- ✓ skúmaním zistiť, že to, ako rýchlo predmety padajú k zemi, závisí od výšky, z ktorej padajú a od spôsobu hodu predmetov,
- ✓ že magnet je predmet, ktorý priťahuje niektoré kovové predmety a nepriťahuje žiadne nekovové predmety,
- ✓ skúmaním zistiť, že magnet pôsobí do určitej vzdialenosti – má okolo seba tzv. magnetické pole,
- ✓ navrhnúť postup, pomocou ktorého porovná veľkosť (odmeria) magnetického poľa dvoch magnetov,
- ✓ vysvetliť, ako sa k sebe správajú dva magnety,
- ✓ ako sa používa kompas,
- ✓ že pomocou páky môžeme nadvihnúť ťažké predmety s menšou námahou, použiť páku,
- ✓ skúmaním zistiť, že čím dlhšia je páka, tým menej sa pri nadvíhovaní namáhame,

spomaľovanie a zrýchľovanie pádu predmetov

magnet, magnetické pole, kompas

páka, hojdačka, rovnoramenné váhy, nožnice, kliešte, páčidlo, veslo, kľučka, pevný bod

kladka, lanovka, stavebná kladka, posilňovacie stroje, pevná kladka, voľná kladka, kladkostroj

naklonená rovina: svahové cesty – serpentín; skrutka, sekera, pluh, klin

ozubené koleso: bicykel, hodiny, kuchynský mechanický šľahač, mechanická vŕtačka, vodný a veterný mlyn, súkolesie, ozubnica Zem ako planéta, Mesiak ako družica Zeme, Slnko ako hviezda Slnčná sústava, Merkúr, Venuša, Zem, Mars, Jupiter, Saturn, Urán, Neptún, súhvezdie, Veľký voz, Orion

hvezdáreň, ďalekohľad, podmienky života na Zemi a vo vesmíre

- ✓ zostrojiť pevnú kladku, voľnú kladku aj kladkostroj,
- ✓ že pomocou naklonenej roviny dokážeme vyniesť veľký náklad do výšky s menšou námahou,
- ✓ skúmať zmenu vynaloženej námahy pri zmene sklonu naklonenej roviny,
- ✓ vytvoriť z vlastného skúmania závery,
- ✓ že ozubené koleso je koleso, ktoré má na okraji zuby; tie zapadajú do zubov iných ozubených kolies,
- ✓ vysvetliť, že použitím kombinácie väčších a menších kolies a ozubnice (ozubenej reťaze) môžeme meniť smer točenia ozubených kolies, rýchlosť ich točenia aj námahu, ktorú je potrebné na točenie vynaložiť,
- ✓ že Zem je planéta, ktorá obieha okolo hviezdy nazývanej Slnko,
- ✓ že Zem má približne guľovitý tvar a okolo Zeme obieha jej družica
- ✓ Mesiac,
- ✓ že Zem sa okrem pohybu okolo Slnka otáča aj okolo vlastnej osi,
- ✓ Zem sa okolo vlastnej osi otočí za jeden deň (24 hodín) a obehne okolo Slnka za jeden rok (365 dní),
- ✓ demonštrovať na modeli Zeme rotáciu planéty okolo vlastnej osi

a zároveň rotáciu okolo Slnka, ✓ Mesiac nesvieti, ale odráža svetlo dopadajúce naň zo Slnka, ✓ vymenovať v poradí planéty slnečnej sústavy: Merkúr, Venuša, Mars, Jupiter, Saturn, Urán a Neptún, ✓ že planéty spolu tvoria slnečnú sústavu, ✓ charakterizovať súhvezdie ako viditeľné usporiadanie hviezd do rozpoznateľného obrazca, ✓ rozpoznať hlavné súhvezdie zimnej oblohy – Orion a hlavné súhvezdie letnej oblohy – Veľký voz, ✓ graficky znázorniť usporiadanie slnečnej sústavy, ✓ že vo vesmíre nie je vzduch, ✓ vysvetliť, akými spôsobmi človek skúma vesmír, ✓ zvážiť, aké podmienky by musela mať planéta na to, aby na nej človek prežil.	
---	--

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4.5 Vlastiveda

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z vlastivedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojмами, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Tieto cesty sa realizujú prostredníctvom „výletov“ od Tatier k Dunaju, od Dunaja k Hornádu, od Hornádu po Dunajec. Výlety po Slovensku sú zamerané na zážitkové (názorné) spoznávanie regiónov. Dôraz je na práci s mapami, príbehmi a ilustráciami. Mapy použité v 4. ročníku

sú zamerané a prispôsobené vyučovaniu vlastivedy. Každý zemepisný názov z textu nájdú žiaci na mape, obrázku aj kresbe. Používajú sa veľmi jednoduché mapy, ktoré pri ústnom, či písomnom preverovaní vedomostí pomáhajú žiakom (nič sa neučia naspamäť). Základ tvorí „Čítanie mapy – prstom po mape“ a prerozprávanie príbehov podľa obrázkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- ✓ skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú,
- ✓ porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina – o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky – časti svojej obce,
- ✓ orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov,
- ✓ rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole,
- ✓ použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností,
- ✓ identifikujú a odlišia, čo vytvorila príroda a čo človek,

- ✓ rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadajú v kalendári významné dni),
- ✓ ukážu na mape (prispôsobenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné,
- ✓ opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia,
- ✓ prerozprávajú obsah povesti podľa výberu,
- ✓ porozprávajú o významných historických udalostiach,
- ✓ vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií
- ✓ vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska,

- ✓ porovnávají jednotlivé oblasti so svojou obcou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Slovensko

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyjadriť vlastnými slovami, čo je mapa, ✓ identifikovať znaky na mape (farby, tvary), ✓ odmerať podľa nakreslenej (grafickej) mierky vzdialenosti na mape, ✓ ukázať polohu Slovenska na mape sveta a Európy, ✓ ukázať na mape Slovenska svoju obec, ✓ porozprávať o ceste od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie) – „Čítanie z mapy = prstom po mape“, ✓ pátrať po obrazovom materiáli (internet, médiá) z cesty a interpretovať ho, ✓ odlíšiť na ceste od Tatier k Dunaju tri známe pohoria a tri kotliny, ✓ prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Tatier k Dunaju, ✓ porozprávať o ceste od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí – „Čítajú z mapy =	vlastivedná mapa Slovenska, znaky na mape a v legende, svetové strany na mape, poloha miestnej krajiny na Slovensku, význam modrej, hnedej a zelenej farby na mape, kreslená mierka Tatry, Nízke Tatry, Pieniny, Malá Fatra, Veľká Fatra, Poľana, Kremnické vrchy, Štiavnické vrchy, Slovenské Rudohorie, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina, Záhorská nížina, Váh, Dunaj, Hron, Dunajec, Demänovské jaskyne, Domica listnaté, zmiešané a ihličnaté lesy, TANAP pamiatky (UNESCO) Slovenska (Bardejov, Vlkolínec, Banská Štiavnica s okolím, Spišský hrad a okolie, jaskyne Slovenského krasu, bukové lesy Východných Karpát, Levoča, drevené kostolíky) Bratislava, Košice, Trnava Bratislavský hrad, Devín, Trenčiansky hrad, Bojnický zámok a zoo, Dunaj, Nitriansky hrad, Žilina, Kysuce, Martin, Strečno, Orava, Oravský hrad a priehrada, Horehronie, Banská Bystrica, Zvolenský zámok, Spiš, Poprad, Prešov Konštantín (Cyril) a Metod, Svätoplukove prúty, vpády Tatarov a Turkov, Mária Terézia, Ľudovít Štúr, prvá svetová vojna, Milan
---	--

prstom po mape“, ✓ prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Dunaja po Hornád, ✓ opísať výlet od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš - „Čítanie z mapy = prstom po mape“, ✓ prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty po hradoch na východe Slovenska, ✓ identifikovať päť najvýznamnejších kultúrohistorických pamiatok Slovenska na mape, ✓ vytvoriť zoznam desiatich prírodných divov Slovenska, ✓ rozlíšiť pomocou mapy najvýznamnejšie cesty Slovenskom, ✓ zistiť na obrázkoch, ako sa krajina Slovenska menila (historické obrazy), ✓ vytvoriť plán cesty po Slovensku.	Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk, druhá svetová vojna, samostatná Slovenská republika, naše štátne symboly
--	--

Výlety po Slovensku – „Čítanie z mapy = prstom po mape“

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiak vie/dokáže spoznať najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov.

- ✓ od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie)
- ✓ od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí
- ✓ od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4.6 Náboženská výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo Katolíckej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Požadované vedomosti v náboženskej výchove/náboženstve slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v primárnom vzdelávaní podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Poznatky, ktoré získavajú žiaci v tomto období, sú predpokladom pre otvorenie sa životu s Ježišom Kristom aj prostredníctvom prijatia sviatosti Eucharistie. Na podklade Božích prikázaní ich učí rozlišovať dobro od zla. Náboženská výchova/náboženstvo v nich rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore,
- nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov,
- získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Cesta nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže ✓ identifikovať prvky, ktoré robia človeka jedinečným, ✓ vysvetliť hodnotu priateľstva, ✓ prerozprávať biblický príbeh o Noemovej arche, ✓ opísať Božiu blízkosť cez biblické postavy Noema, Abraháma a Mojžiša,	cesta k sebe – som jedinečný cesta k druhým – budovanie vzťahov cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa) cesta k Bohu – biblické obrazy Božej blízkosti
--	--

Biblia – slovo o nádeji

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozlíšiť medzi Starým a Novým zákonom, ✓ identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv, ✓ reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona, ✓ interpretovať jednoduchým spôsobom biblické texty prorociev Micheáša a Izaiáša – ako posolstvo nádeje, ✓ interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa, ✓ vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve, ✓ u v i e s ť tri Ježišove zázraky,	Biblia – Kniha kníh zasľúbená zem odkrývanie nádeje v živote biblických postáv očakávanie Mesiáša príchod Mesiáša Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobenstvá o Božom kráľovstve) Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)

Nádej presahujúca smrť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, ✓ zreprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára, ✓ vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, ✓ charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, ✓ vysvetliť pojem súcitiť, ✓ naplánovať si konkrétnu pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí, ✓ opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, ✓ zreprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára, ✓ vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, ✓ charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, ✓ vysvetliť pojem súcitiť, ✓ naplánovať si konkrétnu pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí,	skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje Bože, kde si? (Jób) smrť a nádej (vzkriesenie Lazára) Ježiš, silnejší ako smrť – vzkriesenie sviatosť pomazania chorých skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje Bože, kde si? (Jób) smrť a nádej (vzkriesenie Lazára) Ježiš, silnejší ako smrť – vzkriesenie sviatosť pomazania chorých

Svedectvo nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vyjadriť dôležitosť úcty k iným cirkvám a náboženstvám, ✓ vnímať odlišnosť chrámov podľa vierovyznaní, ✓ porovnať základné odlišnosti katolíckych kostolov podľa doby, v ktorej vznikli, ✓ vymenovať kresťanské cirkvi na Slovensku, ✓ pomenovať na základe života svätých dva spôsoby, ako byť svedkom nádeje,	rôzne veže rôznorodosť vierovyznaní kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine (regióny) kresťania – nádej pre svet

Prameň nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zdôvodniť jednoduchým spôsobom potrebu modlitby, ✓ vysvetliť význam ticha (stíšenia sa) pre stretnutie s Bohom v modlitbe, ✓ zdôvodniť potrebu spoločnej modlitby doma s rodinou, s kamarátmi a veriacimi v kostole, ✓ sformulovať osobnú modlitbu.	modlitba – život v Božej prítomnosti Boh – stred kresťanského spoločenstva

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4.7 Matematika

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard učebného predmetu matematika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s **propedeutickými postupmi** prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôsobiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- ✓ osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- ✓ pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 10 000) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard,
- ✓ používať zlomky na propedeutickej, prípravnej úrovni,
- ✓ identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- ✓ objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich,
- ✓ orientovať sa v tabuľkách, grafoch a vytvárať ich,

- ✓ identifikovať, pomenovať, narysovať a správne označiť geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde,
- ✓ odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km).
- ✓ používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- ✓ rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa,
- ✓ rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie,
- ✓ upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- ✓ rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ aktívne v komunikácii používať pojmy sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel,	sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel pamäťové sčítanie a odčítanie: sčítanie a odčítanie celých desiatok, stoviek, tisícok

- ✓ písomne sčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného sčítania),
- ✓ písomne odčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného odčítania),
- ✓ písomne sčítať tri a viac prirodzených čísel,
- ✓ sčítať a odčítať prirodzené čísla s využitím kalkulačky,
- ✓ vyriešiť jednoduché úlohy na sčítanie (odčítanie) so zátvorkami,
- ✓ vyriešiť jednoduché rovnice,
- ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie,
- ✓ vyriešiť zložené slovné úlohy,
- ✓ sformulovať text slovnej úlohy k numerickému príkladu,
- ✓ vyriešiť slovné úlohy s využitím zaokrúhlenia prirodzených čísel,
- ✓ odhadnúť výsledok úlohy,
- ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy s neprázdny prienikom,
- ✓ pri riešení slovnej úlohy využiť v prípade potreby jednotlivé elementy postupu riešenia,
- ✓ zmatematizovať primerané reálne situácie.

odčítanie jednociferného čísla, celej desiatky, stovky, tisícky od trojciferného (štvorciferného) čísla
 komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni) algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10
 sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel
 sčítanie a odčítanie s využitím kalkulačky
 zátvorky, význam zátvoriek, počítanie úloh so zátvorkami
 sčítanie a odčítanie so zátvorkami
 rovnice (na propedeutickej úrovni)
 jednoduché slovné úlohy na sčítanie:
 určiť súčet, ak sú dané sčítance
 zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek
 jednoduché slovné úlohy na odčítanie:
 určiť rozdiel dvoch čísel
 zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek
 porovnať rozdielom
 zložené slovné úlohy typu: $a + b + c$, $a - b - c$, $a - (b + c)$, $(a + b) - c$, $a + (a + b)$, $a + (a - b)$
 odhad, približne, presne

slovné úlohy s neprázdny prienikom

	elementy postupu riešenia slovnej úlohy: čítanie textu slovnej úlohy s porozumením, zápis, grafické znázornenie slovnej úlohy, formulácia a vyriešenie matematickej úlohy, kontrola správnosti riešenia, odpoveď matematizácia reálnej situácie
--	--

Násobenie a delenie prirodzených čísel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 100 pamäti, ✓ aktívne v komunikácii používať pojmy činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, ✓ zväčšiť (zmenšiť) dané číslo niekoľkokrát, ✓ pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia, ✓ vynásobiť a vydeliť prirodzené číslo 10, 100 a 1000, ✓ vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v obore násobilky, ✓ vyriešiť jednoduché úlohy na násobenie (delenie) so zátvorkami, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100, ✓ vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu	násobenie a delenie použitím zautomatizovaného spoja činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel niekoľkokrát viac, niekoľkokrát menej komutatívnosť ako vlastnosť násobenia (na propedeutickej úrovni) násobenie a delenie číslami 10, 100 a 1000 rovnica (na propedeutickej úrovni) okružle zátvorky, význam zátvoriek počítanie úloh so zátvorkami jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov zväčšiť dané čísla niekoľkokrát rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti) rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu)
---	---

na násobenie a delenie v obore násobilky do 100, ✓ vyriešiť slovné úlohy na priamu úmernosť, ✓ vyriešiť zložené slovné úlohy, ✓ zmatematizovať primerané reálne situácie, ✓ pri riešení slovnej úlohy využiť v prípade potreby jednotlivé elementy postupu riešenia, ✓ znázorniť na primeranom geometrickom modeli danú časť celku (polovicu, tretinu, štvrtinu, ...).	zmenšiť dané číslo niekoľkokrát porovnať podielom priama úmernosť (na propedeutickej úrovni) zložené slovné úlohy typu: $a + a \cdot b$, $a + a : b$, $a \cdot b + c$, $a \cdot b + c \cdot d$ matematizácia reálnej situácie elementy postupu riešenia slovnej úlohy: čítanie textu slovnej úlohy, s porozumením, zápis, grafické znázornenie slovnej úlohy, formulácia a vyriešenie matematickej úlohy, kontrola správnosti riešenia, odpoveď geometrické modely zlomkov: úsečkový model, kruhový model, obdĺžnikový model (na propedeutickej úrovni)
---	---

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ premeniť jednotky dĺžky (aj zmiešané), ✓ identifikovať a pomenovať mnohouholník (štvoruholník, päťuholník, ...), ✓ vymenovať vrcholy a strany mnohouholníka (trojuholníka, štvorca a obdĺžnika, štvoruholníka, päťuholníka, ...) ✓ označiť vrcholy mnohouholníka (trojuholníka, štvorca a obdĺžnika, štvoruholníka, päťuholníka, ...),	premena jednotiek dĺžky (mm, cm, dm, m, km) zmiešané jednotky dĺžky premena zmiešaných jednotiek dĺžky mnohouholník, označenie mnohouholníka (<i>ABCD, ABCDE,...</i>) vrchol a strana trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, štvoruholníka, päťuholníka,

✓ vyznačiť protiľahlé i susedné strany štvorca a obdĺžnika, ✓ v štvorci a obdĺžniku vyznačiť uhlopriečky, ✓ popísať vlastnosti rovinných geometrických útvarov (trojuholník, štvorec, obdĺžnik), ✓ rozlíšiť, pomenovať kruh a kružnicu, ✓ určiť, vyznačiť a pomenovať v kružnici (kruhu) stred, polomer, priemer ✓ narysovať kružnicu (kruh) pomocou kružidla, ✓ odmerať dĺžky strán trojuholníka, štvorca, obdĺžnika (s presnosťou na milimetre), ✓ narysovať trojuholník a pomenovať jeho vrcholy, ✓ určiť súčet dvoch a viacerých úsečiek graficky a numericky, ✓ určiť rozdiel dvoch úsečiek graficky a numericky, ✓ určiť násobok úsečky graficky a numericky, ✓ vypočítať obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika ako súčet dĺžok strán, ✓ vytvoriť z kociek rôzne stavby podľa plánu, ✓ vytvoriť a slovne opísať vlastnú stavbu z kociek, ✓ nakresliť plán stavby z kociek.	označenie vrcholov mnohoúhelníka veľkými tlačnými písmenami protiľahlé a susedné strany uhlopriečka vlastnosti rovinných geometrických útvarov: počet strán, počet vrcholov, dĺžky susedných a protiľahlých strán kruh, kružnica, kružidlo časti kružnice (kruhu) a ich označovanie: polomer (r), priemer (d, $\emptyset$), stred S rysovanie kružnice (kruhu): s ľubovoľným stredom a ľubovoľným polomerom s daným stredom a ľubovoľným polomerom s daným stredom a daným polomerom dĺžka strany trojuholníka, štvorca a obdĺžnika rysovanie ľubovoľného trojuholníka rysovanie trojuholníka, ak sú dané dĺžky jeho strán súčet, rozdiel dĺžok úsečiek; násobok dĺžky úsečky obvod štvorca, obdĺžnika a trojuholníka (na propedeutickej úrovni) ako súčet dĺžok strán
--	---

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:	zdôvodnenie rozhodnutia o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia
✓ vytvoriť pravdivé (nepravdivé) tvrdenie, ✓ zdôvodniť pravdivosť (nepravdivosť) tvrdenia, ✓ vytvoriť zložené výroky a rozhodnúť o ich pravdivosti (nepravdivosti), ✓ vyriešiť slovné úlohy na výrokovú logiku, ✓ vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 10 000, ✓ vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou, ✓ zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, ✓ z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku, ✓ popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke, ✓ doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, ✓ orientovať sa v stĺpcovom grafe, ✓ dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke alebo v stĺpcovom grafe, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase, ✓ vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.	zložené výroky s použitím spojok a, i, aj, tiež, zároveň, alebo (na propedeutickej úrovni) pravdivosť (nepravdivosť) zloženého výroku (na propedeutickej úrovni) slovné úlohy na výrokovú logiku nepriamo sformulované úlohy slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania) časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj stĺpcový graf, údaje v stĺpcovom grafe, legenda aplikačné úlohy numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné s o vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu v predmete Matematika vo 4. ročníku bude meniť kvalitu výkonu v týchto oblastiach:

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4.8 Informatika

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- ✓ uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov , vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- ✓ logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- ✓ poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- ✓ komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- ✓ poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,

- ✓ rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú,
- ✓ rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, ✓ nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií.	<i>Pojmy:</i> oblasť, animácia <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> animácia ako postupnosť obrázkov <i>Procesy:</i> kreslenie čiary, úsečky, obdĺžnika, štvorca, oválu, kruhu, používanie výplne, farby, palety farieb, nastavovanie hrúbky čiary, omlovanie, pečiatkovanie, dokresľovanie, kreslenie základných geometrických tvarov, označovanie, presúvanie a kopírovanie oblasti, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie sa medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, ✓ zašifrovať a rozšifrovať text podľa jednoduchých pravidiel (reprezentovať znaky a slová).	<i>Pojmy:</i> malé a veľké písmeno, znak, slovo, veta, symboly, číslica, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, text ako postupnosť znakov, <i>Procesy:</i> písanie na klávesnici, opravovanie, mazanie, výmena slov, vkladanie obrázkov (cez schránku), vloženie a odstránenie medzery (z chybného textu)
---	--

Reprezentácie a nástroje – práca s príbehmi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu príbehov.	<i>Pojmy:</i> snímka <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> snímky a ich poradie <i>Procesy:</i> vytváranie príbehov, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázka, spustenie a zastavenie

Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť konkrétne nástroje na prehratie zvukov, ✓ použiť konkrétne nástroje na prehratie videa.	<i>Pojmy:</i> zvuk, hlas, hudba, prehrávač zvukov, video, prehrávač videa <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> hlasitosť zvuku <i>Procesy:</i> prehrávanie, spustenie a zastavenie zvuku, nastavenie hlasitosti, spustenie prehrávanie a zastavenie videa

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie ✓ dekodovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, ✓ zvoliť si nástroj z danej skupiny nástrojov pre danú konkrétnu situáciu, problém.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie, text a grafika

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií, ✓ organizovať informácie do štruktúr – podľa zadania vytvárať jednoduché štruktúry údajov, podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel manipulovať so štruktúrami údajov, ✓ interpretovať údaje zo štruktúr – prerozprávať informácie z jednoduchej štruktúry vlastnými slovami.	<i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná a kódovacia tabuľka, slovník, mriežka), riadok, stĺpec <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> poradie objektov, pozícia v postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, význam postupnosti a tabuľky <i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), zapisovanie, vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre
--	---

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ použiť nástroje na prezeranie webových stránok, ✓ získať informácie z webových stránok.	<i>Pojmy:</i> webová stránka, odkaz, prehliadač <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, odkazy ako prepojenia na webové stránky a súbory, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok <i>Procesy:</i> orientácia na webovej stránke, medzi webovými stránkami, používanie odkazov na iné webové stránky, návrat na predchádzajúcu navštívenú stránku
---	--

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyhľadať a získať informáciu na zadaných stránkach internetu, ✓ diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, ✓ posúdiť správnosť výsledku.	<i>Pojmy:</i> vyhľadávač <i>Procesy:</i> vyhľadávanie obrázkov na zadaných stránkach, vyhľadávanie v mapách na internete

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, ✓ nájsť a zobraziť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, ✓ zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy.	<i>Pojmy:</i> správa, email, e-mailová adresa, kôš <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> e-mail ako správa pre adresáta, adresát, e-mail a program na prácu s e-mailom <i>Procesy:</i> zadanie adresy, predmetu správy, napísanie emailu, odoslanie emailu, prijatie emailu, vymazanie emailu, dodržiavanie netikety

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnúť riešenie, vyjadriť plán riešenia, ✓ rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), ✓ vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia,	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> pravda – nepravda, platí – neplatí, áno/alebo/nie (neformálne) <i>Procesy:</i> idea sekvencie príkazov, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

Algoritmické riešenie problémov – interaktívne zostavovanie riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ riešiť problém priamym riadením vykonávateľa (napr. robot, ko-rytnačka), ✓ aplikovať elementárne príkazy daného jazyka (zo slovníka príkazov) na riadenie vykonávateľa.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> priamy príkaz – akcia vykonávateľa <i>Procesy:</i> riadenie vykonávateľa v priamom režime, používať jazyk vykonávateľa

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, ✓ doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, ✓ interpretovať postupnosť príkazov,	<i>Pojmy:</i> príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí príkaz/poradie príkazov a výsledok <i>Procesy:</i> zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa.	<i>Procesy:</i> krokovanie

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vyhľadať chybu vo výsledku po vykonaní algoritmu, ✓ nájsť a opraviť chybu v návode, v zápise riešenia, ✓ diskutovať o svojich riešeniach.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba ako zlý výsledok, chyba v návode <i>Procesy:</i> rozpoznanie chyby

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uložiť produkt do súboru podľa pokynov ✓ otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru podľa pokynov.	<i>Pojmy:</i> súbor, priečinok <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súbo- rov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom) <i>Procesy:</i> vytvorenie, ukladanie dokumentov

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ spustiť program/aplikáciu, ukončiť bežiacu aplikáciu a otvoriť v nej dokument, ✓ prihlásiť sa a odhlásiť sa z programu/aplikáci.	<i>Pojmy:</i> aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ikona ako reprezentácia programu alebo dokumen- tu

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni: ovládať programy myšou, písať na klávesnici.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> rôzna funkčnosť klávesov (písmená, čísla, šípky, enter, medzera, shift, delete, diakritika,...) <i>Procesy:</i> pohyb, klikanie a ťahanie myšou, ovládanie kurzora na obra- zovke

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> internet ako celosvetová počítačová sieť

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o rizikách na internete, ✓ aplikovať pravidlá pre zabezpečenie e-mailu proti neoprávnenému použitiu.	<i>Procesy:</i> bezpečné správanie sa na internete
---	---

Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o digitálnych technológiách, o ich kladoch i záporoch ✓ diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, diskutovať aj o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi.	<i>Pojmy:</i> hry, filmy, hudba <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> digitálne technológie okolo nás (aj napriek tomu, že na prvý pohľad nevyzerajú ako zariadenia s procesorom), digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu, digitálne technológie doma, v škole <i>Procesy:</i> používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie

Informačná spoločnosť – legálnosť používania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv.	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu <i>Procesy:</i> legálnosť a nelegálnosť používania informácií (obrázky, hudba, filmy)

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4.9 Výtvarná výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale

je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

CIELE PREDMETU

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

- ✓ Žiaci
- ✓ rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- ✓ rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- ✓ spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- ✓ rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- ✓ osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- ✓ poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- ✓ osvojujú si základné kultúrne postoje.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ vytvoriť obraz s použitím bodov, ✓ použiť v maľbe farebné kontrasty,	bod vlastnosti bodov (veľkosť, vzťahy dvoch a viacerých bodov – príťažlivosť, pohyb, nehybnosť ...) textúra bodov (vzor, raster; hustá a riedka textúra) pointilizmus – maľba bodmi ukážky: pointilistické umenie základné farebné kontrasty (teplá-studená, tmavá-svetlá, doplnkové farby)

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ variovať grafické stereotypy, ✓ namaľovať farebnú stupnicu tónov,	možnosti zobrazovania zvoleného motívu (napr. strom, figúra zvieratka, domček, kvetina ...) odklon od schematického zobrazovania, inovácia, fantázia pluralita tvarov motívu výraz, psychická vlastnosť (napr. smutný, veselý, unudený, smiešny, lenivý...) – výraz spracovávaného motívu hudba ako obraz z tónov (hudobná interpretácia farebnej stupnice) farebné tóny, farebné stupnice
--	--

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ namaľovať obraz prostredníctvom bodov alebo škvŕn, ✓ vyjadriť v maľbe zmenu atmosféry (svetelnosti, počasia ...),	impresionizmus krajinomaľba – impresionizmus (napr. variácie krajiny v rôznych situáciách, atmosférach) farebné škvŕny v maľbe krajiny ukážky: porovnanie impresionistických a pointilistických krajinomalieb <i>pozn.: možno nadviazať na výtvarné vyjadrovacie prostriedky – bod</i> <i>(pointilizmus)</i>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ výtvarne interpretovať artefakt umenia vybranej kultúry,	ukážky: umenie iných kultúr (napr. Indiánov, Číny, Japonska ...) typické artefakty vybranej kultúry odlišnosti a podobnosti s našou kultúrou

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zahrať scénu (príbeh) videnú na obraze, ✓ vytvoriť rekvizity k scéne z obrazu, ✓ povedať svoju interpretáciu videného obrazu,	tradičné žánre obrazov (portrét, zátišie, krajinomaľba, scéna zo života ...) žánrový obraz (scéna zo života) v múzeu/galérii (alt. virtuálnej galérii) zobrazenie postáv, deja, prostredia svet v období, ktoré obraz zobrazuje móda v období, ktoré obraz zobrazuje dramatizácia výtvarného diela

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ navrhnuť antropomorfnu (alt. zoo/fytomorfnu) architektúru podľa vlastnej fantázie, ✓ rozlíšiť prírodné a geometrické tvary,	architektúra vychádzajúca z ľudských, živočíšnych alebo rastlinných tvarov postava ako budova – budova ako postava organické a geometrické tvary

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ spojiť časti fotografie do novej kompozície,	roláž alebo montáž z dvoch fotografií (reprodukcí) rytmické striedanie častí obrazu tvarové súvislosti častí obrazu a jeho celku ukážky: roláž a fotomontáž v umení, autorské techniky

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vytvoriť kulisu, ✓ navrhnuť vymysleného tvora,	filmové triky kulisy vytvárajúce ilúziu nejestvujúce (rozprávkové, fantastické, sci-fi) tvory vo filmoch ukážky: animovaný a hraný film – animácie v hranom filme

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ nakresliť lineárnu kresbu počítačovým nástrojom, ✓ namaľovať jednoduchý motív počítačovým nástrojom, ✓ použiť nástroj osová súmernosť v kompozícii, ✓ uložiť kresbu alebo maľbu ako novú pečiatku,	pokročilé digitálne kresliace nástroje – vyplnený mnohouholník, vyplnená krivka, vyplnený pravidelný mnohouholník, nástroj osová súmernosť, pokročilé miešanie digitálnych farieb, vlastná farebná škála, farebné kontrasty, vzory z písmen, vytvorenie pečiatky <i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika</i>

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ nakresliť vymyslený dizajn predmetu inšpirovaný organickými tvarmi, ✓ vytvoriť jednoduchú kresbu (alt. objekt, šperk) z mäkkého drôtu,	dizajn inšpirovaný organickými tvarmi a telesnými funkciami rastlín, živočíchov alebo človeka výber oblasti dizajnu (napr. nábytok, predmety dennej spotreby, odev a doplnky, obuv, dopravné prostriedky, stroje, školské pomôcky...) <i>pozn.: možnosť nadviazať na podnety architektúry</i> ľudové remeslo: drotárstvo (strihanie, ohýbanie, tvarovanie, omotávanie, spájanie mäkkého drôtu...)

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zhotoviť vlastnú mapu s fantazijnou symbolikou, ✓ k mape vytvoriť legendu.	vlastiveda – mapa (napr. fantastickej krajiny, krajiny z filmu, cesty do školy, zmenenej reálnej krajiny ...) prvky a symboly mapy – ich výtvarné vlastnosti

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4.10 Hudobná výchova

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

CIELE PREDMETU

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku ,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii ,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard

Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže :

- ✓ používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada) ,
- ✓ prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku ,
- ✓ spievať čisto a rytmicky správne ,
poznať špecifiká ľudovej hudobnej kultúry vlastného regiónu ,
- ✓ spievať jednoduchý dvojhlas (udržiavať svoju melodickú líniu) ,
- ✓ intonovať podľa notového zápisu melodické modely ,

hlas používať v improvizácii a elementárnej kompozícii ,
- ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch ,
- ✓ hrať na tele, zvonček, chrastidlá a
- ✓ hrať na objektoch, metalofón), hra na tele,

Obsahový štandard

Hlasové činnosti

vokálne činnosti v rámci rozsahu b-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne diaľkové hry, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, deklamácia, rytmizácia reči, artikulácia – článkovanie reči

kánon, burdón, ostinátny druhý hlas

melodické modely napr. *s-m; l-s-m; l-s-m-d; d' -l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d' -t-l-s-f-m-r-d*; a i

taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky
improvizácia a elementárna kompozícia

Inštrumentálne činnosti

Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky,

melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra,

- ✓ vytvárať elementárne hudobné nástroje,
- ✓ hrať rytmické modely, rytmické

okolité objekty triedy, rozličné objekty,

prírodniny

samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje

modely napr. tá; ti -ti; tá -ja; tá -ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri; nič; es; pau - 18

za; veľ -ká pau -za; atď.

hrať podľa zápisu jednoduché melodicko -rytmické útvary

, melodicko-rytmické schémy, cvičenia, piesne

- ✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod ,
- dominanta), voľný zvukomalebný sprievod

inštrumentálny sprievod, burdón, ostináto, tóny 1. a 5. stupňa (tonika,

predohra, medzihra a dohra

- ✓ inštrumentálne improvizovať , improvizácia

- ✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na a gestá učiteľa, dirigentské a individuálne gestá učiteľa
- adekvátne meniť tempo, dynamiku,

- ✓ dirigovať, dirigovanie – intuitívne výrazové pohyby, štandardizované taktovacie schémy (2/4;3/4;4/4)

Percepčné činnosti - aktívne počúvanie

- ✓ aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné

skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev

- prejavy, a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom
- ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami ,
 - ✓ identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam , funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková
 - ✓ identifikovať , charakterizovať a terminologicky správne melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky, melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, pianissimo, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo; akcent; harmónia durová, mólová, forma – kontrastné časti
 - ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje

komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby
 - ✓ identifikovať hudobné formy a žánre , pieseň, koncert, opera, muzikál, komorná hudba, hudba klasická, ľudová, tanečná, zábavná, populárna

✓ rozpoznať formotvorné prvky , motív, veta (predvetie, závetie), opakovanie, kontrast

✓ počúvať sústredene, dešifrovať a vlastnými slovami vyjadriť
atmosféru, emócie, asociácie, predstavy, príp. konkrétny program ,

Hudobno-pohybové činnosti

✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými
prostriedkami,

pohybová improvizácia, pohybová interpretácia

gesto, mimika, improvizácia

✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo,

✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky , polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v
pároch, čapáše, valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec, moderný

✓ realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách , tanec

✓ pohybom rozlíšiť kontrastné časti hudobnej formy ,

✓ pohybom rozlíšiť formotvorné prvky ,

✓ realizovať kultivovaný estetický pohyb ,

- ✓ samostatne vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu, rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku ,
- ✓ vytvoriť hudobno– dramatický celok ,

Hudobno-dramatické činnosti

vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity, kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a literatúrou (rozprávky, príbehy, básne , scenár), integrácia s telesnou výchovou (základné pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi

- ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného tvorivá dramatika grafického vyjadrenia hudobných dejov ,

Hudobno-vizuálne činnosti

- ✓ vizuálne zobrazíť zvukové vnemy ,
- ✓ vytvoriť (zapísať), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis .

grafická partitúra

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4.11 Pracovné vyučovanie

ÚVOD

Vzdelávací štandard vyučovanie nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojмами, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne reprodukovať.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie na primárnom stupni vzdelávania je zamerané na široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Technickým vzdelávaním sú žiaci vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Vzdelávací obsah predmetu pracovné vyučovanie prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Predmet je zameraný na rozvoj praktických pracovných zručností a dopĺňuje celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- ✓ rozlíšia rôzne prírodné a technické materiály a ich význam pre človeka,
- ✓ pochopia techniku ako nástroj na riešenie problémov reálneho života,
- ✓ spoznajú základné vlastnosti materiálov a možnosti ich použitia v praxi,
- ✓ získajú poznatky o pracovných činnostiach vo vybraných povolaniach a profesiách,
- ✓ spoznajú ľudové tradície, remeslá a zhotovia tradičné produkty,
- ✓ upevnia svoje kladné morálne a vôľové vlastnosti pri riešení technických problémov,
- ✓ pracujú a riadia pracovnú činnosť v tíme,
- ✓ narábajú s jednoduchým náradím na opracovanie materiálov bezpečne a dodržiavajú hygienu práce,
- ✓ navrhujú vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov,
- ✓ poznajú zásady stolovania a prípravy jednoduchých pokrmov.

Človek a práca

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uviesť príklady technických vynálezov, ✓ vyhľadať informácie o pracovných možnostiach vo svojom regióne, ✓ zrealizovať jednoduchý projekt.	technické vynálezy a ich vplyv na výber povolania povolania budúcnosti v súvislosti s novými vynálezmi pracovné príležitosti v regióne, najžiadanejšie povolania

Technické materiály

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ uviesť základné vlastnosti vybraných druhov technických materiálov, ✓ zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu, ✓ uviesť základné suroviny na výrobu papiera, ✓ preskúmať ďalšie vlastnosti papiera, ✓ zhotoviť výrobok podľa návodu s požadovanou presnosťou, ✓ vyšiť ozdobné stehy, ✓ uviesť zásady starostlivosti o textil, ✓ zhotoviť výrobok z textilu, ✓ preskúmať vlastnosti textilných materiálov, ✓ uviesť rozdiel medzi kríkmi a stromami, ✓ zistiť výskyt stromov v okolí, ✓ navrhnuť projekt ošetrovania poškodených stromov, ✓ zhotoviť výrobok z dreva.	technické materiály (papier, textil, drevo,...), vlastnosti technických materiálov výrobky: z papiera, textilu, dreva alebo ich vzájomná kombinácia výroba papiera, základné suroviny na výrobu papiera priesvitnosť, priehľadnosť, krčivosť, nasiakavosť, pevnosť a pod. výrobky: priestorové vystrihovačky, masky z papiera, orgiami, koláž, priestorové výrobky z kartónu textil – vlastnosti textilu, nasiakavosť, farebná kombinovateľnosť a pod., údržba textilu stehy (krížikový, stonkový, a iné) výrobok podľa strihu oprava odevu (spínadlá, gombíky, ozdobné záplaty) výrobky: vrecúško, puzdro, odev pre bábiku a pod. dreviny (stromy – ihličnaté, listnaté), kríky, vlastnosti drevín, drevené predmety, poškodené dreviny ohýbanie, oddeľovanie, spájanie a úprava povrchu dreva

Základy konštruovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ zhotoviť konštrukcie zo stavebníc alebo zo škatúl, ✓ opísať konštrukcie stavieb vo svojom okolí, ✓ uviesť zdroje elektrickej energie, ✓ prezentovať zásady bezpečnej práce s elektrickými zariadeniami, ✓ vysvetliť význam šetrenia elektrickou energiou, ✓ zhotoviť výrobky s využitím zapojenia jednoduchého elektrického obvodu, ✓ porovnať komunikáciu na diaľku v minulosti a v súčasnosti, ✓ napísať správu prostredníctvom SMS alebo cez e-mail, ✓ vysvetliť výhody a nevýhody moderných komunikačných prostriedkov, ✓ vypracovať jednoduchý projekt o ochrane životného prostredia.	konštrukcie okolo nás a ich spoločenský význam výrobky: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov, vrtuľka, šarkan..., stavebnice, alebo rôzny technický materiál (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí elektrická energia, zdroje (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie, výroba elektrickej energie, význam a šetrenie bezpečné zaobchádzanie s elektrickými zariadeniami elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič výrobky: hračka (lampion, betlehem...) s využitím jednoduchého elektrického obvodu - žiarovka E 10, tenký vodič, spínač, batéria 4,5 V technické komunikačné prostriedky, historické a moderné, ich výhody a nevýhody

Príprava pokrmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnuť úpravu stola na slávnostnú príležitosť, ✓ vytvoriť menu na slávnostnú príležitosť, ✓ uviesť príklady vhodných potravín na špecifické udalosti, ✓ pripraviť jednoduché pohostenie.	stôl na slávnostnú príležitosť pokrmý na oslavu (napr. nepečená ovocno-smotanová torta, ovocná šťava) vhodné pokrmý na kúpalisko, výlet a pod. kultúra stolovania na Slovensku a vo svete

Ľudové tradície a remeslá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ navrhnuť ozdoby a doplnky súvisiace s ľudovými tradíciami, ✓ vytvoriť ozdoby a doplnky, ✓ vymenovať ľudové remeslá, ✓ zhotoviť produkty súvisiace s ľudovými remeslami.	ľudové tradície (napr. na sv. Mikuláša, Luciu) ľudové remeslá (napr. tkáčstvo, výšivkárstvo, hrnčiarstvo) výrobky: mikulášsky darček, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .

2.4.12 Telesná a športová výchova

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom je priradený obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Pri plánovaní vzdelávacej činnosti je cieľom učiteľa vytvárať pre žiakov podnetné prostredie, ktoré im umožní osvojiť si nové pohybové zručnosti a tie budú predpokladom pre vykonávanie pohybovej aktivity i mimo školského prostredia. V prípade účinného osvojenia si týchto zručností existuje reálna možnosť vytvorenia si trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, ktorá je kľúčom k zdravému životnému štýlu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %).

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

- ✓ Žiaci:
- ✓ získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- ✓ osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- ✓ majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- ✓ nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- ✓ uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- ✓ majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- ✓ osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- ✓ prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- ✓ chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Zdravie a zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

Žiaci na konci 1. stupňa základnej školy vie/dokáže: ✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu, ✓ rozlišovať zdravú a nezdravú výživu, ✓ rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka, ✓ vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka, ✓ rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu, ✓ dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej	zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime) význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia pôsobý otužovania – vzduchom, vodou, slnkom
---	---

činnosti, ✓ aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení, ✓ opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí, ✓ popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách, ✓ aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa,	hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení, prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stojí, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)
--	---

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin, ✓ individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných testov ✓ odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne, ✓ rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži, ✓ využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,	poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov: skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed, za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov)

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Základné pohybové zručnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe, ✓ používať základné povely a správne na nereagovať pohybom, ✓ vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním	základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad rad (dvojrada, 3–rada ap.), zástup (dvojstup, 3-stup ap.) kruh, polkruh jednotlivec, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív na značky, čiara, priestor, ihrisko cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore

ohybovej činnosti, ✓ pomenovať základné pohybové zručnosti, ✓ zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou, ✓ pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí, ✓ zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov,	úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činnostíako prevencia pred zranením rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod. bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru hod loptičkou, hod plnou loptou skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta, pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle) stojka na lopatkách, stojka na hlave, cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expander ap.) cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy
--	---

✓ vykonať ukážku z úpolových cvičení,	preskoky a skoky na švihadle, skoky na pružnom mostíku a trampolíne úpolové cvičenia a hry zamerané na: • odpory • pretláčanie • pretahovanie
--	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Manipulačné, prípravné a športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,	základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť
✓ pomenovať základné herné činnosti jednotlivca,	ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, páłka, hokejka a pod.) gól, bod, prihrávka, hod, streľba, dribling hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami
✓ vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe,	pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie,
✓ aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,	

✓ zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, ✓ uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre, ✓ zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe, ✓ využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda),	pravidlá fair-play pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných), prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého)
---	--

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Hudobno-pohybové a tanečné činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky, ✓ pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe,	základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč), rovnovážne výdrže – pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový) tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísunný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba,

✓ vykonať ukážku rytmických cvičení, ✓ zladať pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, ✓ zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe, ✓ vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov, ✓ uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách, ✓ improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,	pohybová skladba rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka) Tanečná improvizácia, pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy
---	--

	tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov, motívov, väzieb pantomíma
--	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

✓ postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela, ✓ opísať základné spôsoby dýchania, ✓ vykonať jednoduché strečingové cvičenia, ✓ charakterizovať cvičenia z psychomotoriky,	relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.) cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie) aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách naťahovacie (strečingové) cvičenia kompenzačné (vyrovnávajúce) cvičenia cvičenia na rozvoj flexibility(ohybnosť, pohyblivosť) rozvoj rovnováhových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r.(balansovanie na fit lopte, cvičenia na balančných pomôckach – bosu, go-go šliapadlo a
--	--

✓ aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,	pod.) balansovanie s predmetmi (žonglovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.) cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela – pohybových možností jeho jednotlivých častí cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety) psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.)
--	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít, ✓ zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít, ✓ uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách,	základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe korčuľovanie (in-line a na ľade) – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch lyžovanie – lyže zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach, základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty,

súťažiach, v škole i vo voľnom čase, ✓ bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach ✓ prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti, ✓ vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.	výstupy, padanie, zjazdy (po spádnici), brzdenie jazdy, jazda šikmo svahom, prívrat (oboma lyžami, jednou lyžou, v pokoji a v pohybe), odvrat, blúky cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, s plývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí
--	---

Poznámka :

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

HODNOTENIE

Podľa metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov ktorý bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov .